«Այ Փի Էս Սի» ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

Համայնքային կարիքների գնահատում. Կոտայքի մարզի հիմնախնդիրները, ռեսուրսները և զարգացման հնարավորությունները

Սոցիոլոգիական հետազոտություն CNA-2/15
Վերջնական հաշվետվություն FR-16arm/15

Հեղինակ՝ «Այ Փի Էս Սի» Քաղաքական և սոցիոլոգիական խորհրդատվությունների ինստիտուտ, IPSC

11 հուլիսի, 2015թ.

Ազատության պող. 27, 4-րդ հարկ, ս. 402, Երևան, 0014, ՀՀ
+374 10 20 47 72
+374 10 20 47 71
info@ipsc.am
www.ipsc.am

1.Մեթոդաբանություն

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Քանակական հարցման մեթոդաբանությունը

- Զանգվածային հարցում՝ **905** հարցվող.
  - **485**՝ մարզի 4 քաղաքներում,
  - **420**՝ մարզի 22 գյուղերում:
- Հետազոտության համար կիրառվել է բազմաստիճան քվոտային ընտրանք՝ տվյալների 95% ճշտությամբ:
- Սահմանային սխալի գործակիցը՝ **Δ=±3.3%**
- Անկեղծության մակարդակ՝ **90.0%**
- Դաշտային փուլ՝
  - ✓ 27-29 հունիս, 2015թ.
- Որակի ստուգում՝ **51.4%**

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Որակական հարցման մեթոդաբանությունը

Որակական հետազոտության ընթացքում կիրառվել **էփորձագիտական հարցազրույցի** մեթոդը:

- Թվով 10 հարցազրույց իրականացվել է Կոտայքի մարզի 7 քաղաքների փորձագետների հետ:

- Դաշտային փուլ՝

  - ✓ 26, 29, 30 հունիս, 2015թ.

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

2. Սոցիալ-ժողովրդագրական տվյալներ

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների ժողովրդագրական բաշխումն՝ ըստ սեռի և տարիքի

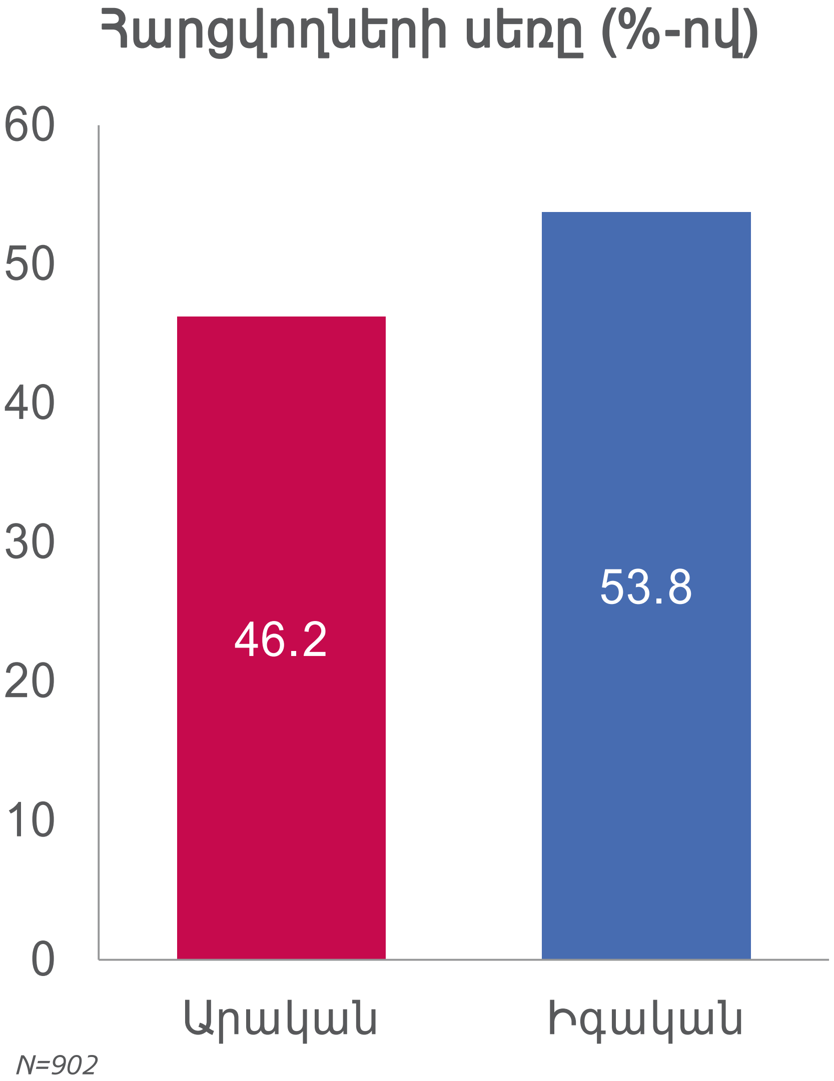

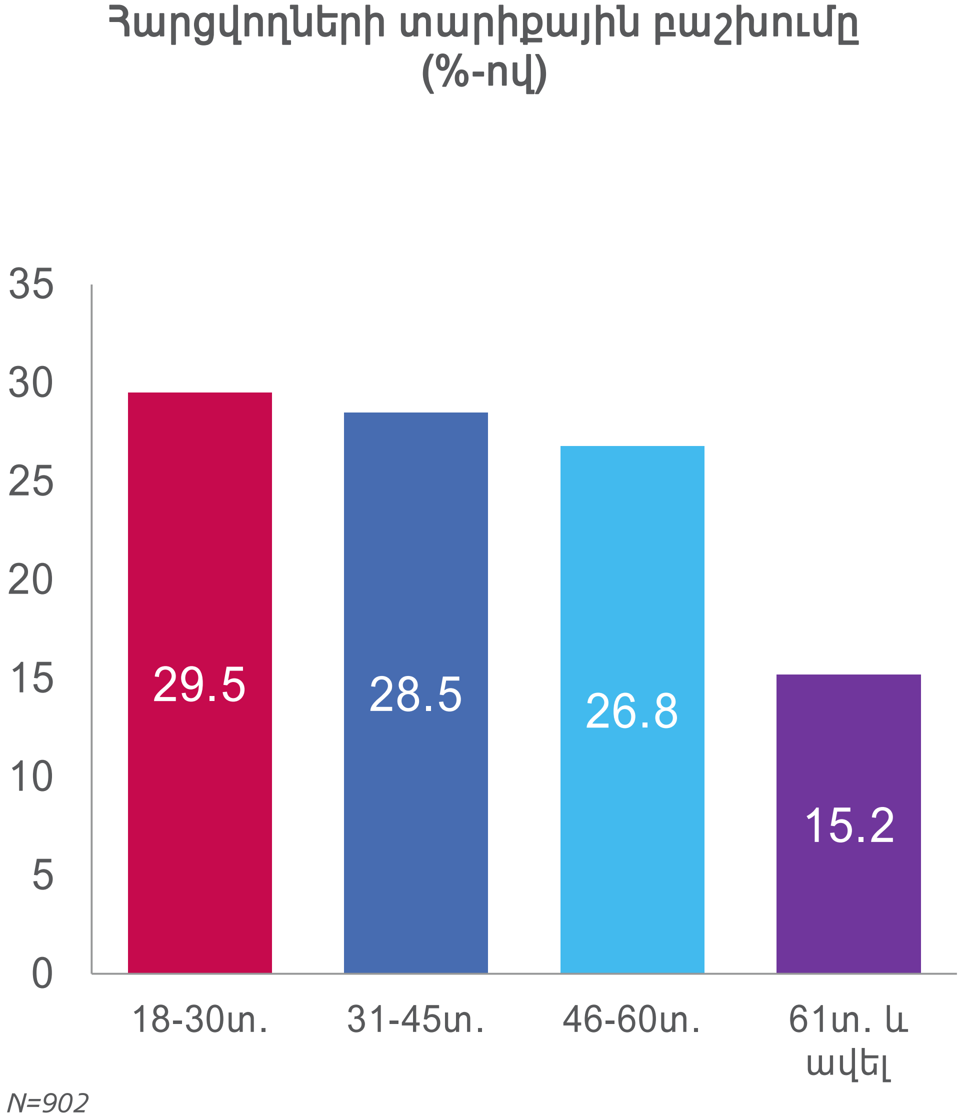

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների ժողովրդագրական բաշխումն՝ ըստ ընտանիքի անդամների թվի

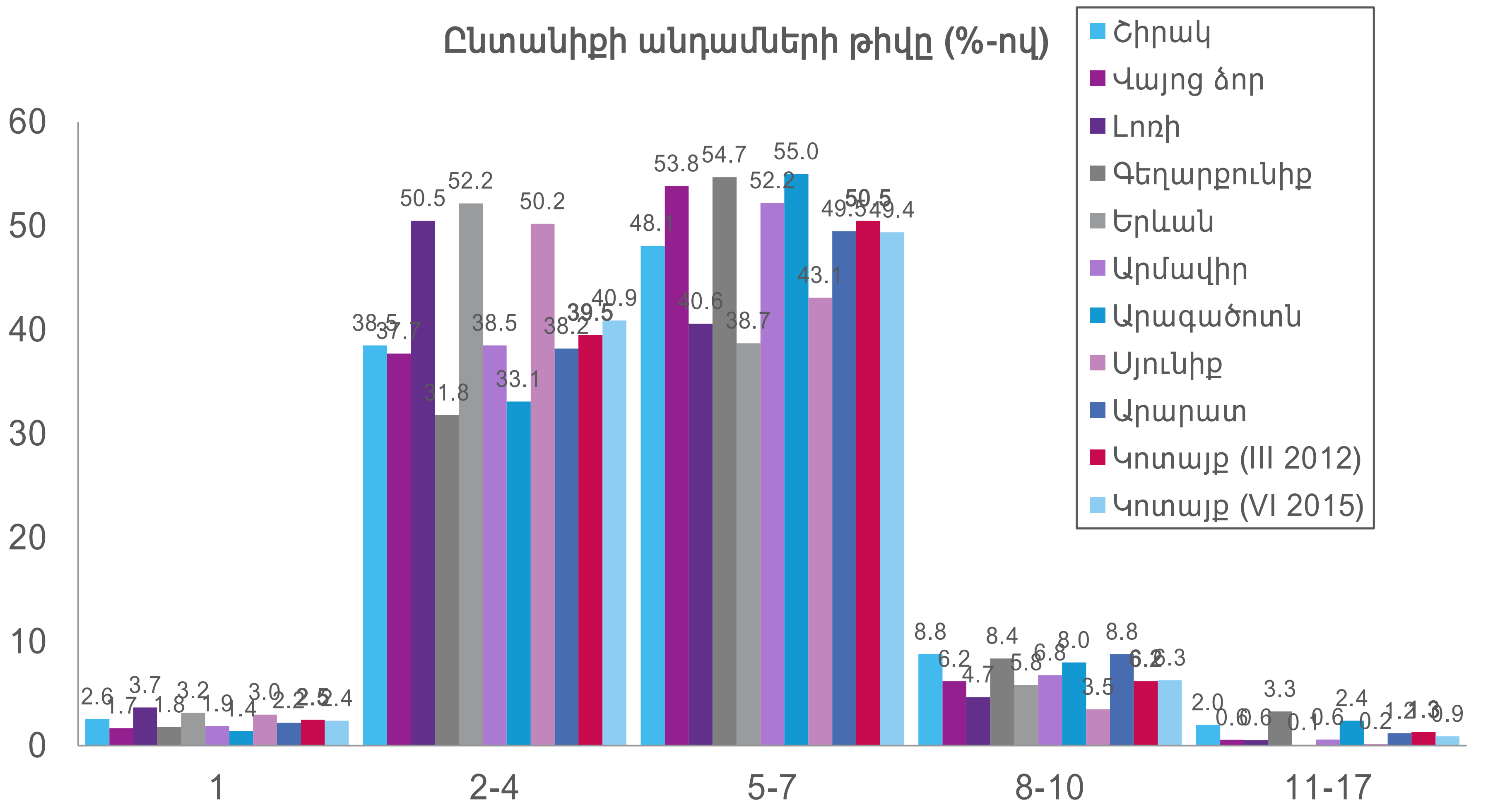

N=899

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների ժողովրդագրական բաշխումը՝ ըստ զբաղվածության և կրթության

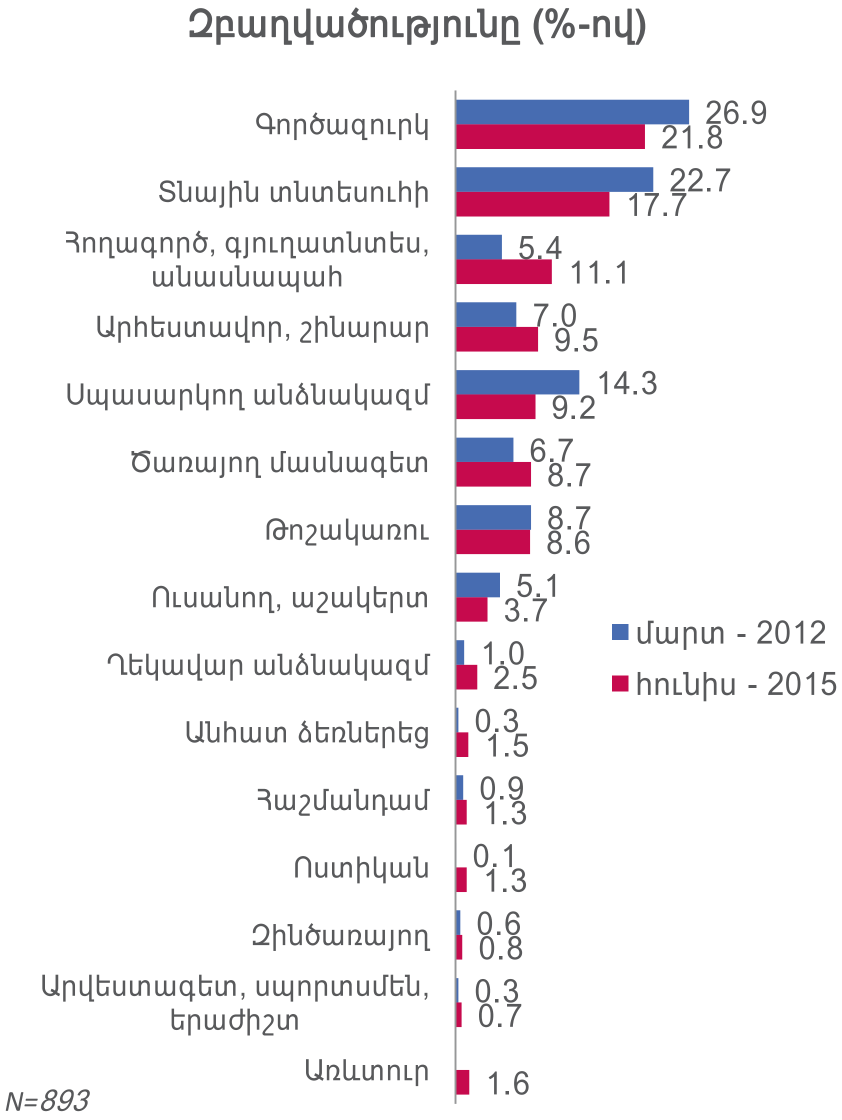

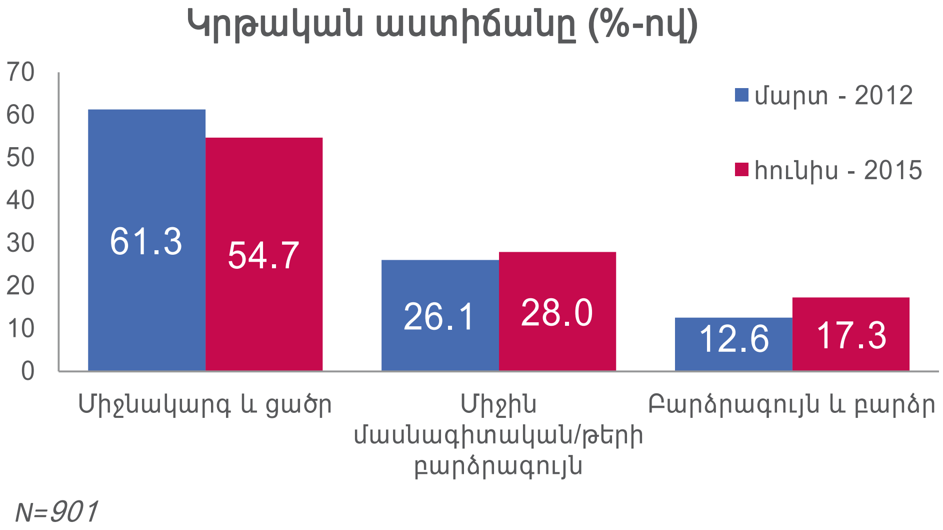

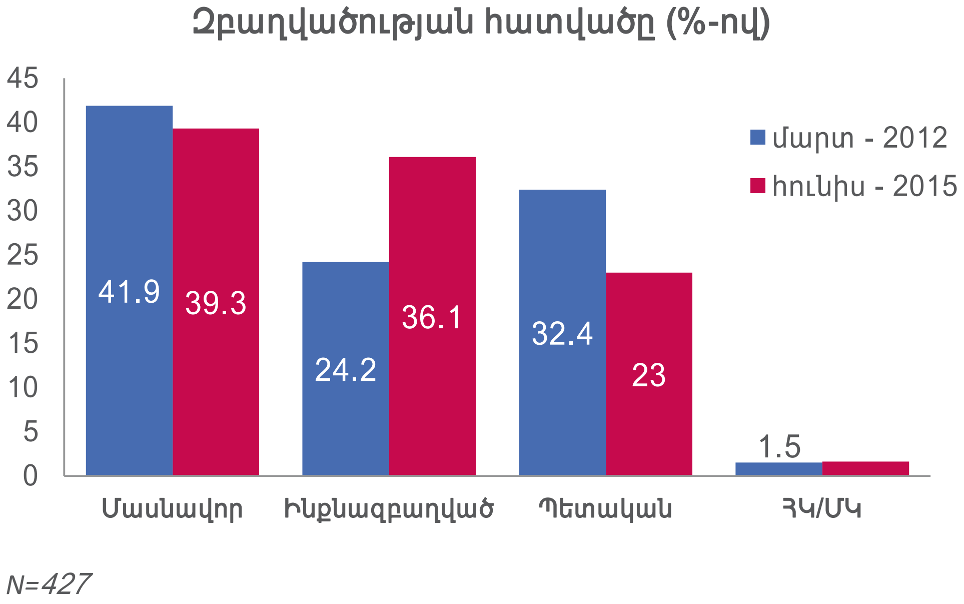

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների զբաղվածությունն ըստ գործունեության տիպի

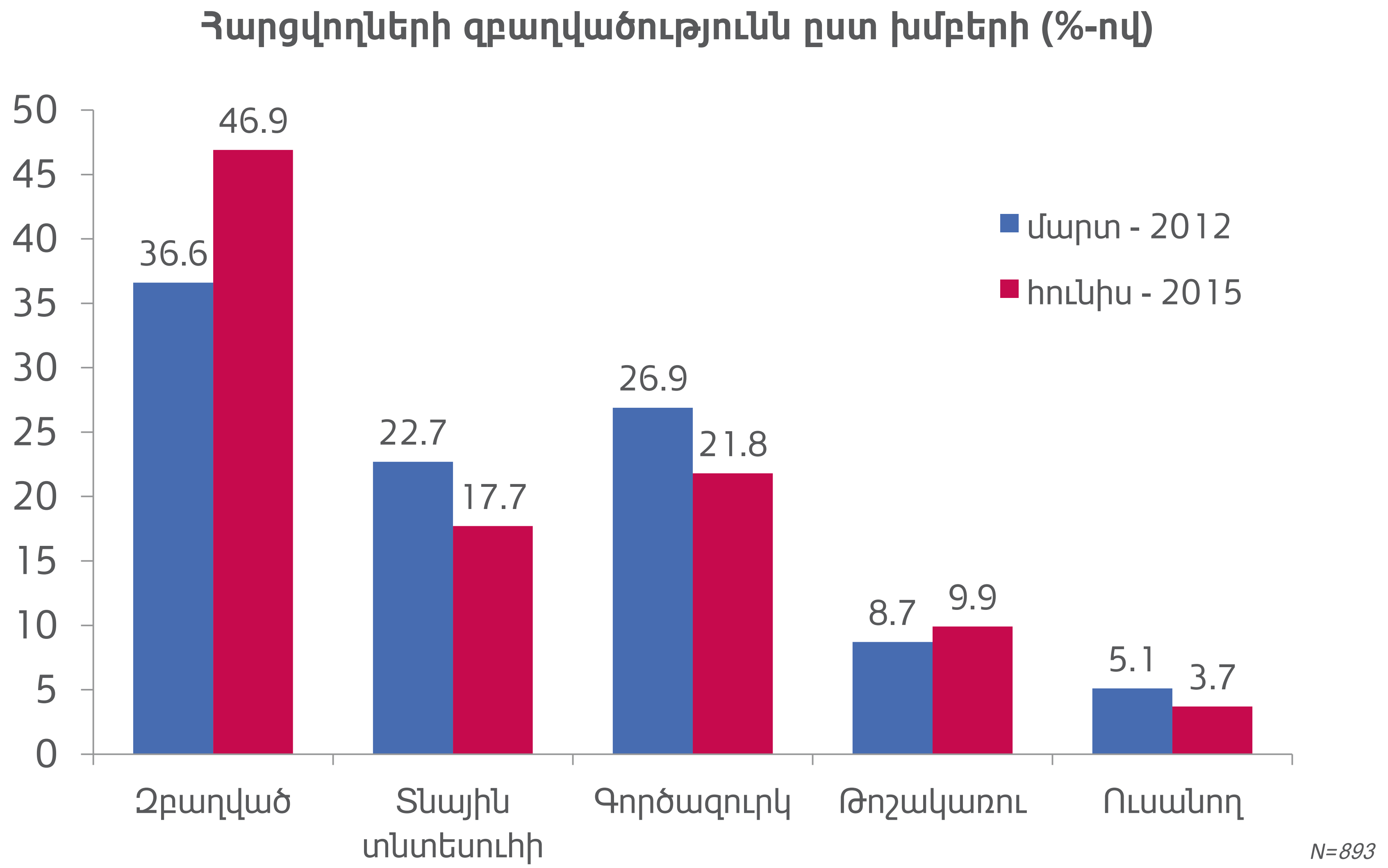

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի փոփոխությունները

Վերջին մեկ տարվա ընթացքում ինչպե՞ս է փոխվել Ձեր ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակը (%-ով):

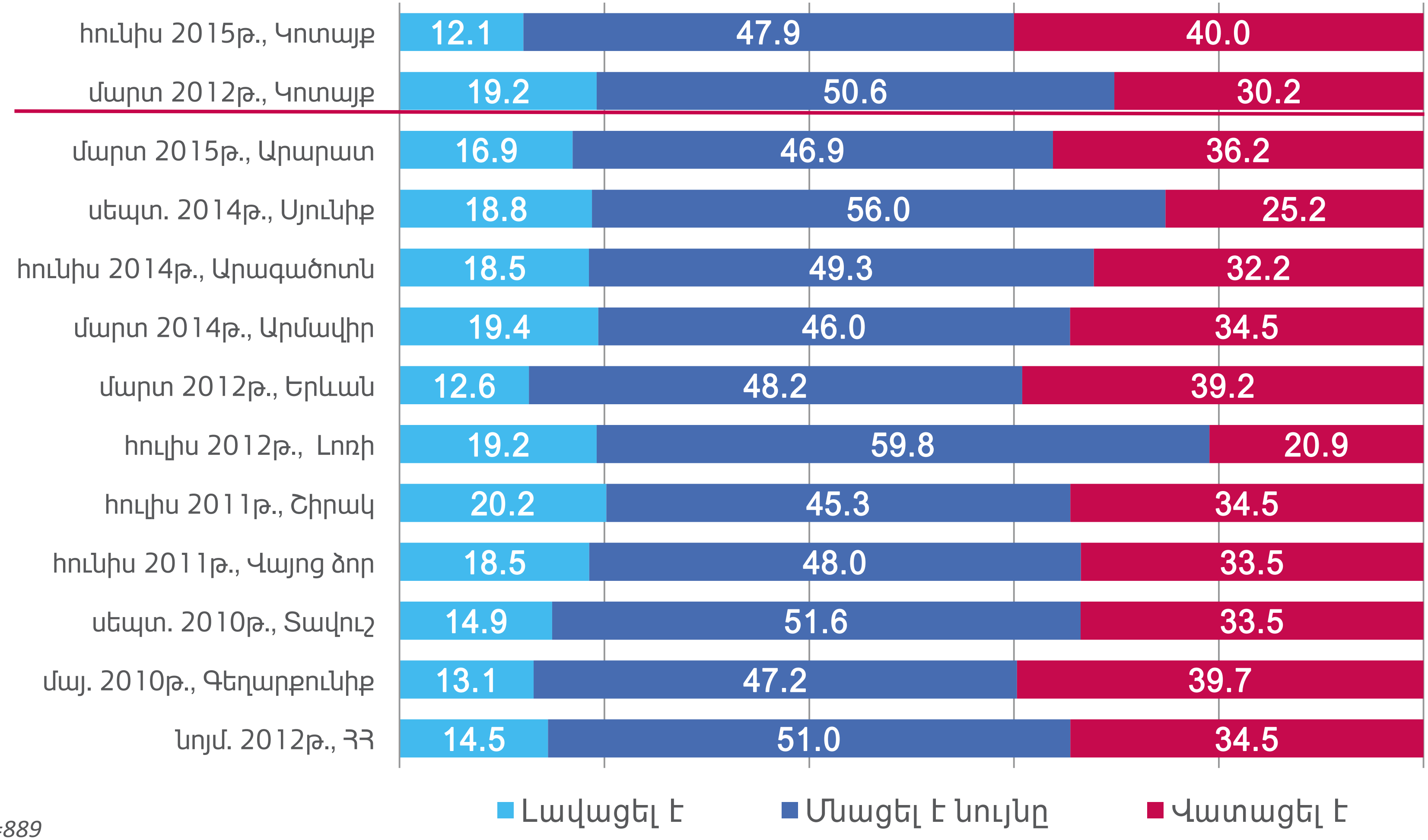

N=889

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի լավացման պատճառները

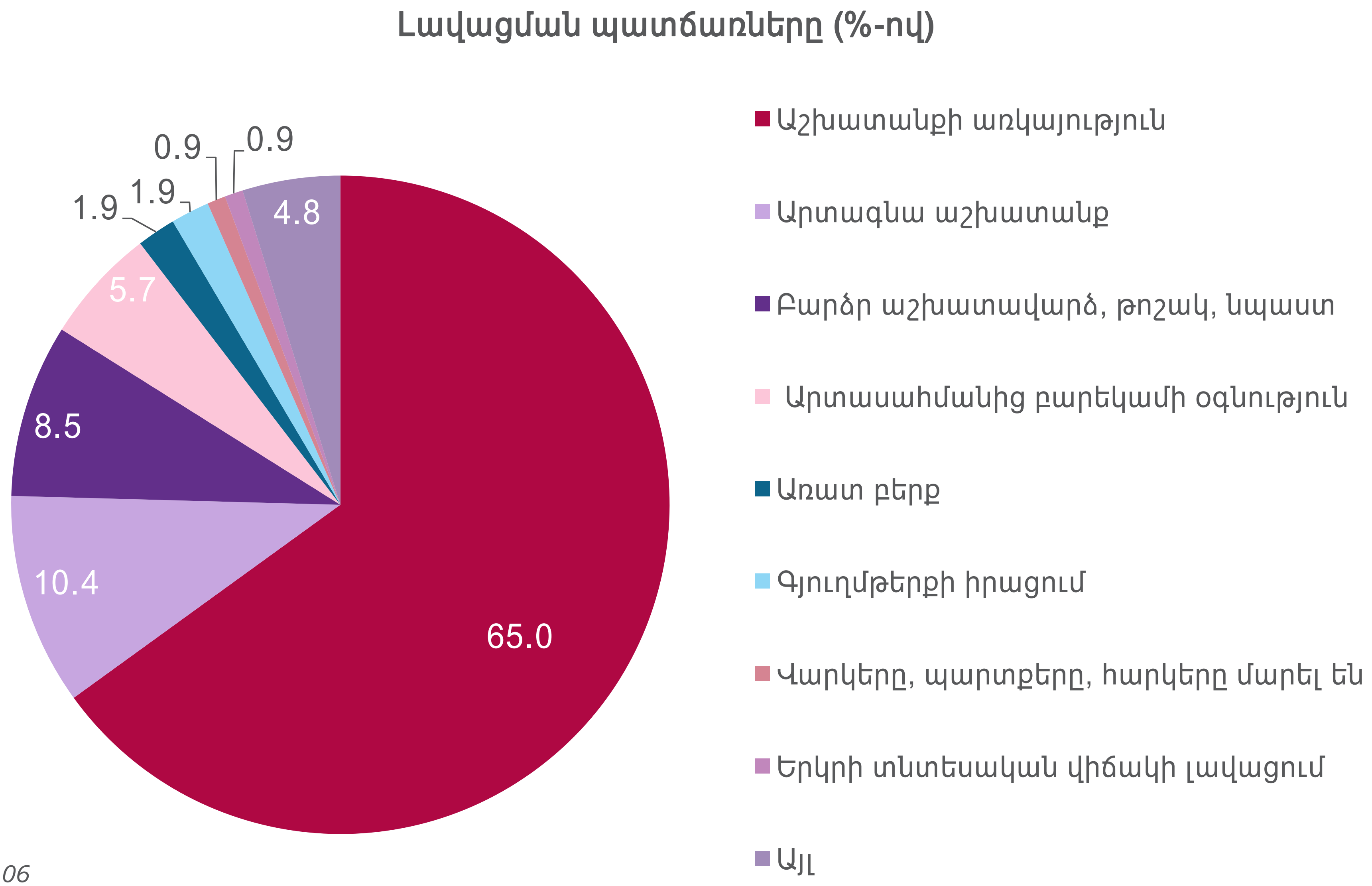

N=106

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի վատացման պատճառները

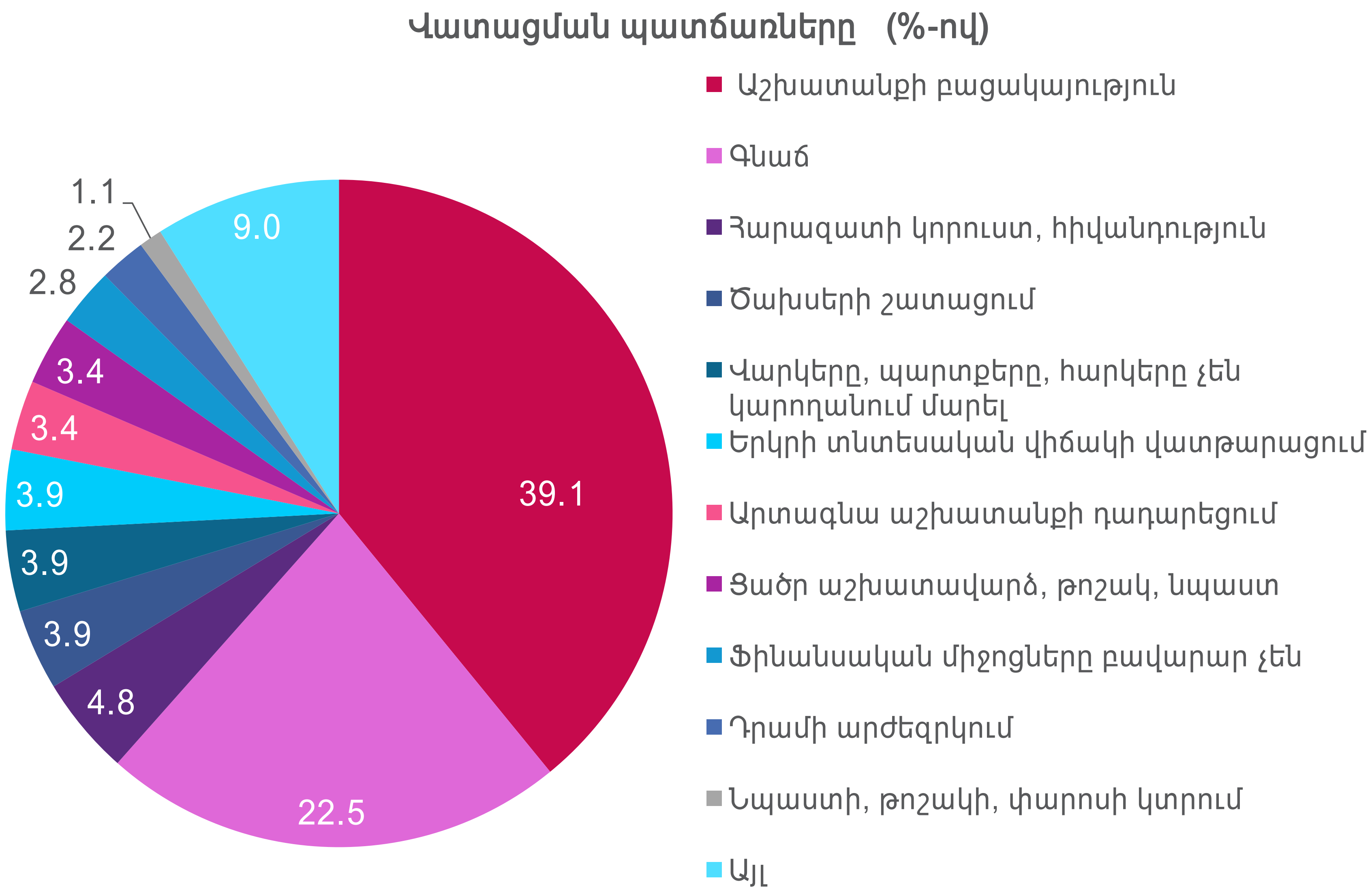

N=356

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքի ֆինանսական վիճակի բնութագիրը (սուբյեկտիվ գնահատական)

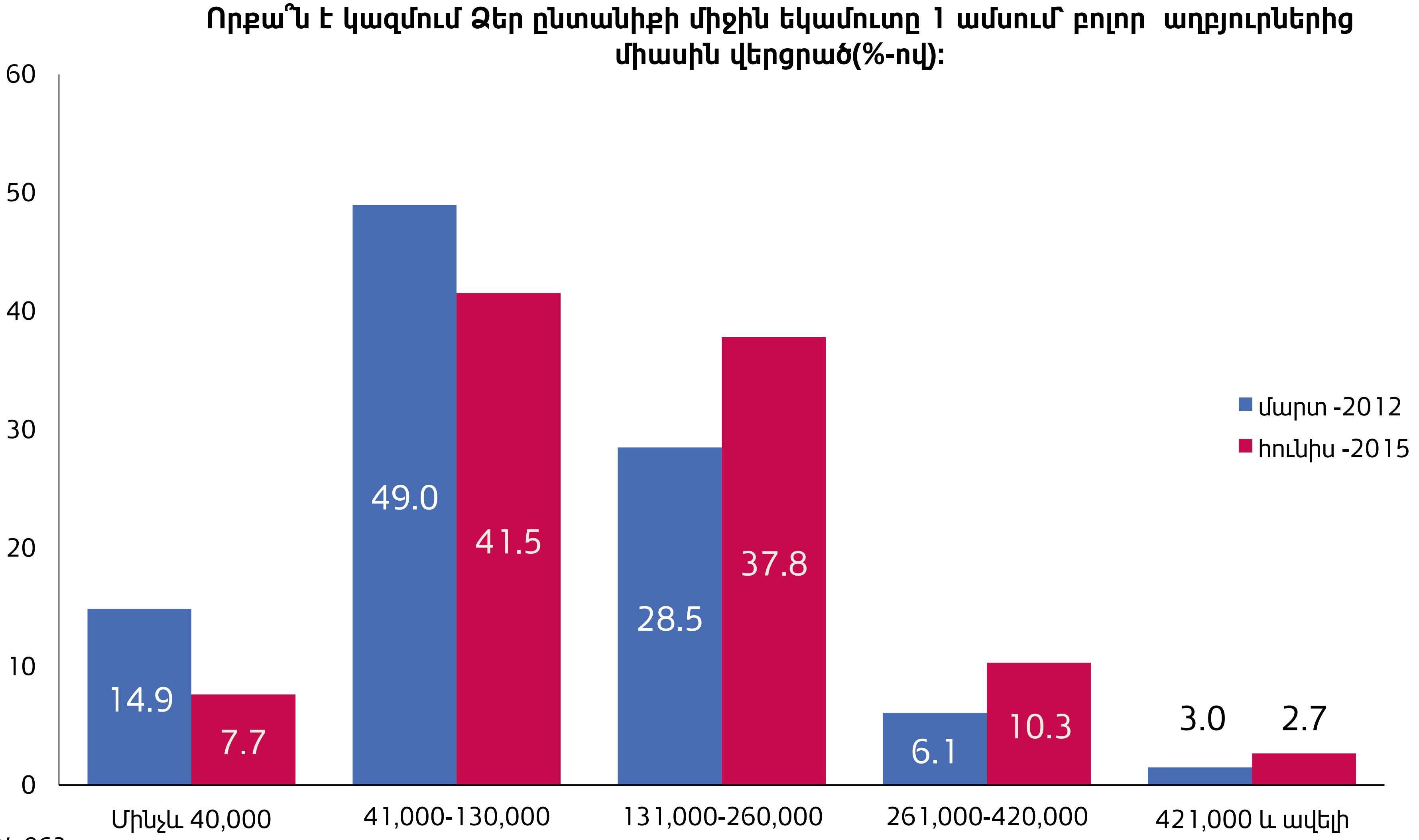

N=862

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների բաշխումն՝ ըստ ծախսերի

Որքա՞ն եք ծախսել հետևյալի վրա վերջին ամսվաընթացքում (%-ով, ՀՀ դրամով) (1)

Բջջային հեռախոս

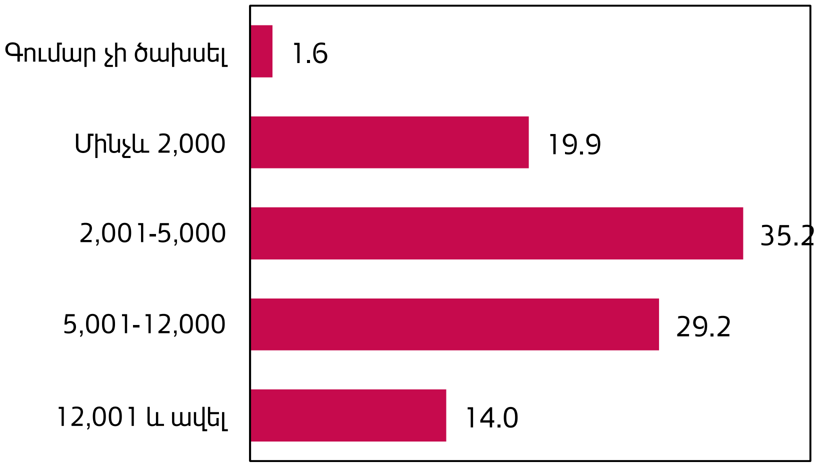

Հեռախոսակապ

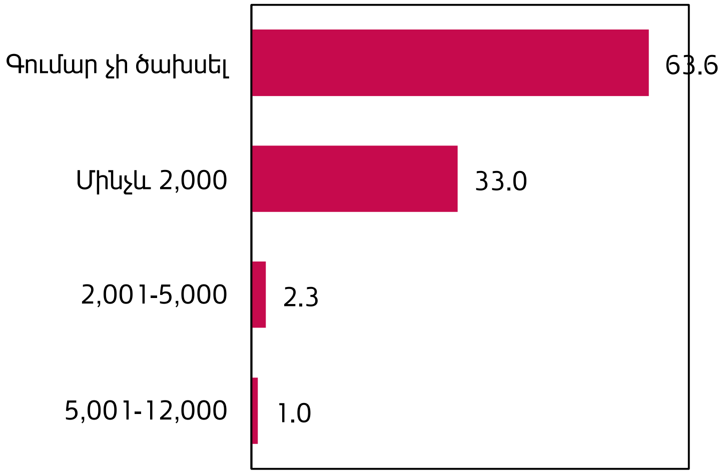

Էլեկտրաէներգիա

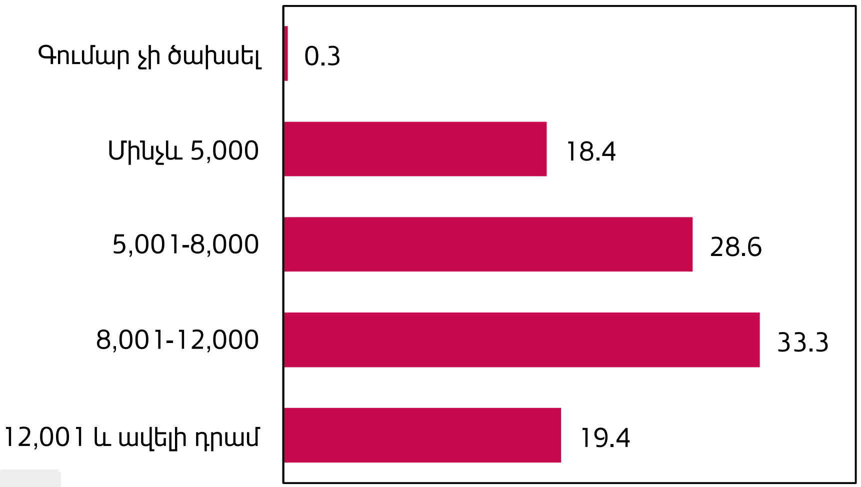

Ինտերնետ

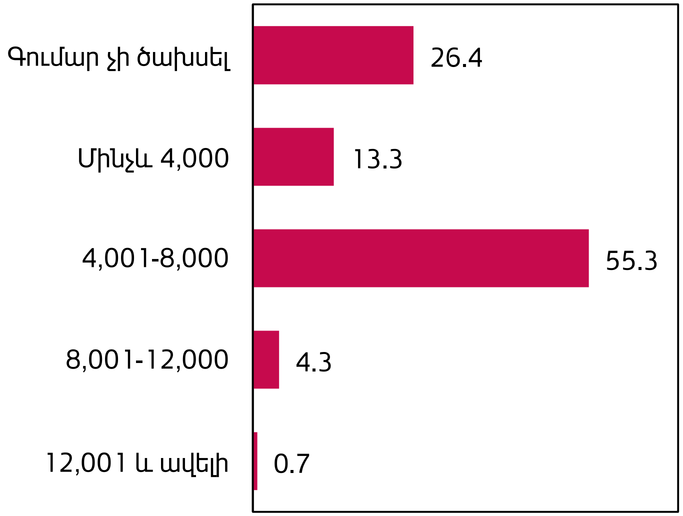

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների բաշխումը՝ ըստ ծախսերի

Որքա՞ն եք ծախսել հետևյալի վրա վերջին ամսվաընթացքում (%-ով, ՀՀ դրամով) (2)

Գազամատակարարում

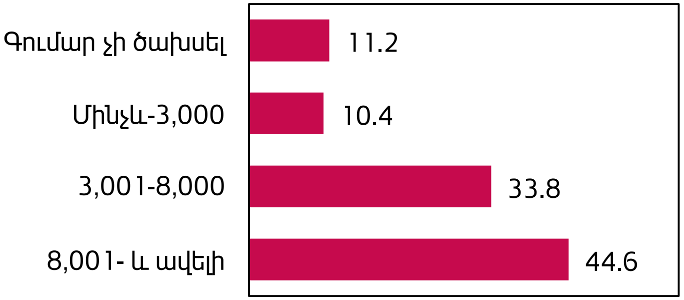

Ջրամատակարարում

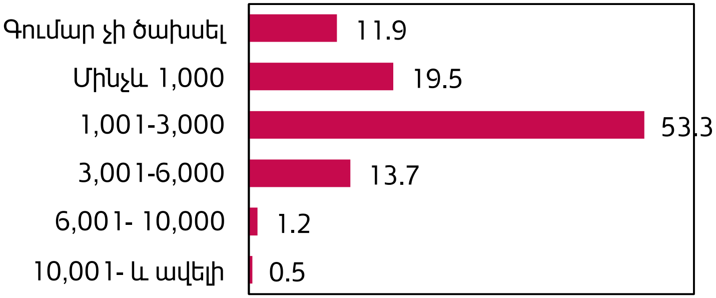

Սնունդ տան համար

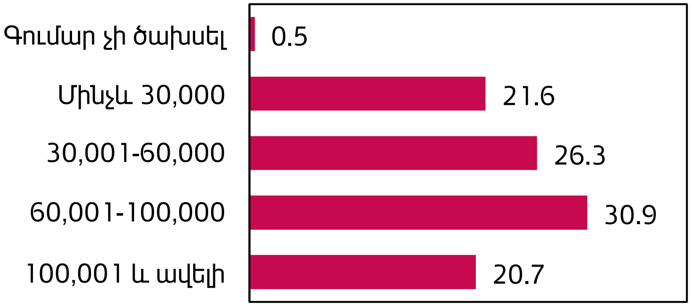

Ոռոգման ջուր

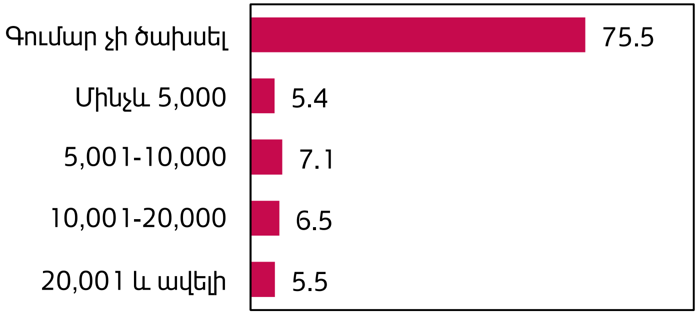

Առողջապահություն

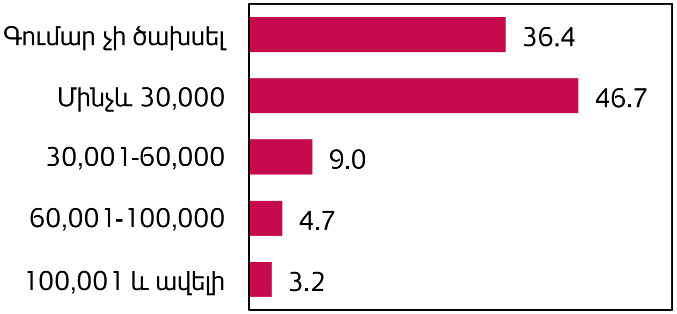

Գյուղատնտեսություն

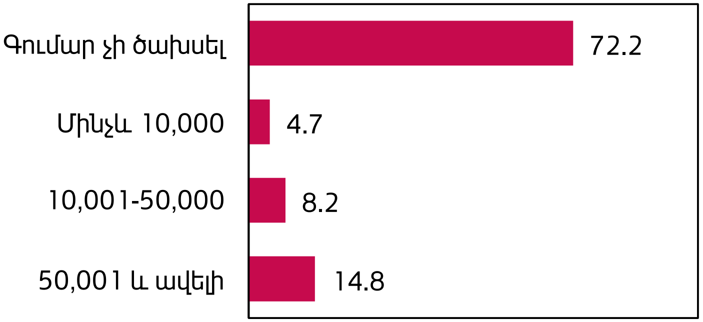

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների բաշխումը՝ ըստ ծախսերի

Որքա՞ն եք ծախսել հետևյալի վրա վերջին ամսվա ընթացքում (%-ով, ՀՀ դրամով) (3)

Տնային տնտեսության պարագաներ

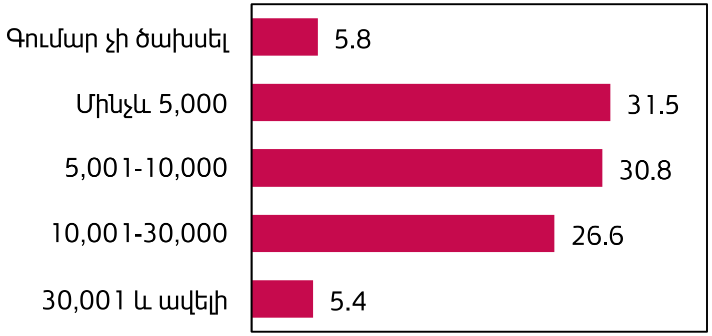

Տրանսպորտ/մեքենա, բենզին

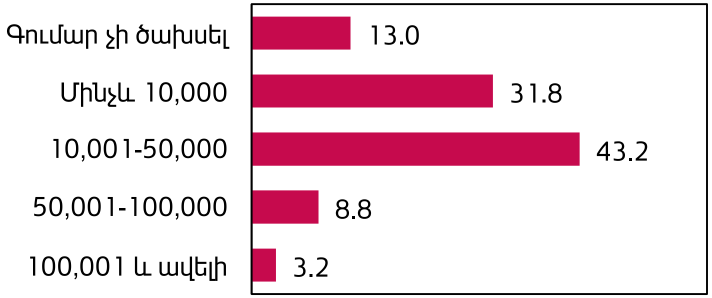

Աղբահանություն

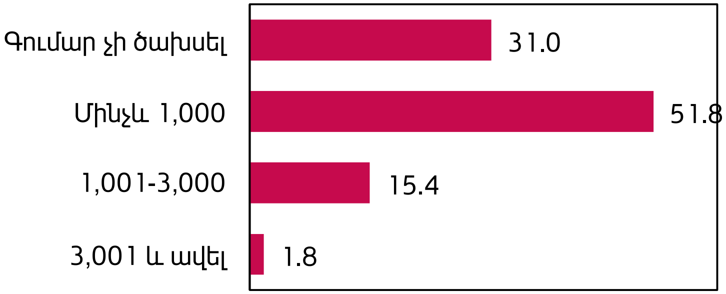

Մշակույթ, սպորտ

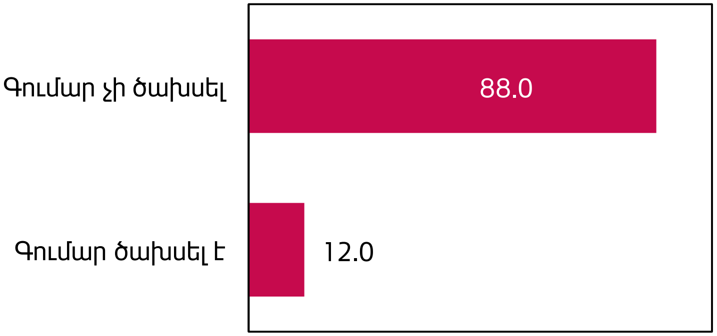

Հողի հարկ/ բնակարանի վարձ

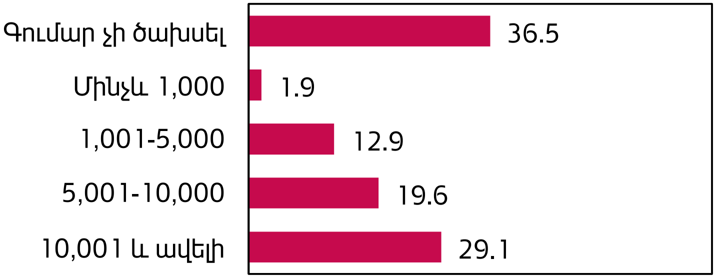

Ուսման վարձ

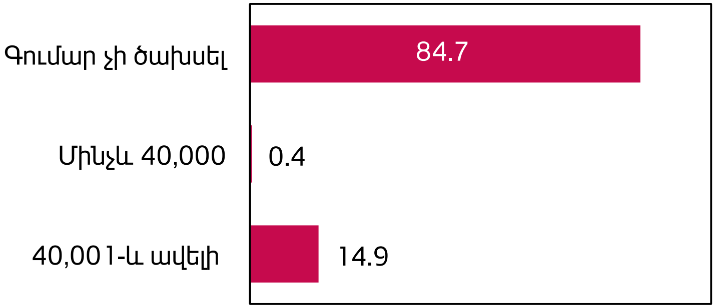

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքի ծախսերի միջինների տոկոսային հարաբերակցությունը
(հունիս, 2015թ.)

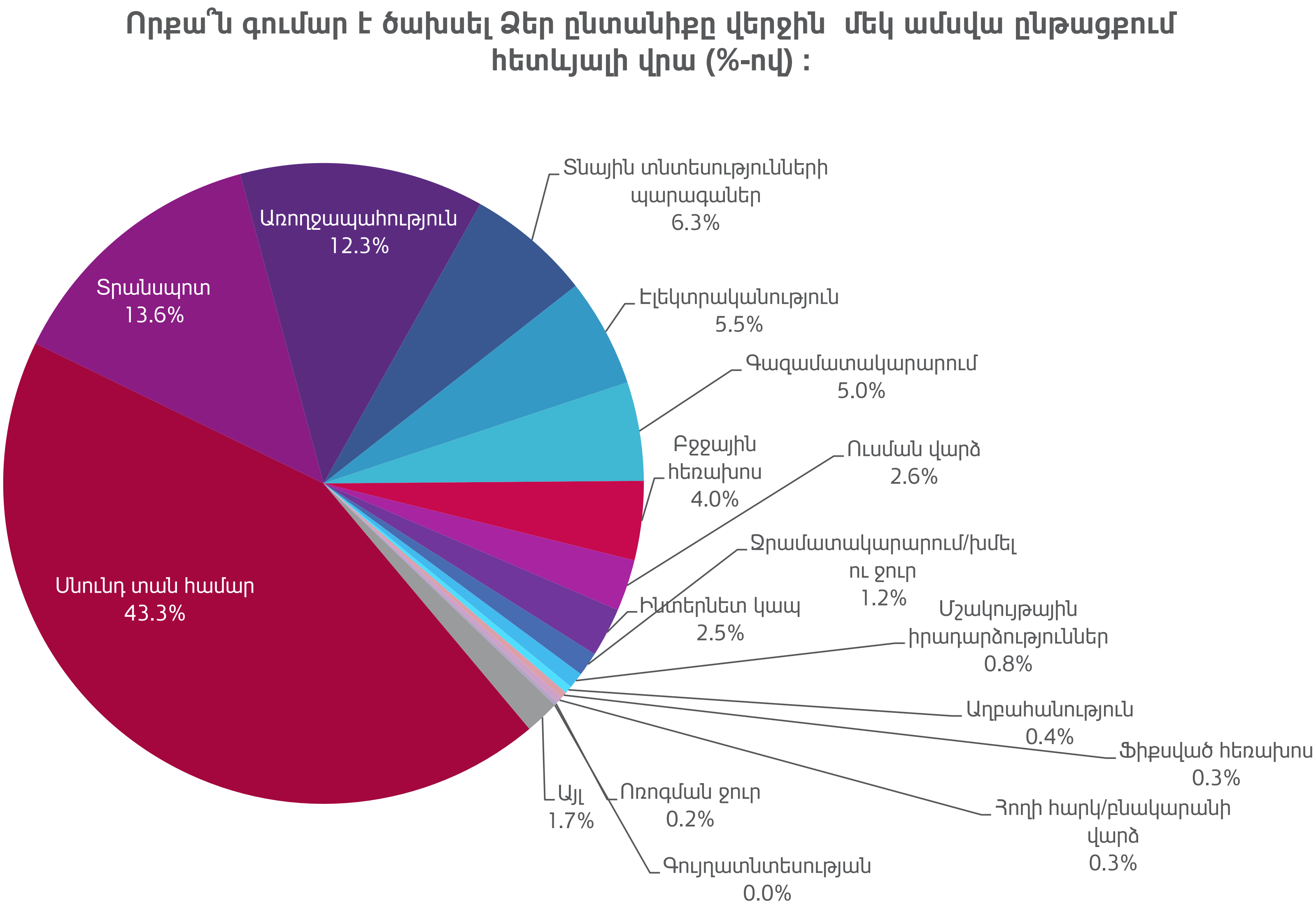

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքի ծախսերի միջինների տոկոսային հարաբերակցությունը
(մարտ, 2012թ.)

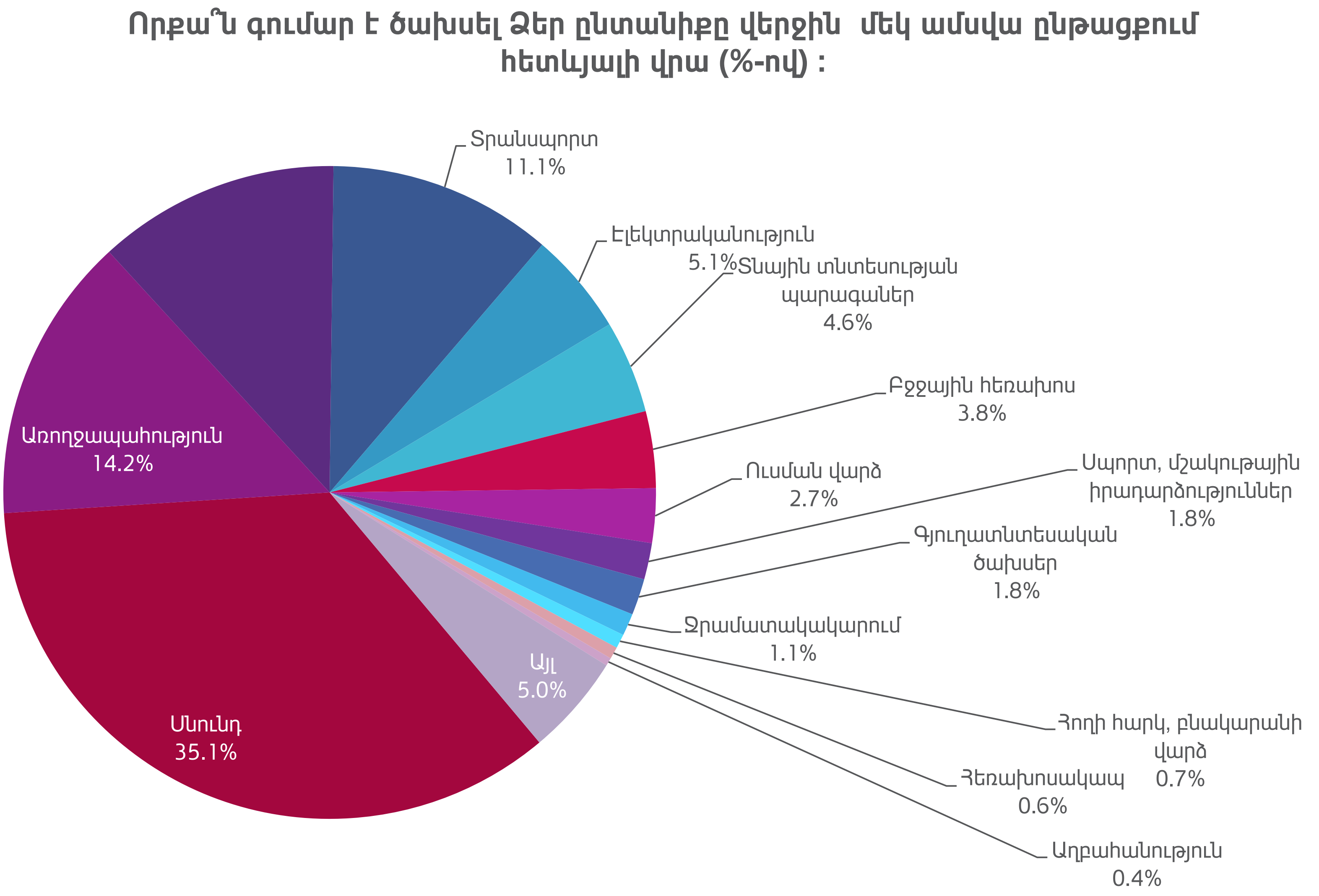

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

3. Միգրացիա

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների բնակության տևողությունը Կոտայքի մարզում

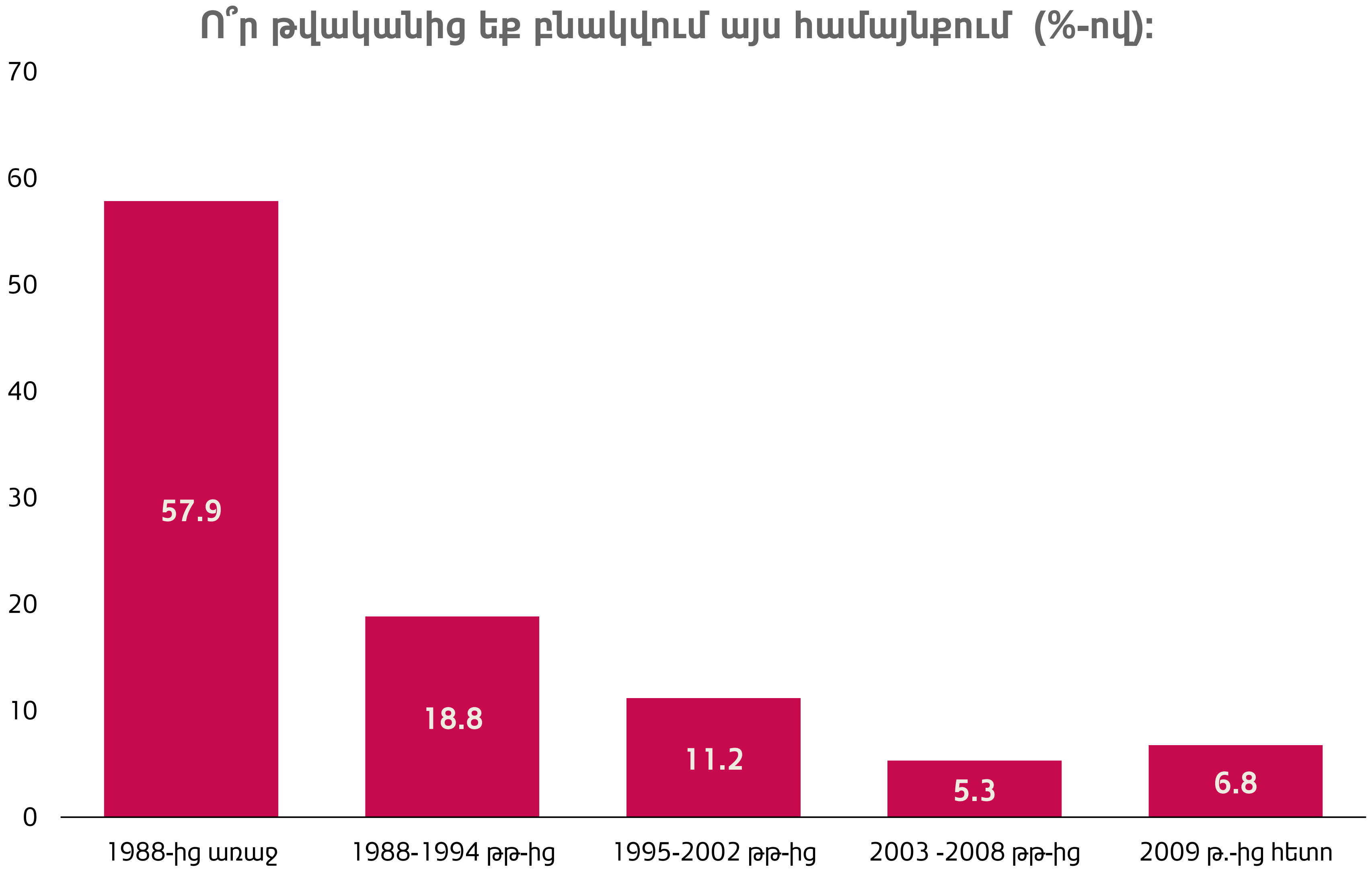

N=902

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքում արտագնաաշխատողների և արտասահմանում երկարատև բնակվողների թիվը

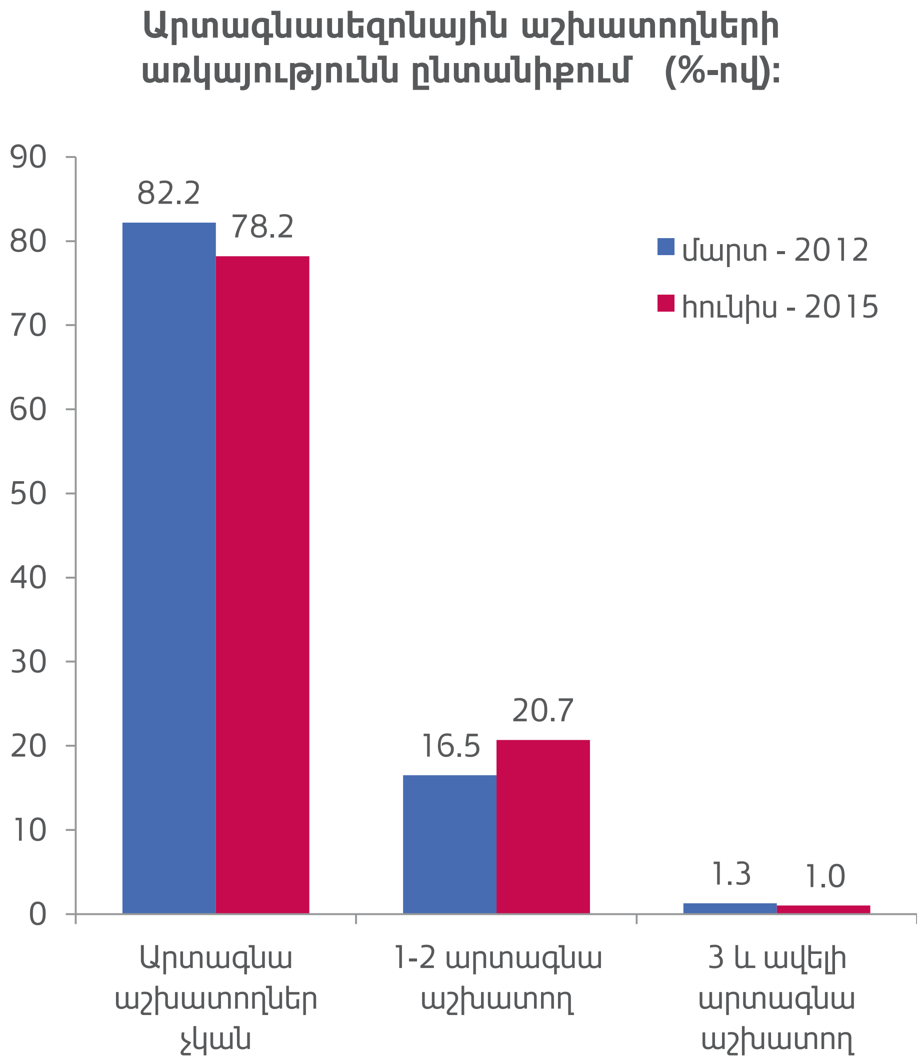

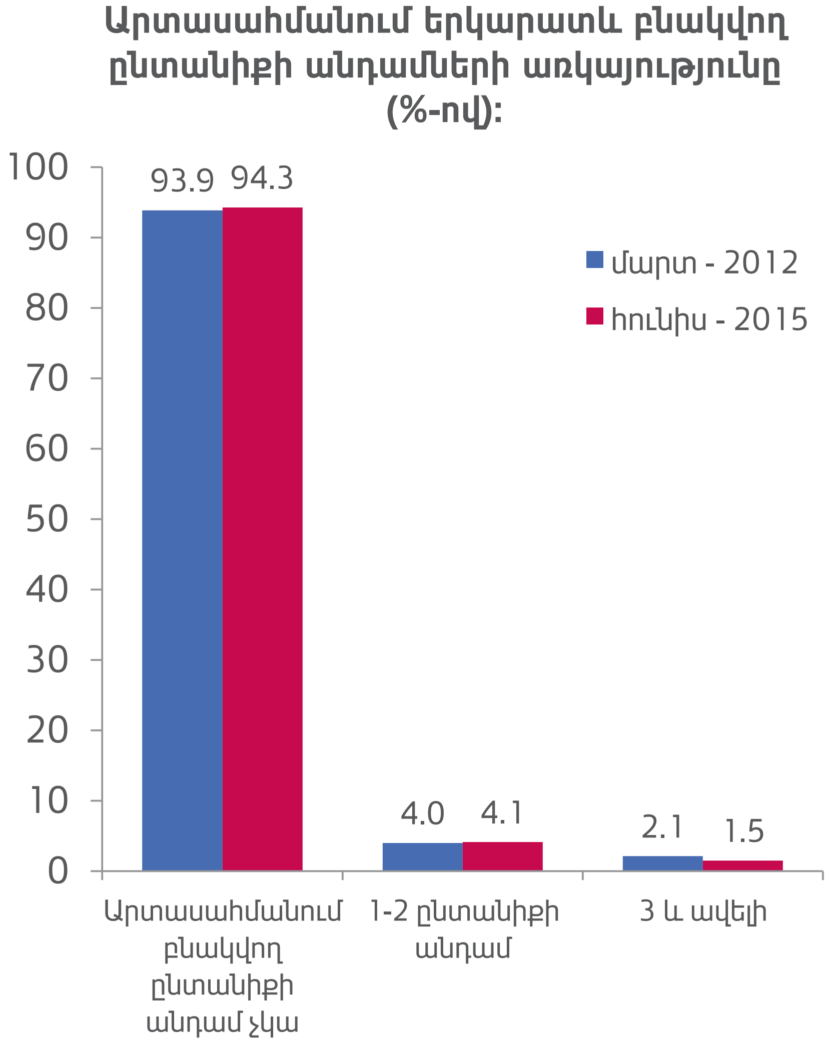

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Բնակության վայրը փոխելու մտադրությունը

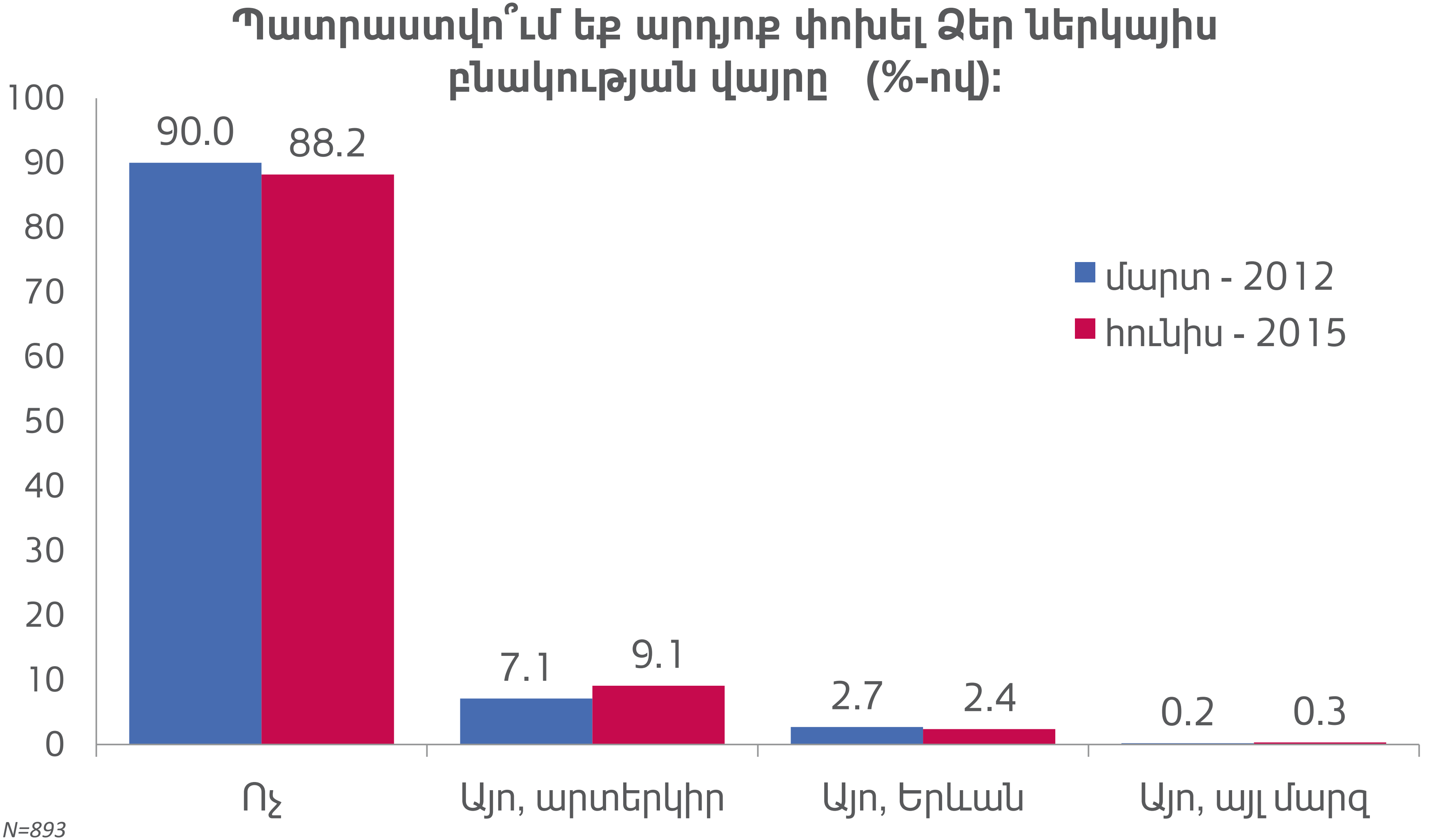

N=893

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

4. Կոտայքի մարզի հիմնախնդիրները և դրանց լուծման պատասխանատուները

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական ակտիվությունը

Հետևո՞ւմ եք Ձեր մարզի սոցիալ-տնտեսական կյանքին (%-ով):

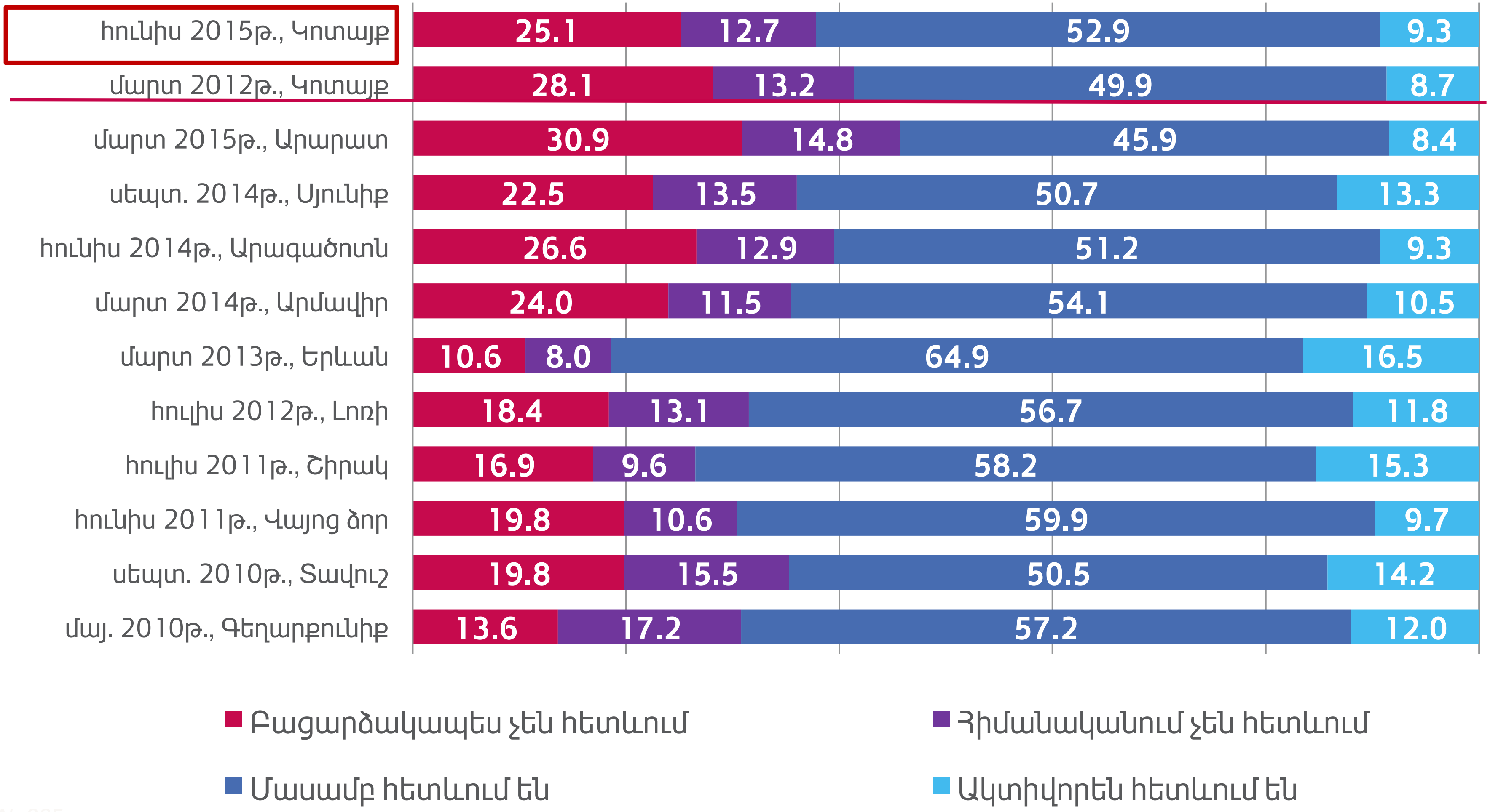

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Տեղեկատվական դաշտ

- **Կոտայքի մարզում տեղեկատվության հիմնական աղբյուրը ինտերնետն** է, ինչպես նաև հեռուստատեսությունը, որը համեմատաբար ավելի տարածված է մեծահասակների շրջանում:

- **Մարզում գործում են 4 տեղական հեռուստաընկերություններ**, մեկը մարզային («Աբովյան» հեռուստաընկերությունը, որն ունի մարզային հեռուստաընկերության կարգավիճակ) և 3-ը՝ քաղաքային:

- **Տպագիր մամուլից գործում է «Կոտայք» մարզային թերթը**, որը տպագրվում է ամսական երկու անգամ:

- Ըստ փորձագետների **հանրապետական հեռուստահեռարձակման որակը բավական լավն է,** ինչը պայմանավորված է մայրաքաղաքին մոտ գտնվելով և մարզի կենտրոնական դիրքով:

- Փորձագետների մեծամասնությունը առանձնացրել է այն փաստը, որ բնակիչները ֆորմալ և ոչ ֆորմալ տեղեկատվական աղբյուրներից նախապատվությունը տալիս են ծանոթների, բարեկամների կողմից ստացվող տեղեկությանը, քանի որ ԶԼՄ-ների կողմից ներկայացված տեղեկատվությունը շատ դեպքերում համարում եմ խեղաթյուրված և կողմնակալ:

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների ընտանիքների առջև կանգնած հիմնախնդիրները

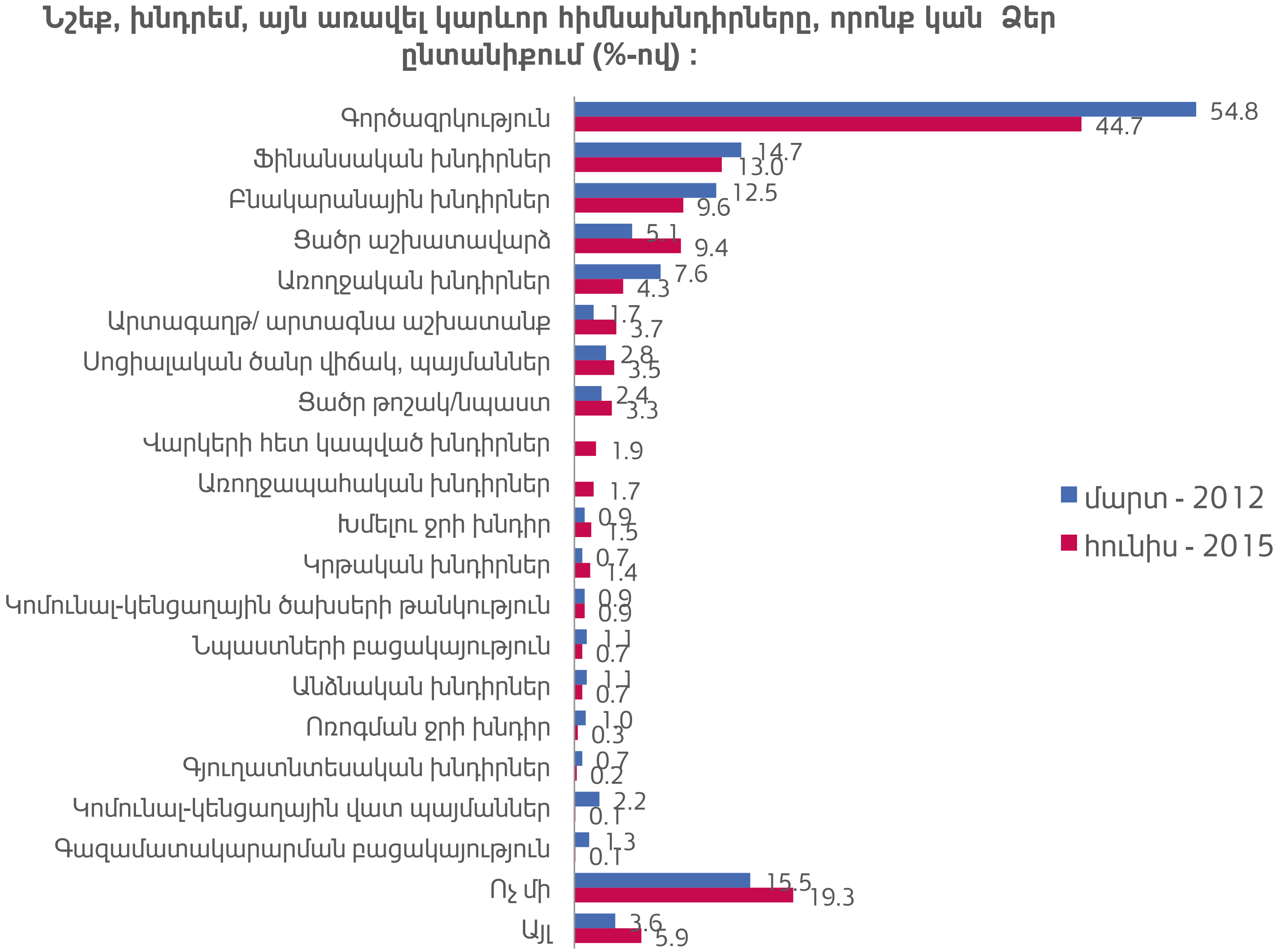

N=902

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կոտայքի մարզի գյուղերի և քաղաքների առաջնային հիմնախնդիրները

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր համայնքում (%-ով) :

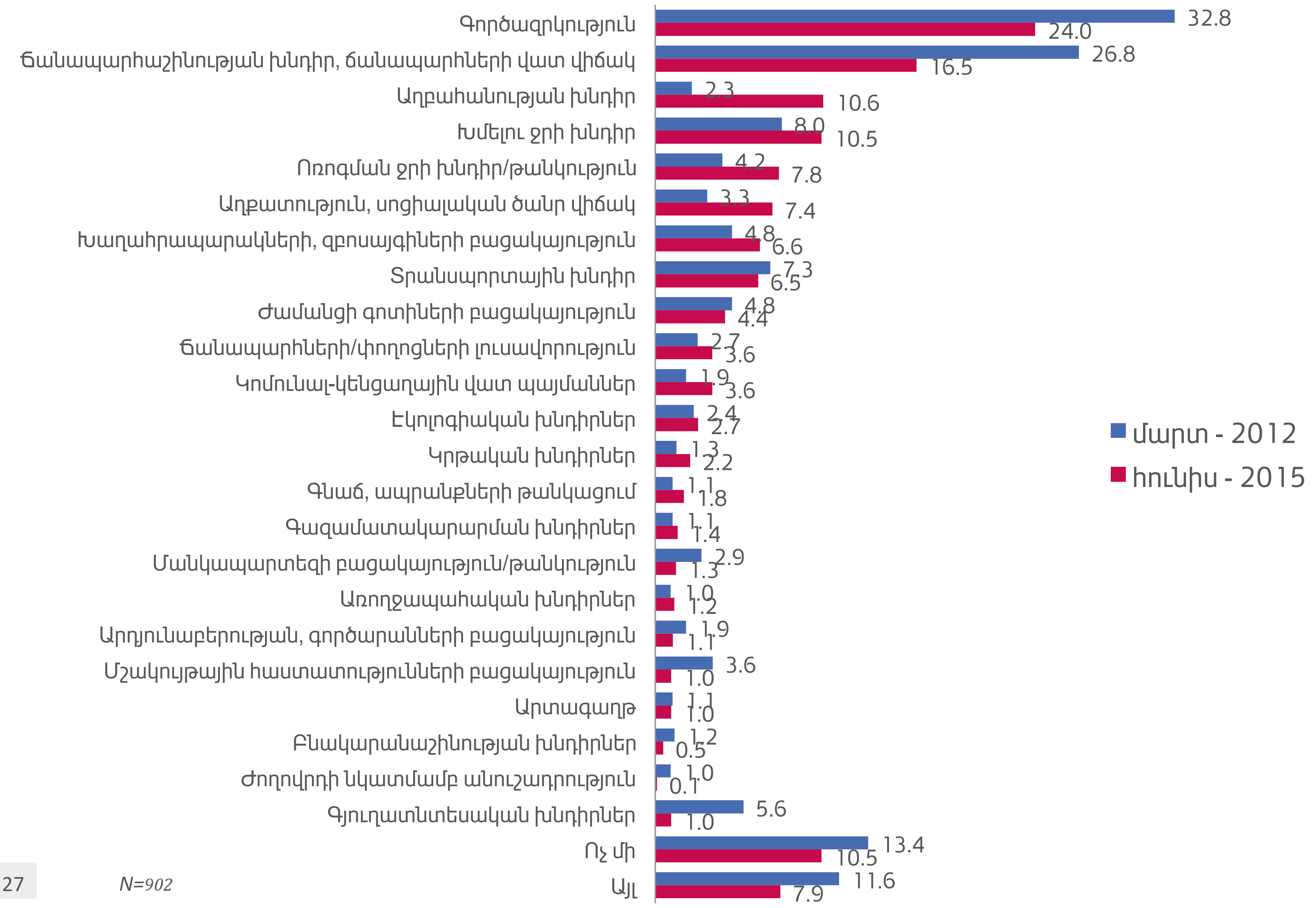

N=902

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կոտայքի մարզի քաղաքների առաջնային հիմնախնդիրները

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր քաղաքում (%-ով) :

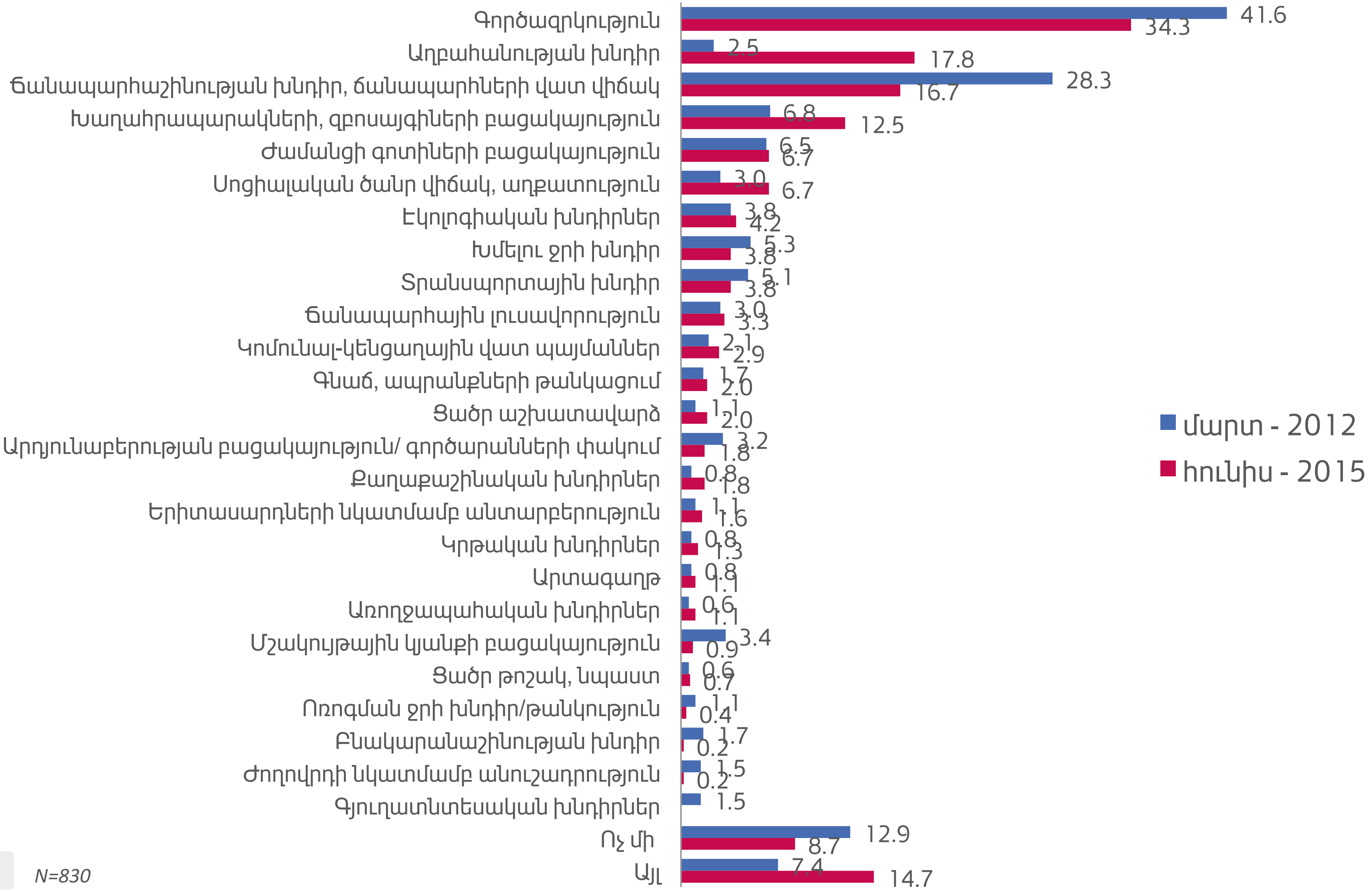

N=830

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կոտայքի մարզի գյուղերի առաջնային հիմնախնդիրները

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք առկաեն Ձեր գյուղում (%-ով):

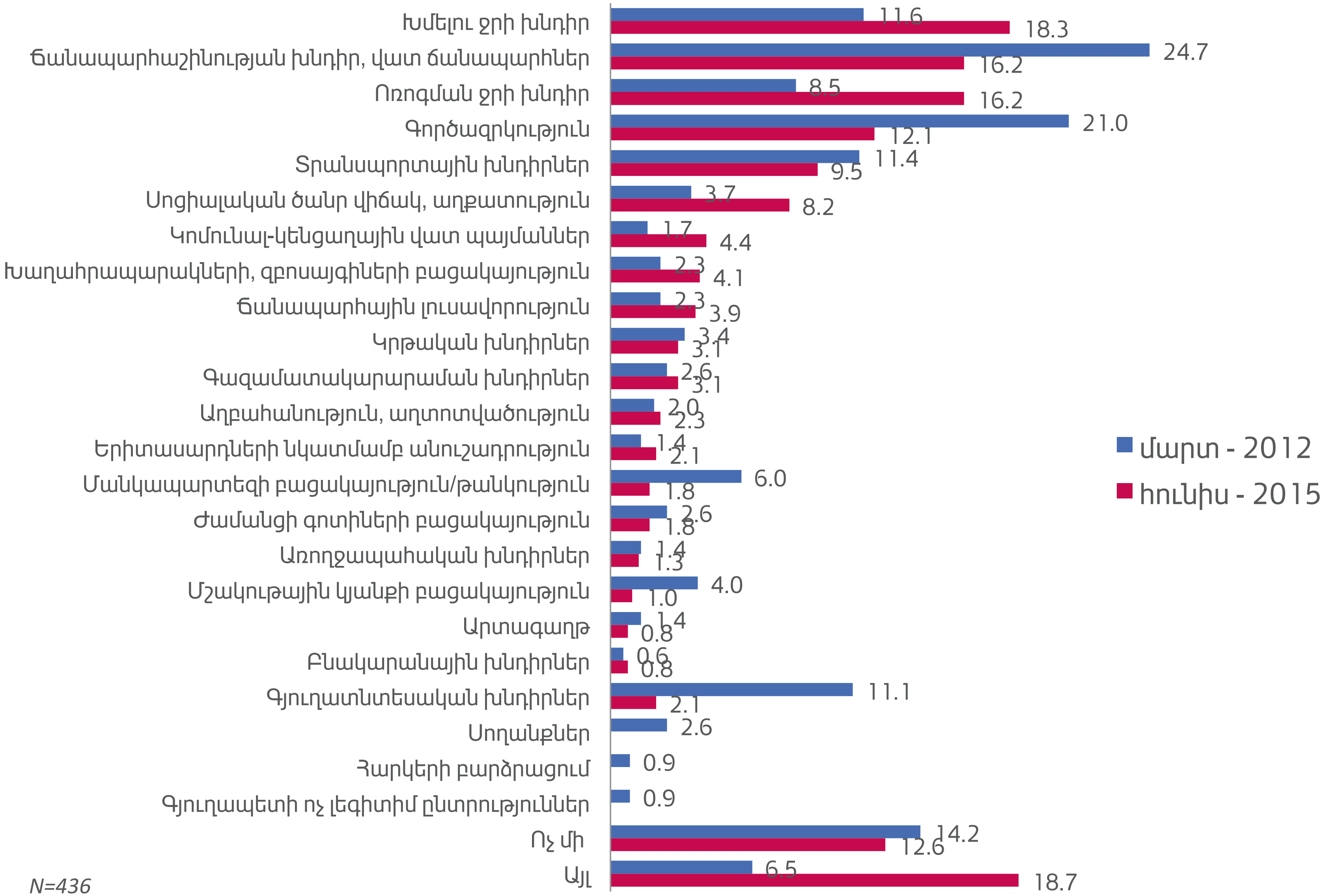

N=436

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կոտայքի մարզի առաջնային հիմնախնդիրները

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր մարզում (%-ով) :

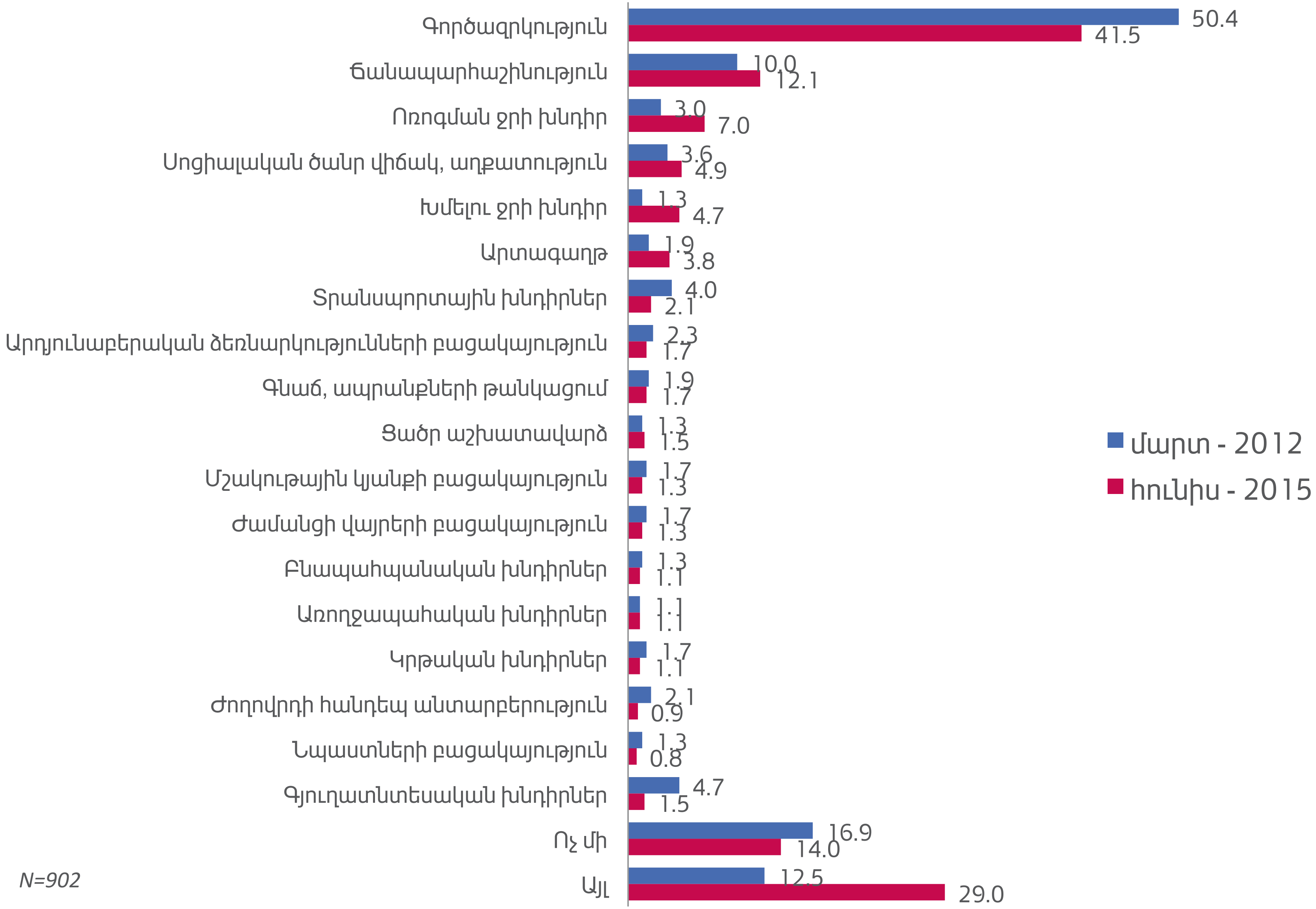

N=902

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Հայաստանի առաջնային հիմնախնդիրները

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Հայաստանում (%-ով):

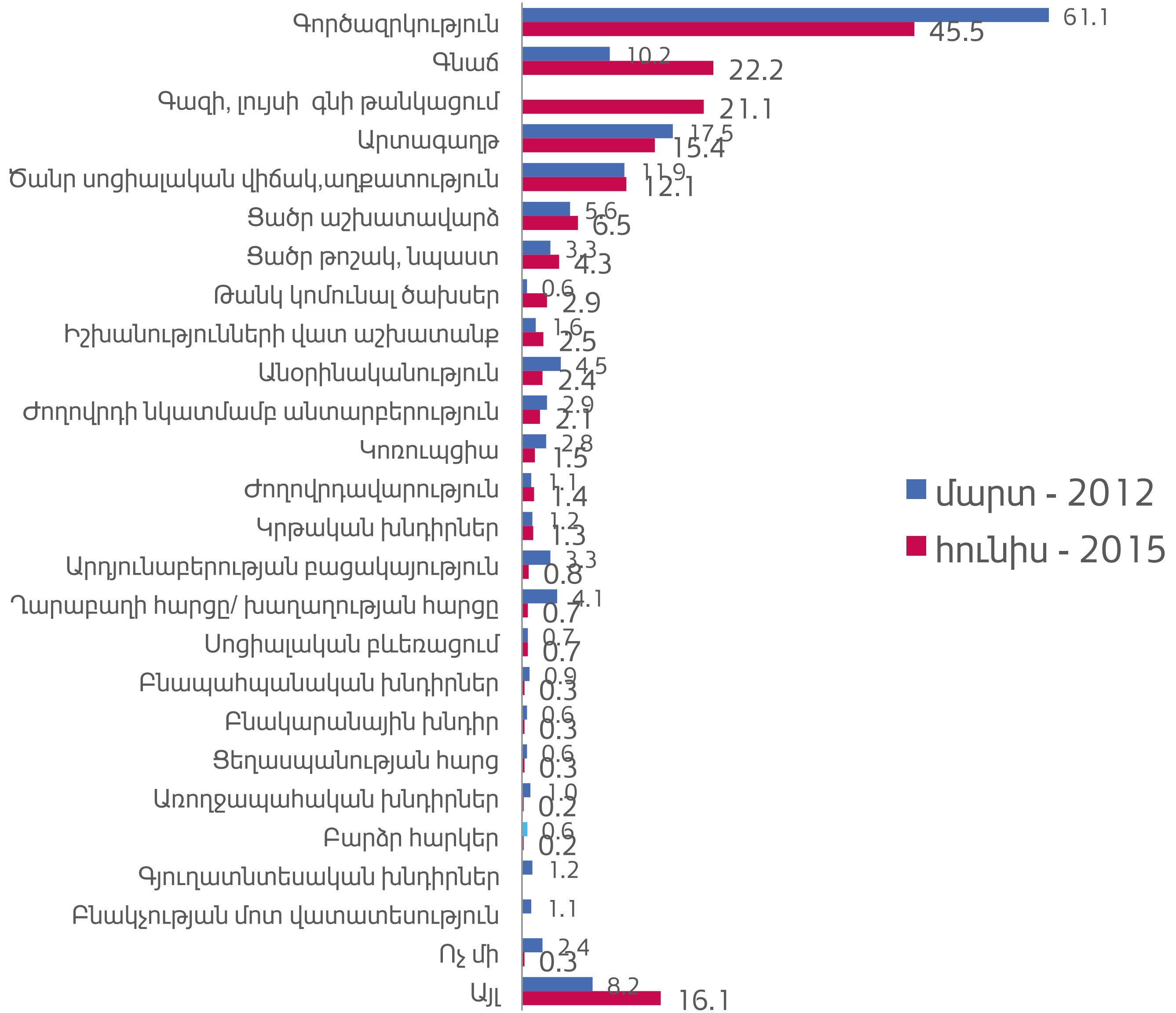

N=902

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Առավել կարևոր երեք հիմնախնդիրները

Ընտանիք	1. Գործազրկություն 2. Ֆինանսական խնդիրներ 3. Բնակարանային խնդիրներ
Համայնք	1. Գործազրկություն 2. Ճանապարհաշինություն 3. Աղբահանության խնդիր
Կոտայքի մարզ	1. Գործազրկություն 2. Ճանապարհաշինություն 3. Ոռոգման ջրի խնդիր
Հայաստան	1. Գործազրկություն 2. Գնաճ 3. Գազի, լույսի գնի թանկացում

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքի հիմնախնդիրների պատասխանատուները

Ո՞վ/ ո՞ր կառույցն է պատասխանատու ընտանիքի առջև կանգնած հիմնախնդիրների լուծման համար (%-ով):

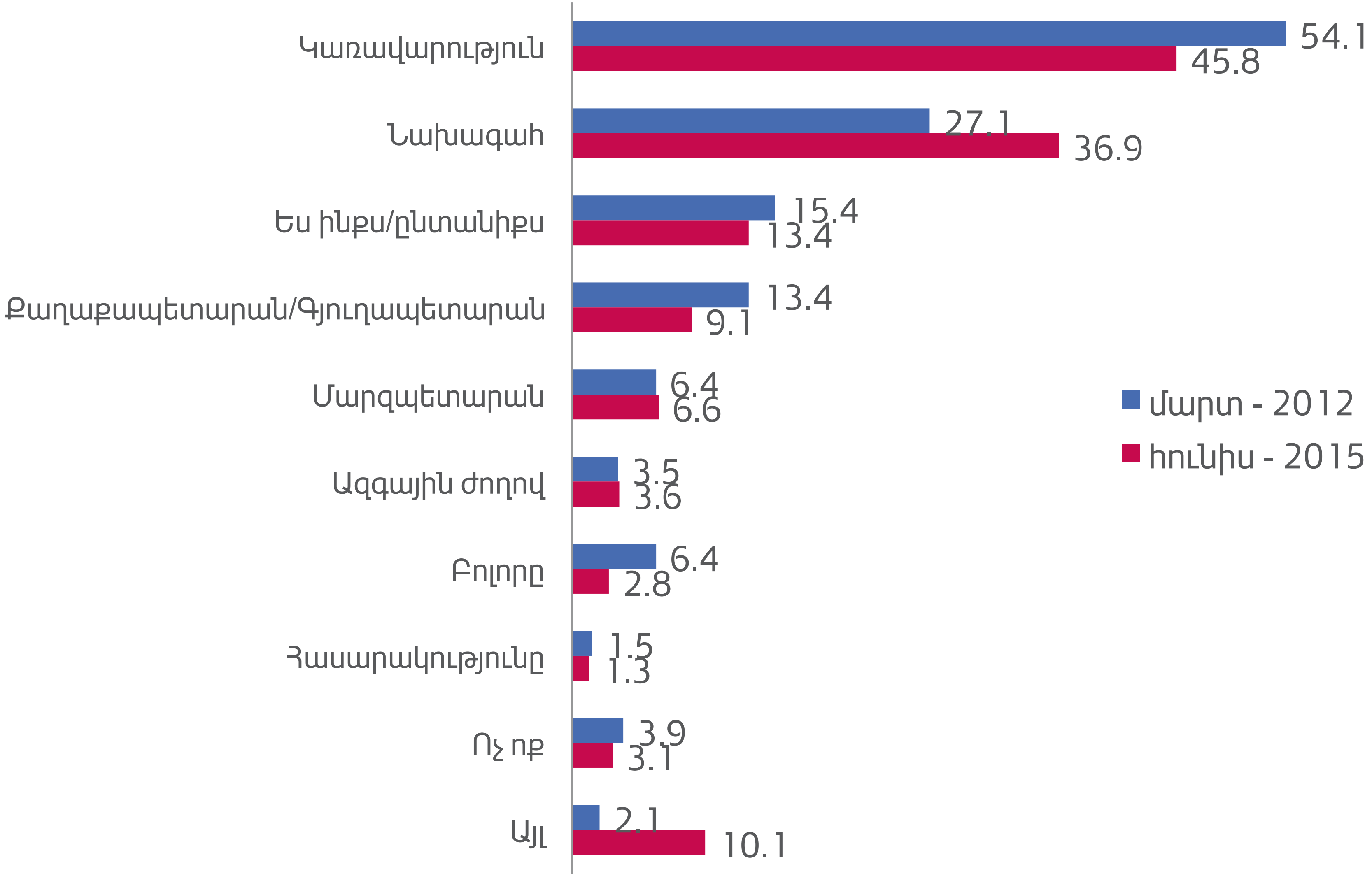

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքի հիմնախնդիրների պատասխանատուները

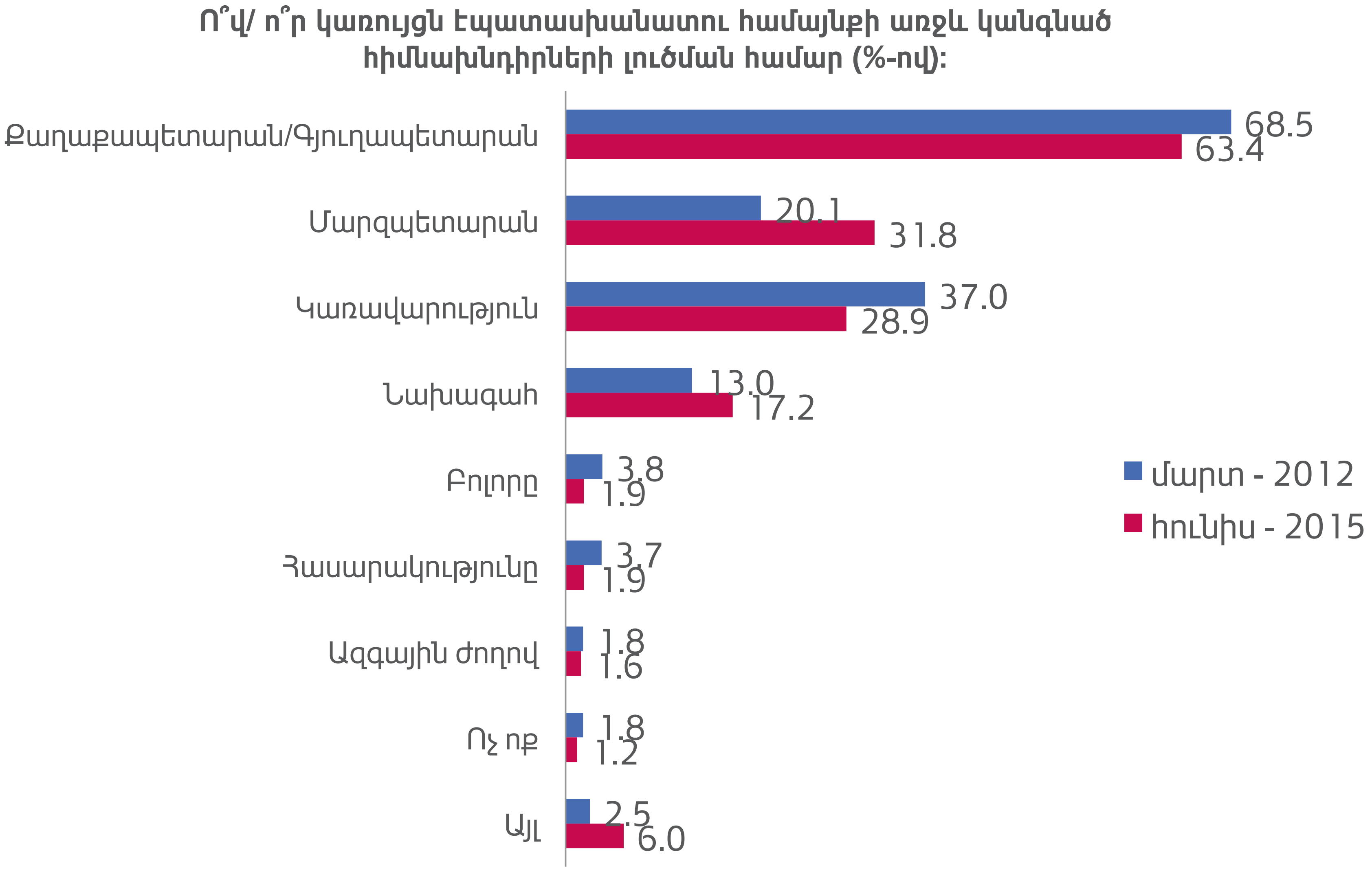

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կոտայքի մարզի հիմնախնդիրների պատասխանատուները

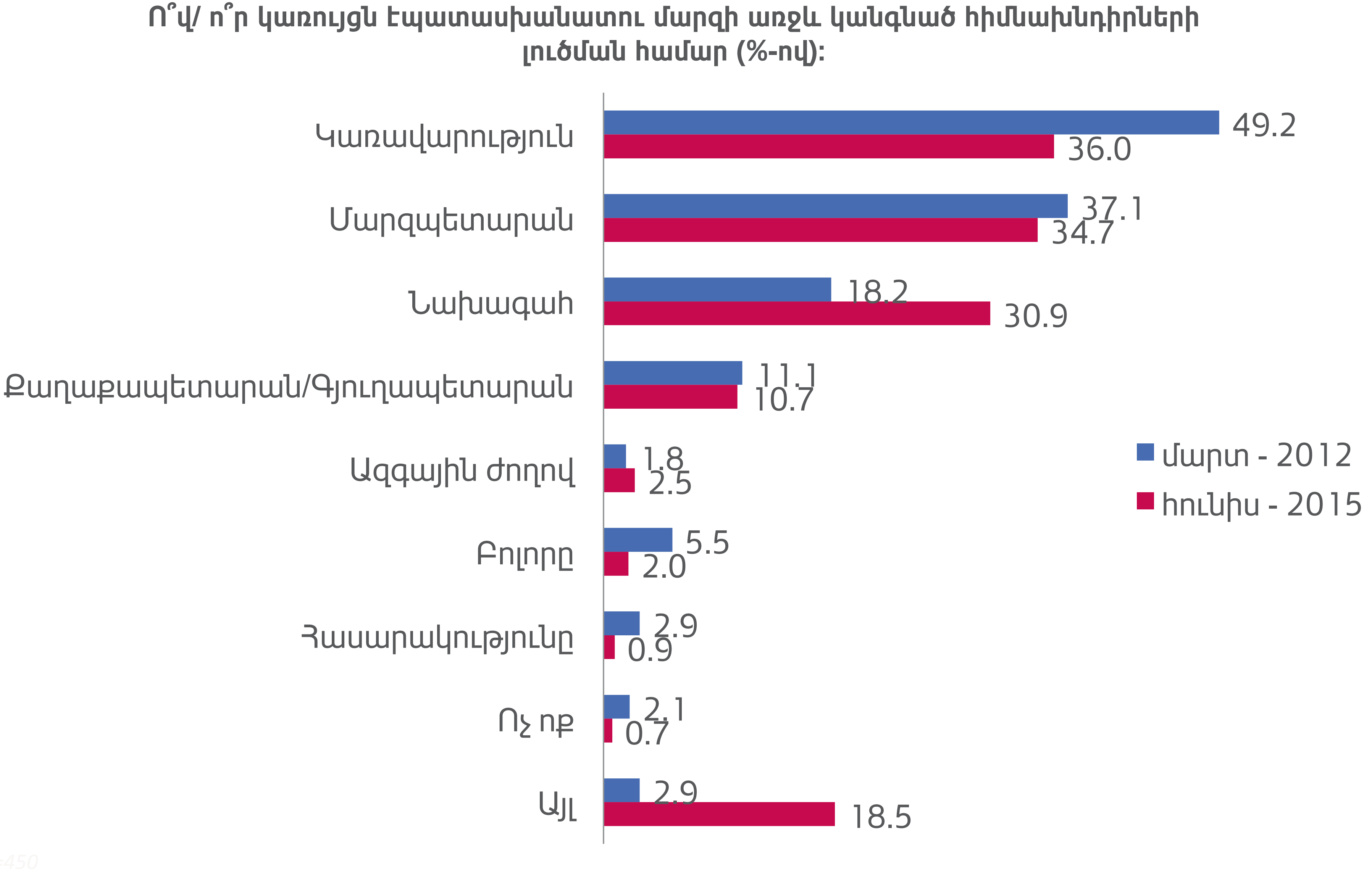

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Հայաստանի հիմնախնդիրների պատասխանատուները

Ո՞վ/ ո՞ր կառույցն է պատասխանատու Հայաստանի առջև կանգնած հիմնախնդիրների լուծման համար (%-ով):

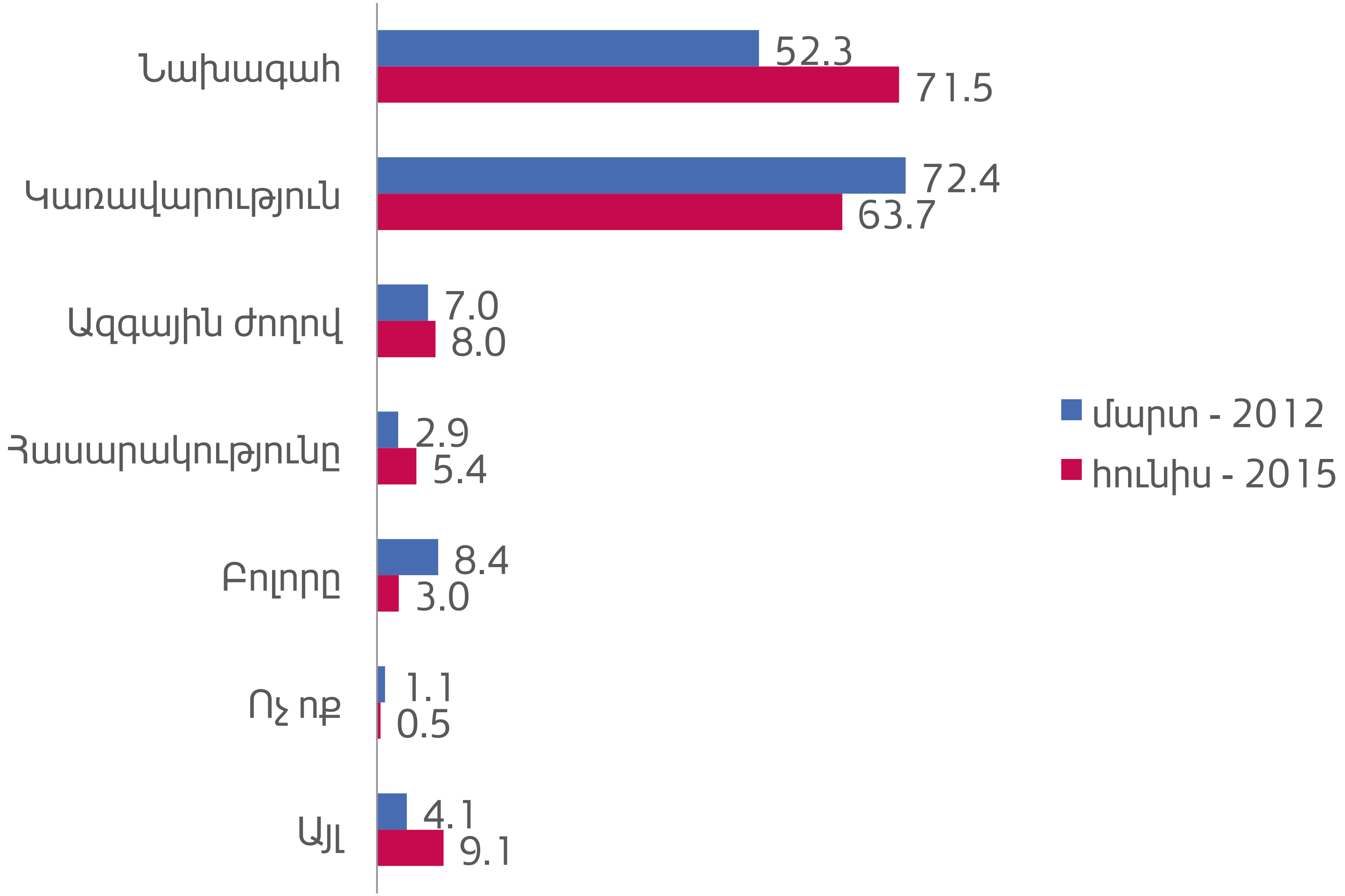

N=814

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Ողջ հիմնախնդիրների առաջին երեք պատասխանատուները

Ընտանիք	1. Կառավարություն 2. Նախագահ 3. Հարցվողն ինքը/ընտանիքը
Համայնք	1. Քաղաքապետարան/գյուղապետարան 2. Մարզպետարան 3. Կառավարություն
Կոտայքի մարզ	1. Կառավարություն 2. Մարզպետարան 3. Նախագահ
Հայաստան	1. Նախագահ 2. Կառավարություն 3. Ազգային ժողով

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքի առաջնային հիմնախնդիրներն ըստ հիմնական պատասխանատուների (%-ով)

Ընտանիքի հիմնախնդիրներ		Պատասխանատուներ					
		Նախագահ	Կառավա-րություն	ԱԺ	Մարզպե-տարան	ՏԻՄ	Հարցվող/ընտանիք
		VI/15	VI/15	VI/15	VI/15	VI/15	VI/15
1	Գործազրկություն	**33.6**	35.5	2.5	3.9	5.8	5.6
2	Ֆինանսական խնդիրներ	21.5	36.2	3.7	5.5	4.3	17.2
3	Բնակարանային խնդիրներ	22.1	24.8	2.7	9.7	9.7	**19.5**
4	Ցածր աշխատավարձ	21.8	**48.2**	4.5	1.8	3.6	0.9
5	Առողջական խնդիրներ	15.4	30.8	1.9	5.8	11.5	**21.2**

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքի առաջնային հիմնախնդիրներն ըստ հիմնական պատասխանատուների (%-ով)

Համայնքի հիմնախնդիրներ		Պատասխանատուներ					
		Նախագահ	Կառավա-րություն	Ազգային ժողով	Մարզպե-տարան	ՏԻՄ	Բոլորը
		VI/15	VI/15	VI/15	VI/15	VI/15	VI/15
1	Գործազրկություն	**22.1**	**29.1**	1.8	14.4	26.0	2.1
2	Ճանապարհաշինության խնդիր	6.5	11.3	2.6	28.7	**46.5**	0.0
3	Աղբահանության խնդիր	5.8	5.2	0.0	13.0	**68.8**	0.0
4	Խմելու ջրի խնդիր	7.7	12.6	0.0	18.2	**50.3**	1.4
5	Ոռոգման ջրի խնդիր	1.8	22.3	4.5	26.8	36.6	0.0

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կոտայքի մարզի առաջնային հիմնախնդիրներն՝ ըստ հիմնական պատասխանատուների (%-ով)

	Մարզի հիմնախնդիրներ	Պատասխանատուներ				
		Նախագահ	Կառավարություն	ԱԺ	Մարզպետարան	ՏԻՄ
		VI/15	VI/15	VI/15	VI/15	VI/15
1	Գործազրկություն	**27.0**	32.2	0.7	21.5	4.6
2	Ճանապարհաշինություն	15.5	13.4	0.0	**48.5**	8.2
3	Ոռոգման ջրի խնդիր	19.3	17.5	3.5	10.5	**19.3**
4	Աղքատություն	**26.5**	**44.1**	2.9	20.6	0.0
5	Խմելու ջրի խնդիր	19.4	5.6	2.8	13.9	**22.2**

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Հայաստանի առաջնային հիմնախնդիրները՝ ըստ հիմնական պատասխանատուների (%-ով)

Երկրի հիմնախնդիներ		Պատասխանատուներ			
		Նախագահ	Կառավա-րություն	ԱԺ	Բոլորը
		VI/15	VI/15	VI/15	VI/15
1	Գործազրկություն	**46.7**	**41.9**	4.7	1.5
2	Գնաճ	45.1	**42.0**	5.2	0.9
3	Գազի, լույսի գնի թանկացում	43.6	39.4	6.5	2.0
4	Արտագաղթ	**49.0**	38.0	4.5	2.0
5	Աղքատություն	36.0	**49.7**	3.4	3.4

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Առաջնային հիմնախնդիրները և հիմնական պատասխանատուները

Հիմնախնդիրներ	Մակարդակ	Պատասխանատուներ
1. Գործազրկություն 2. Ֆինանսական խնդիրներ 3. Բնակարանային խնդիրներ	Ընտանիք	1. Կառավարություն 2. Նախագահ 3. Հարցվողն ինքը/ընտանիքը
1. Գործազրկություն 2. Ճանապարհաշինություն 3. Աղբահանության խնդիր	Համայնք	1. Քաղաքապետարան/ գյուղապետարան 2. Մարզպետարան 3. Կառավարություն
1. Գործազրկություն 2. Ճանապարհաշինություն 3. Ոռոգման ջրի խնդիր	Մարզ	1. Կառավարություն 2. Մարզպետարան 3. Նախագահ
1. Գործազրկություն 2. Գնաճ 3. Գազի, լույսի գնի թանկացում	Հայաստան	1. Նախագահ 2. Կառավարություն 3. Ազգային ժողով

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

5. Կոտայքի մարզի սոցիալ-տնտեսական վիճակը. ներկան և հեռանկարները

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Վերջին տարիների ընթացքում մարզի/Երևանի սոցիալ-տնտեսական վիճակի փոփոխության գնահատականը

Ինչպե՞ս է փոխվել Ձեր մարզի/Երևանի սոցիալ-տնտեսական վիճակը վերջին մեկ տարվաընթացքում (%-ով):*

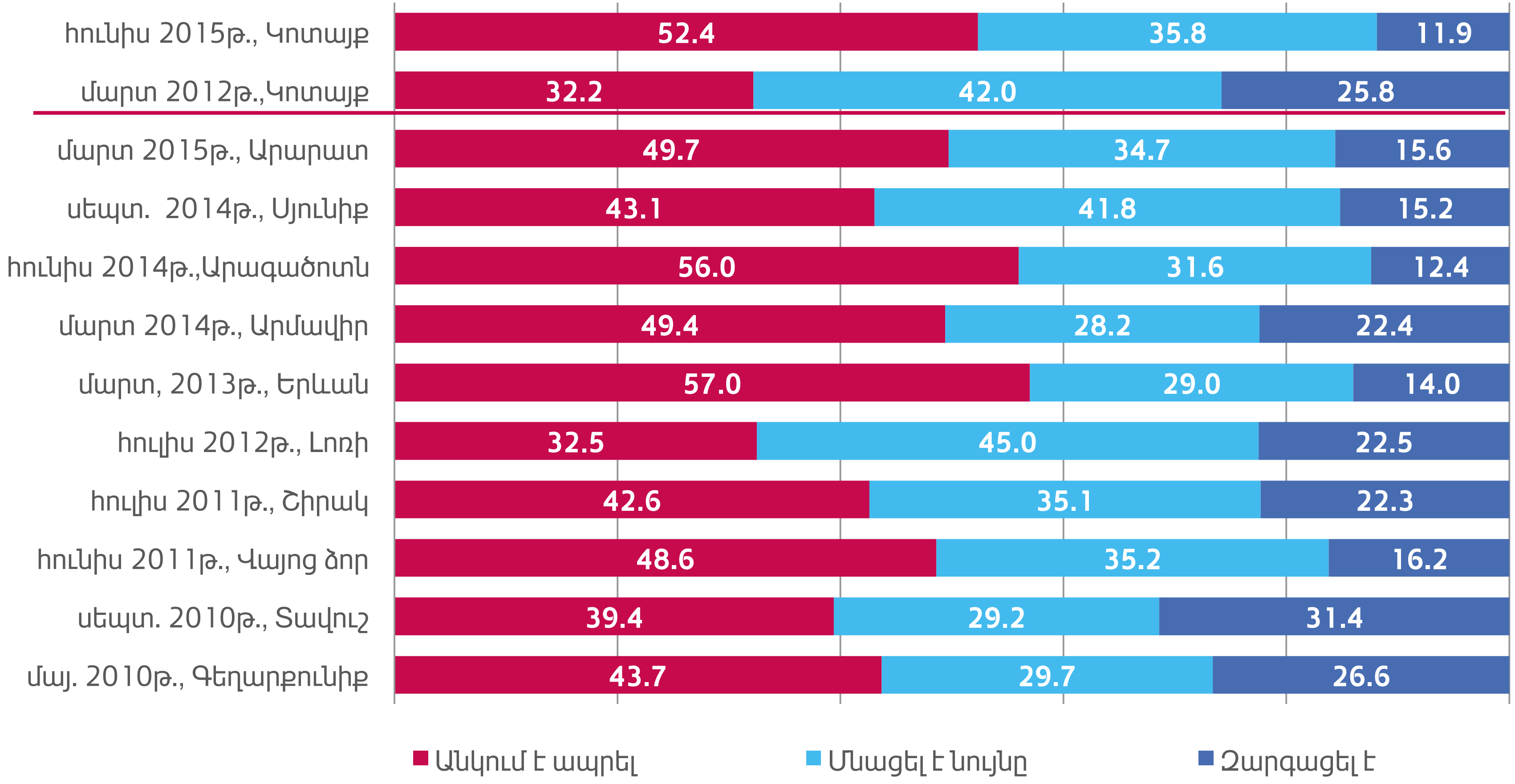

N=886

*Երևանի դեպքում հարցվել է 3-4 տարվա կտրվածքով:

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կոտայքի մարզի զարգացած ոլորտները

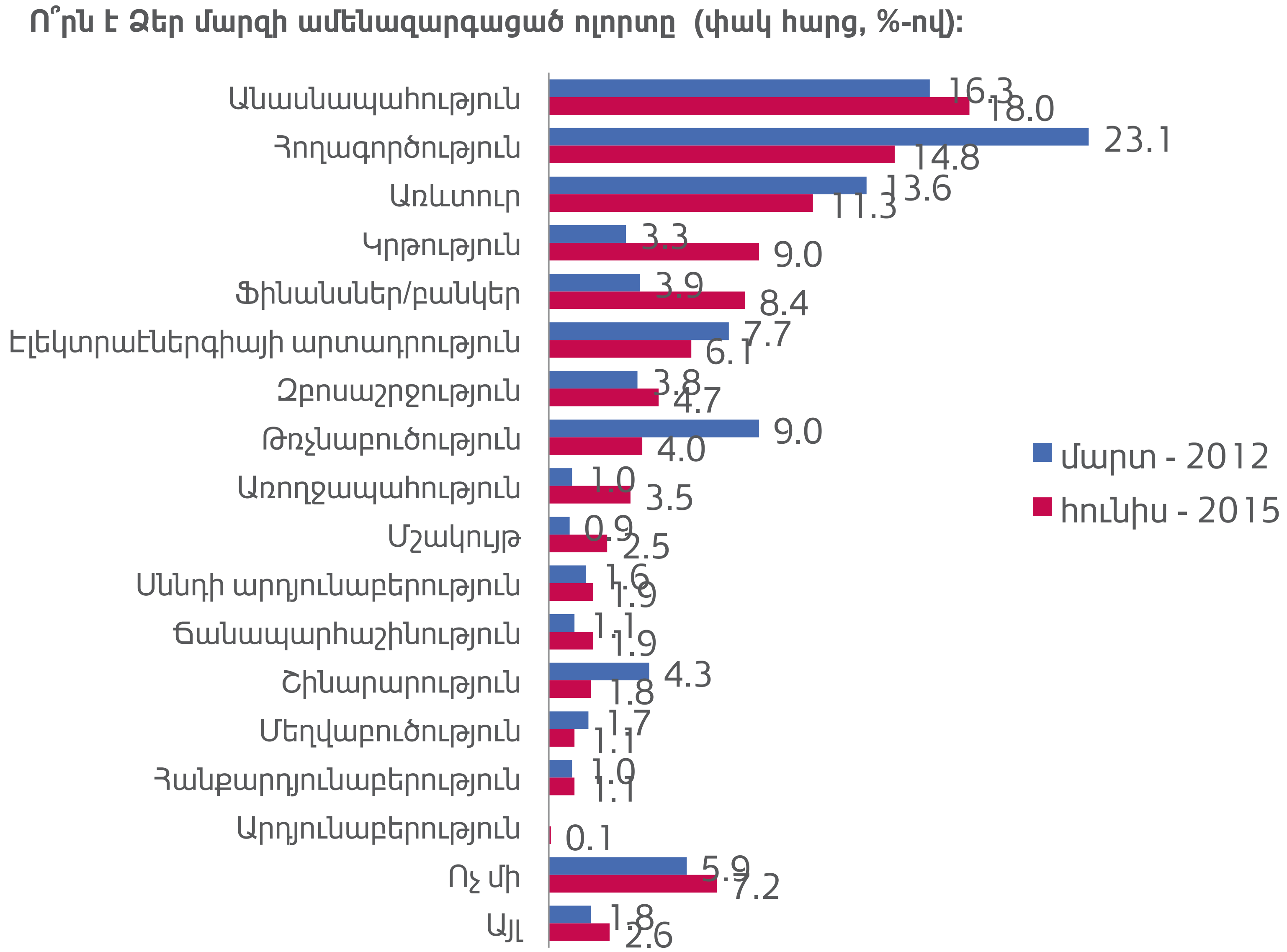

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կոտայքի մարզի ամենաթերզարգացած ոլորտները

Ո՞րն է Ձեր մարզի ամենաթերզարգացած ոլորտը (փակ հարց, %-ով):

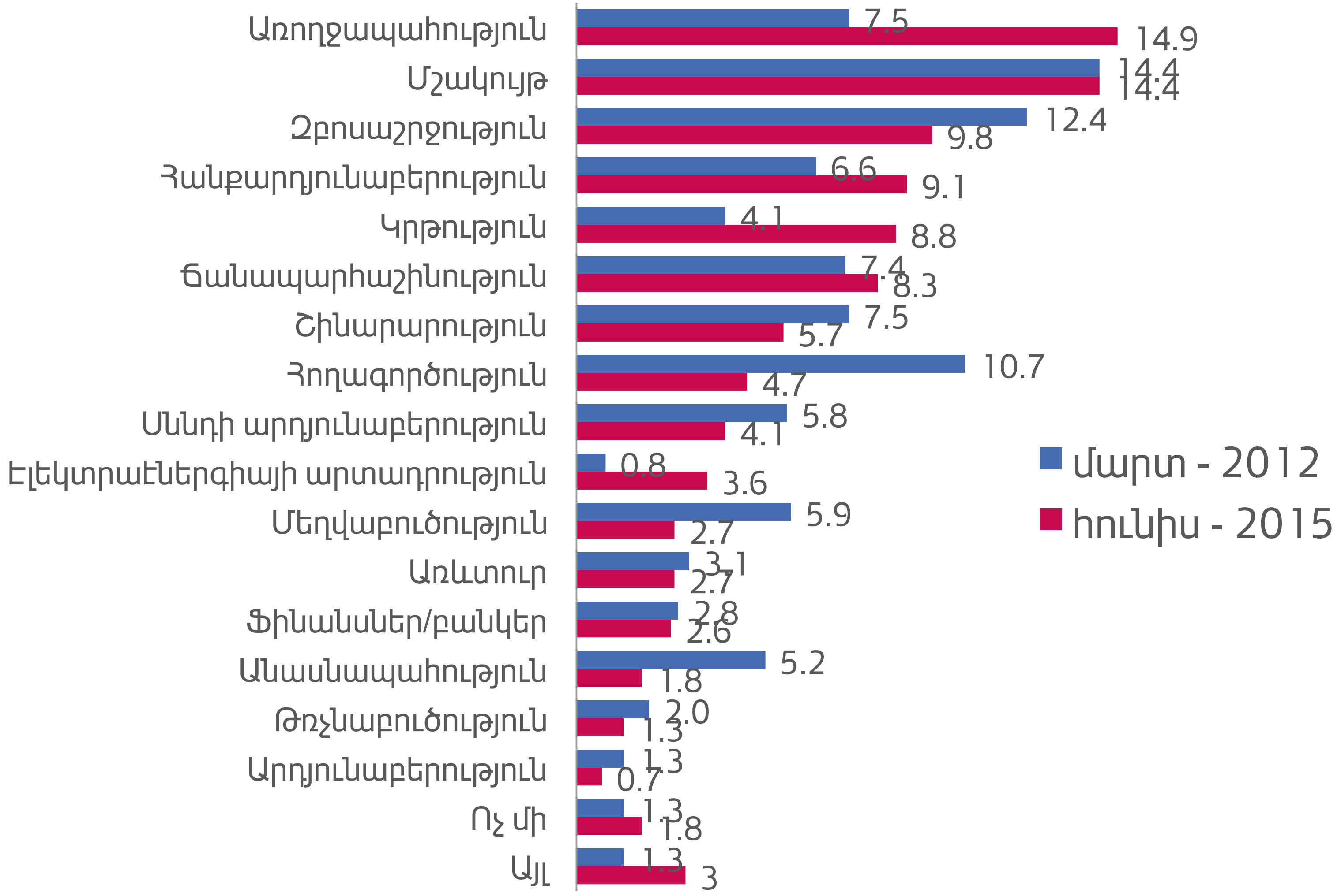

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կոտայքի մարզի ամենազարգացած և ամենաթերզարգացած ոլորտները

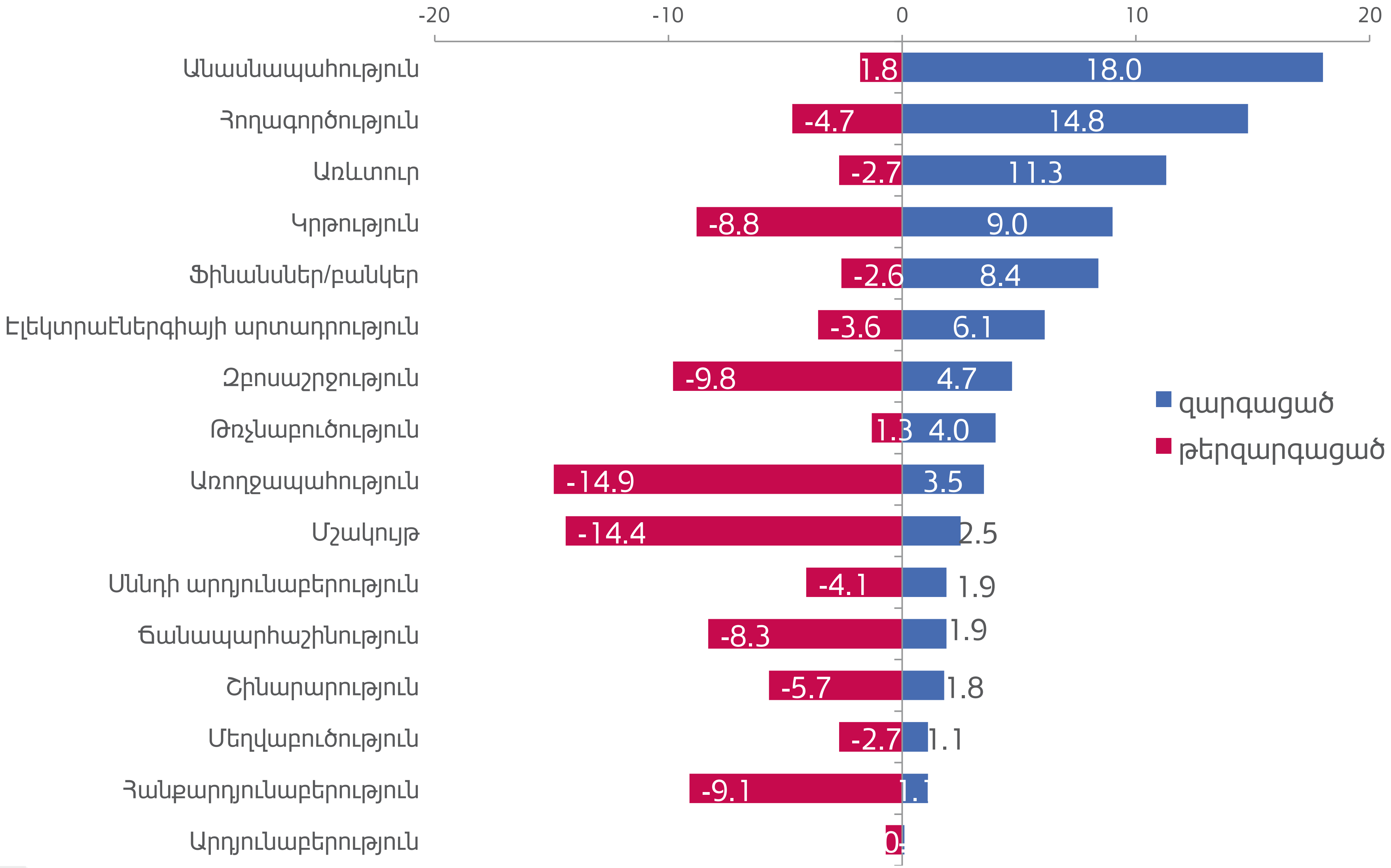

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Ոլորտների զարգացվածության ցուցանիշի միջին գնահատականը (1-10 սանդղակով)

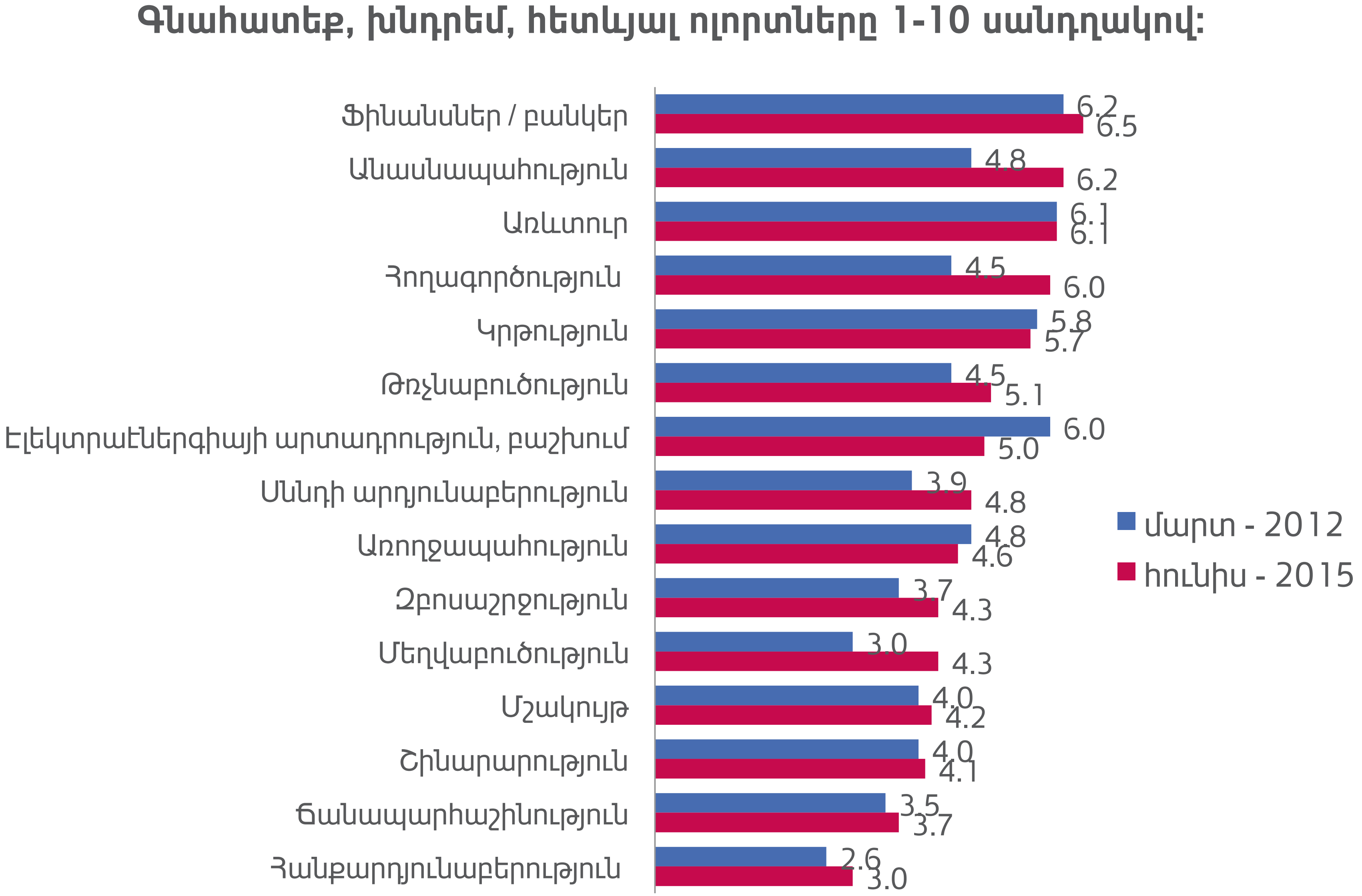

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Մարզի բնակիչների համար զարգացման ցանկալի ոլորտները

Ո՞ր ոլորտներն էանհրաժեշտ զարգացնել Ձեր մարզում (փակ հարց, %-ով):

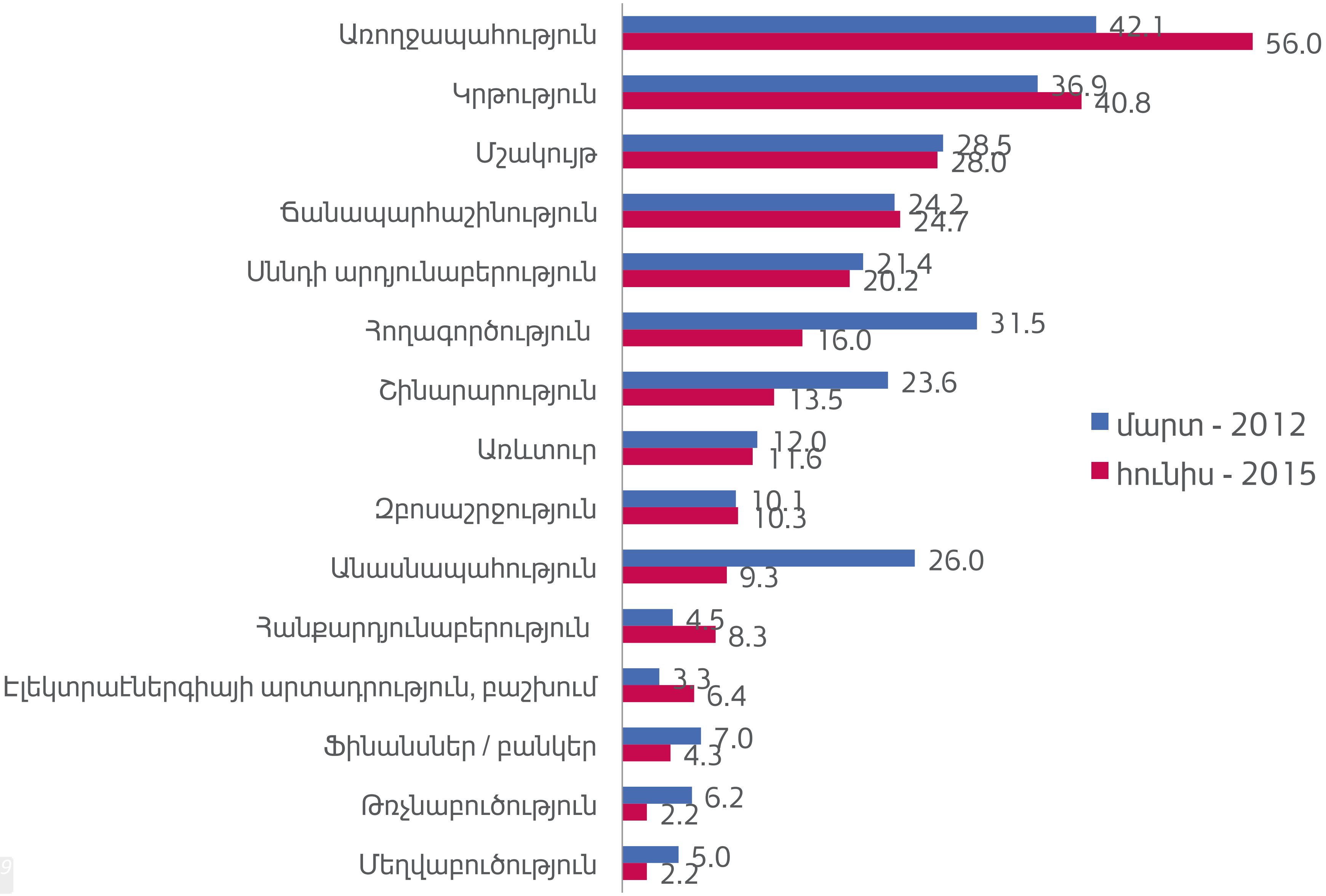

N=89

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կոտայքի մարզի ամենազարգացած և ամենաթերզարգացած ոլորտները՝ ըստ փորձագետների

Զարգացած ոլորտներ՝

- Անասնաբուծություն
- Քաղաքաշինություն
- Զբոսաշրջություն
- Մեքենաշինություն
- Մետալուրգիա
- Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն
- Հանքարդյունաբերություն
- Սննդի արդյունաբերություն

Թերզարգացած ոլորտներ՝

- Արդյունաբերություն
- Գյուղատնտեսություն
- Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ
- Գյուղմթերքների իրացում

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կոտայքի մարզի տնտեսական զարգացման ռեսուրսները

- Մարդկային ռեսուրս
- Շինարարություն
- Հանքարդյունաբերություն
- Արդյունաբերություն
- Ջրոսաշրջություն
- Ադամանդագործություն
- Մեքենաշինություն
- Թեթև արդյունաբերություն

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Աշխատելու համար նախընտրելի ոլորտները

Հնարավորության դեպքում ո՞ր ոլորտում կցանկանայիք աշխատել (%-ով):

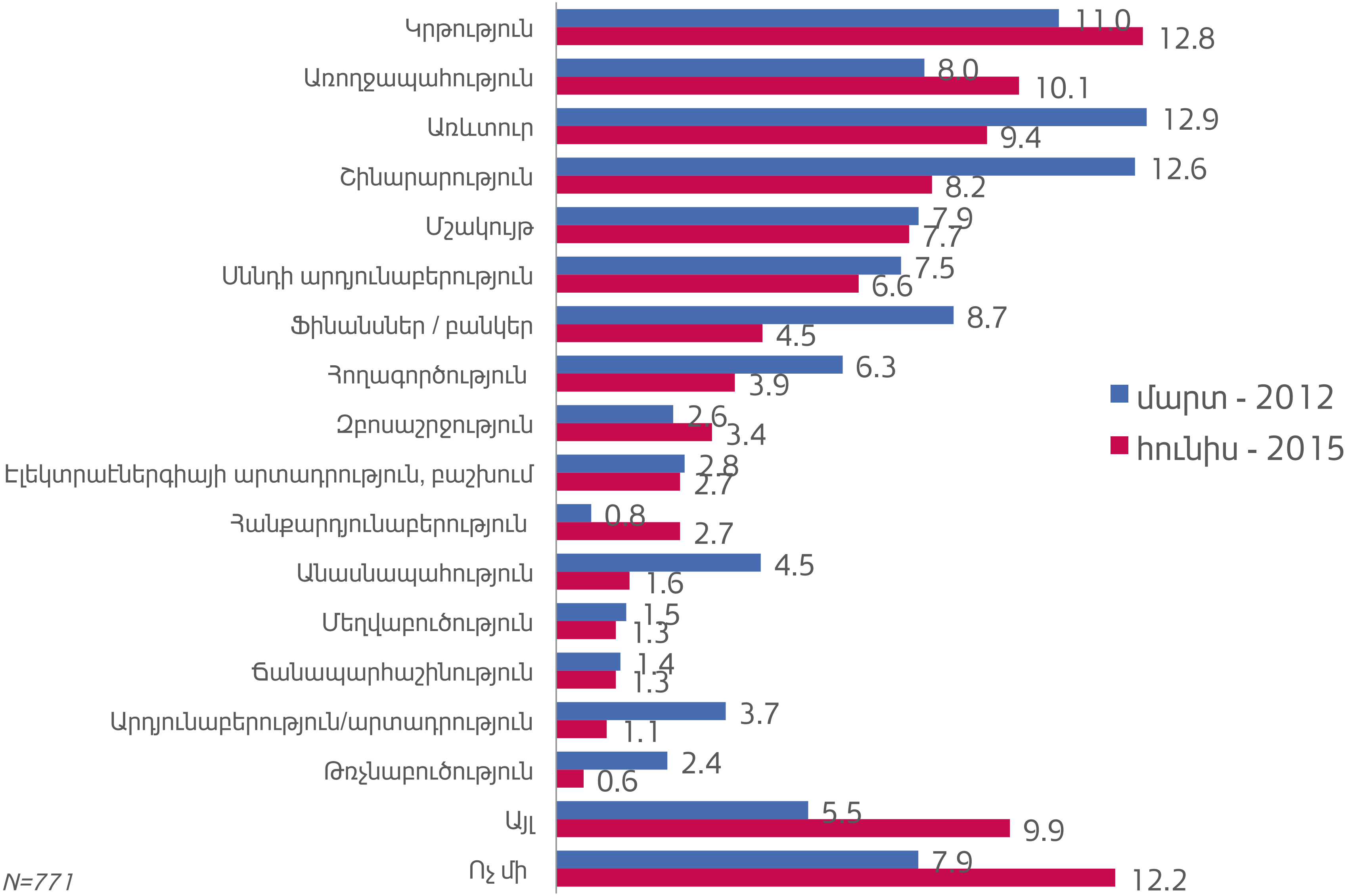

N=771

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Միջնակարգ, միջին մասնագիտական և բարձրագույն կրթության հնարավորությունները մարզում՝ ըստ փորձագետների

- Կոտայքի մարզը ունի 67 համայնք է, որոնցից 60-ը գյուղական համայնքներ են և կան փոքր համայնքներ, որտեղ աշակերտ չկա, իսկ որոշ համեմատաբար մեծ գյուղերում 2-3 դպրոց կա: Հիմնական դպրոցներ կան գրեթե բոլոր համայնքներում, իսկ ավագ դպրոցները կենտրոնացված են հիմնականում մեծ համայնքներում, ուր հաճախում են նաև հարևան փոքր համայնքների աշակերտները:
- Մարզում կրթության որակը բավական բարձր է գնահատվել փորձագետների կողմից, մասնավորապես քաղաքային համայնքերի կրթական հաստատություններում:

Քոլեջներ, արհեստագործական ուսումնարաններ, բուհեր և երևանյան համալսարանների մասնաճյուղեր

- Կոտայքի տարածաշրջանային պետական քոլեջ
- Հրազդանի պետական բժշկական քոլեջ
- Հրազդանի արհեստագործական ուսումնարան
- Աբովյանի պետական էներգետիկական քոլեջ
- Աբովյանի պետական ճարտարագիտական քոլեջ
- Աբովյանի արհեստագործական ուսումնարան
- Նաիրիի արհեստագործական ուսումնարան
- Չարենցավանի պետական քոլեջ
- Բյուրեղավանի արհեստագործական ուսումնարան
- Նոր Գեղի գյուղատնտեսական քոլեջ
- Մարզում կա մեկ մասնավոր բուհ՝ Հրազդանի հումանիտար ինստիտուտը:

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Բնակչության ստացած կրթության համապատասխանությունը մարզի պահանջարկին

- Ըստ փորձագետների անհրաժեշտ է որոշակի համադրում իրականացնել աշխատաշուկայի պահանջարկի և կրթական հաստատությունների առաջարկի միջև, այսինքն՝ «տնտեսության այսօրվա պահանջը ճիշտ վերցնել և հաղորդել կրթական համապատասխան աստիճաններում գործող կազմակերպություններին»:
- Ըստ փորձագետների մարզի կրթվածության մակարդակն ավելի բարձր է իսկ կադրերի քանակն ավելի շատ է քան առկա աշխատատեղերը: Շատ մասնագետներ աշխատում են Երևանում մարզի՝ մայրաքաղաքին մոտ գտնվելու շնորհիվ:

Ի՞նչ մասնագետների կարիք կամարզում

- Ծրագրավորողներ
- Ջրոաշրջության ոլորտի մասնագետներ
- Բժիշկներ
- Գյուղատնտեսներ
- Դաստիարակ-մանկավարժներ
- Տեխնիկական մասնագետներ

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կոտայքի մարզի սոցիալ-տնտեսական առանձնահատկությունները
(հունիս, 2015թ.)

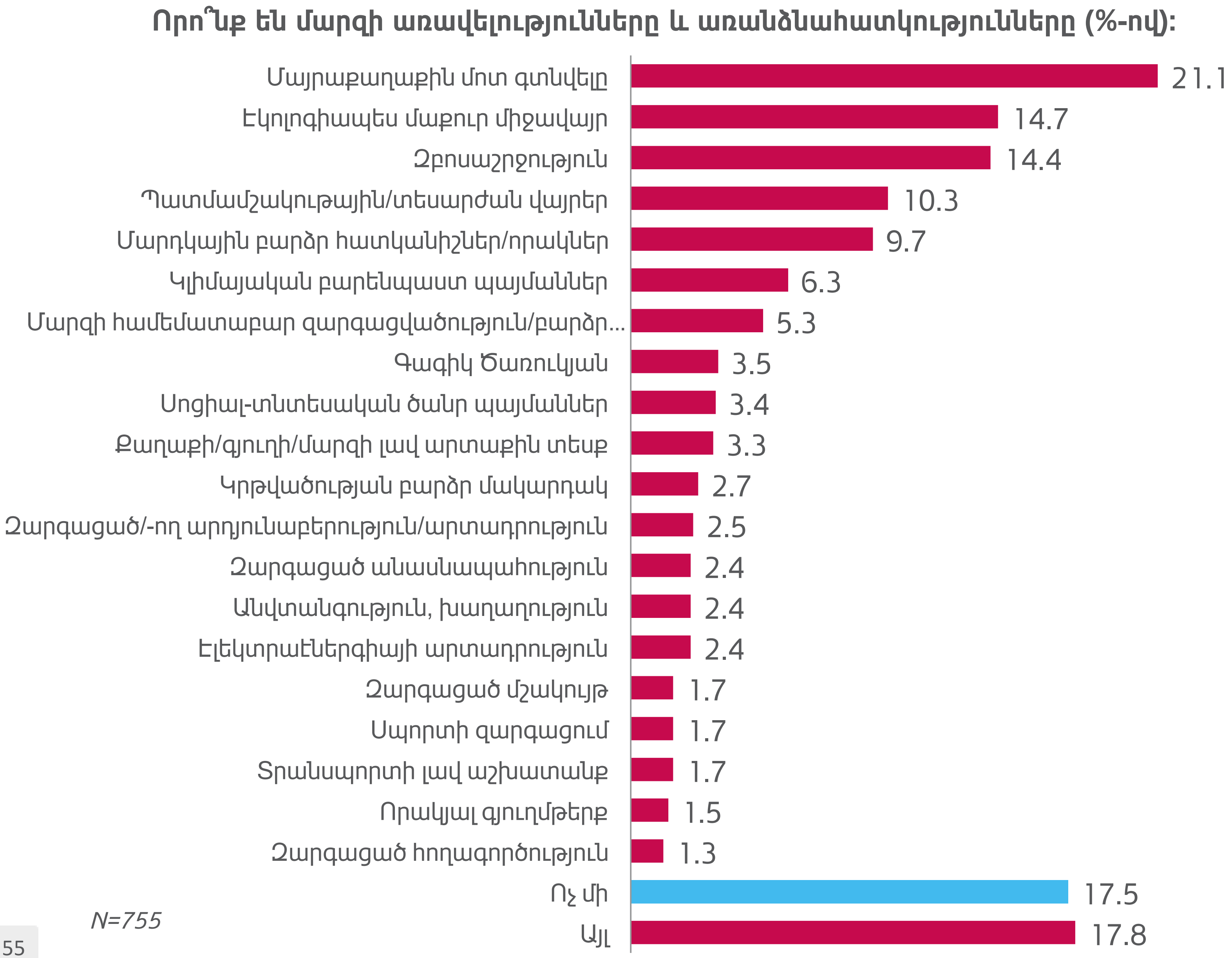

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կոտայքի մարզի սոցիալ-տնտեսական առանձնահատկությունները
(մարտ, 2012թ.)

Որո՞նք են մարզի առավելությունները և առանձնահատկությունները (%-ով):

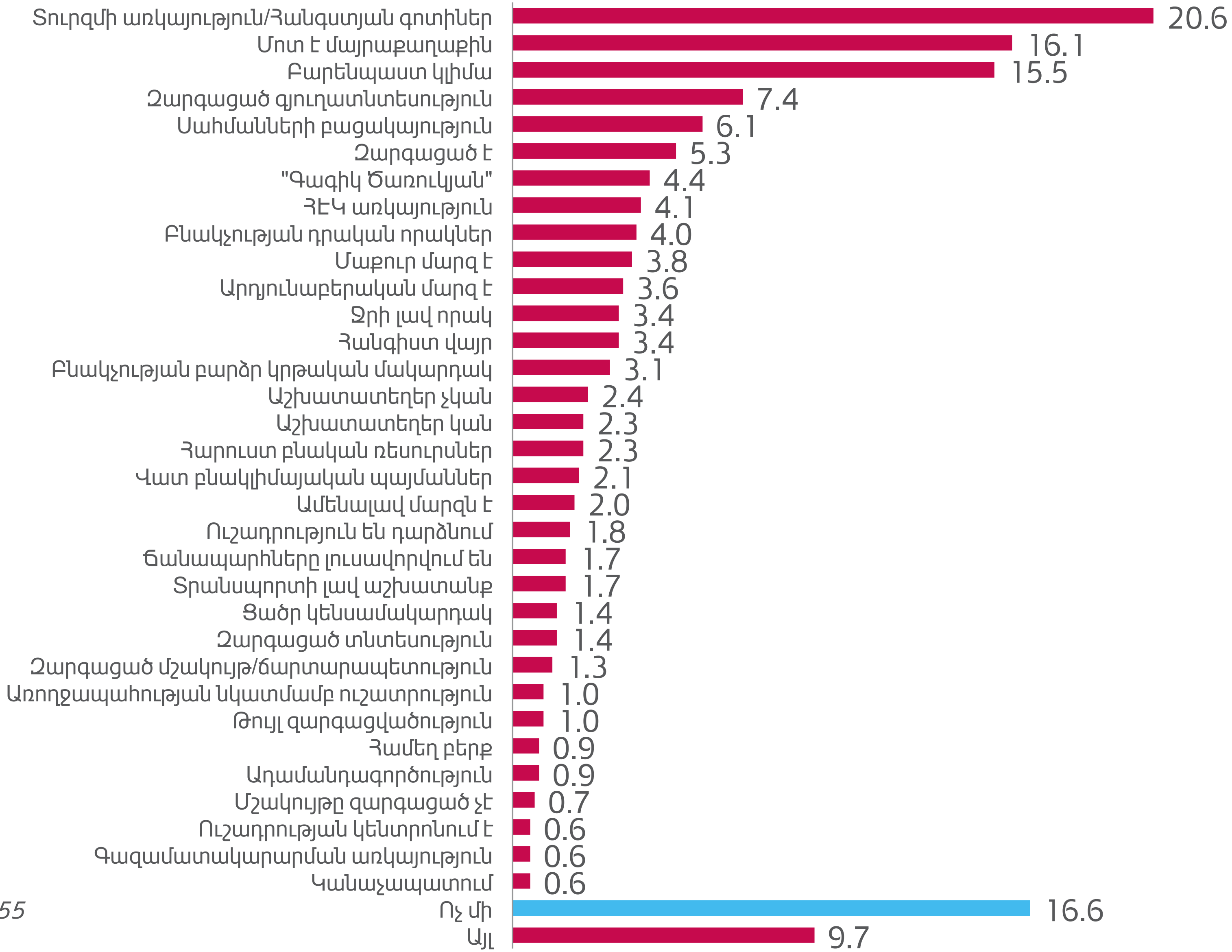

N=755

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կոտայքի մարզի սոցիալ-տնտեսական առանձնահատկությունները (խմբավորված)

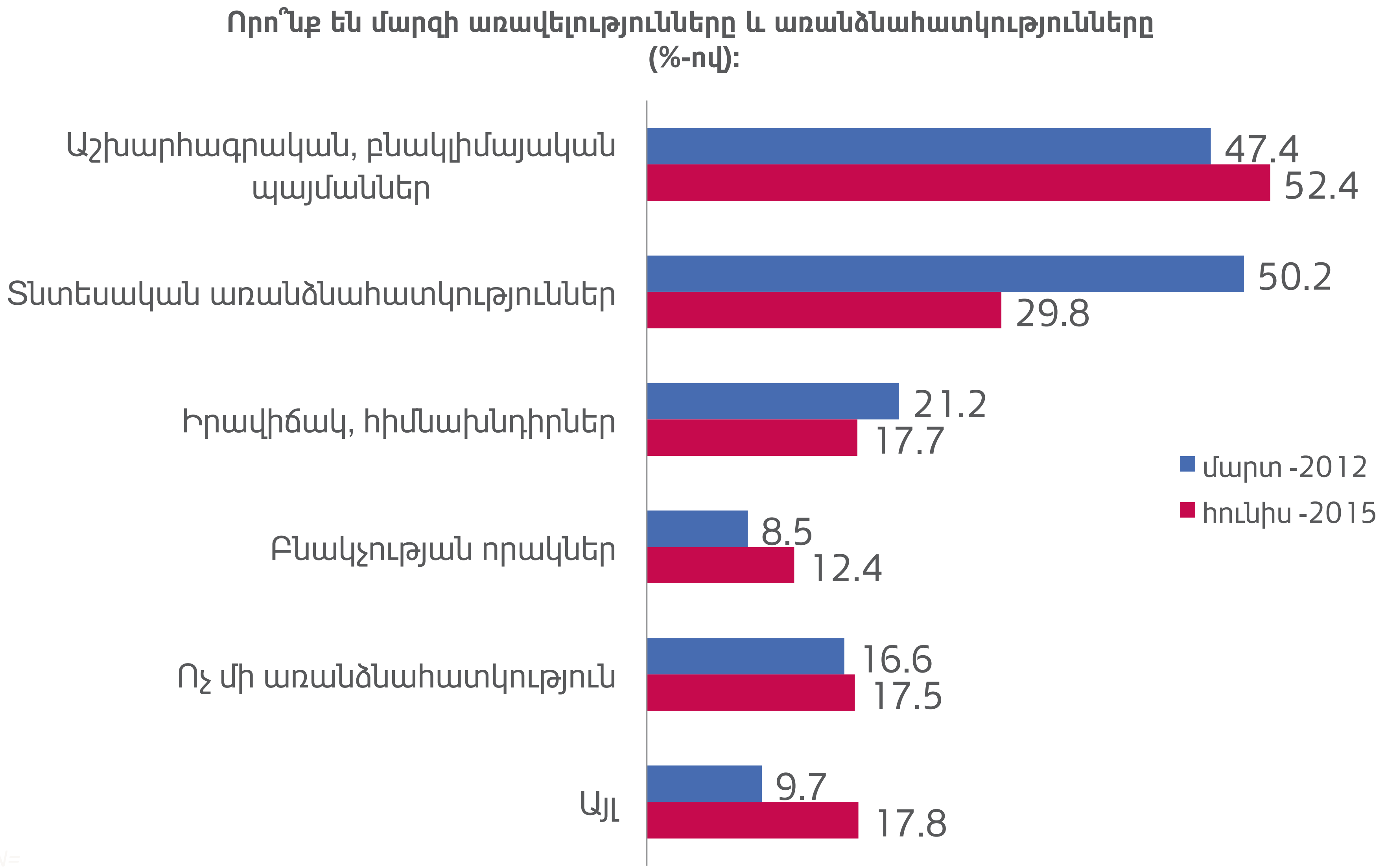

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Բարոյահոգեբանական մթնոլորտը մարզում
(հունիս, 2015թ.)

Ընդհանուր առմամբ, վերջին մեկ տարվա ընթացքում ինչպե՞ս է փոխվել.... (%-ով) :

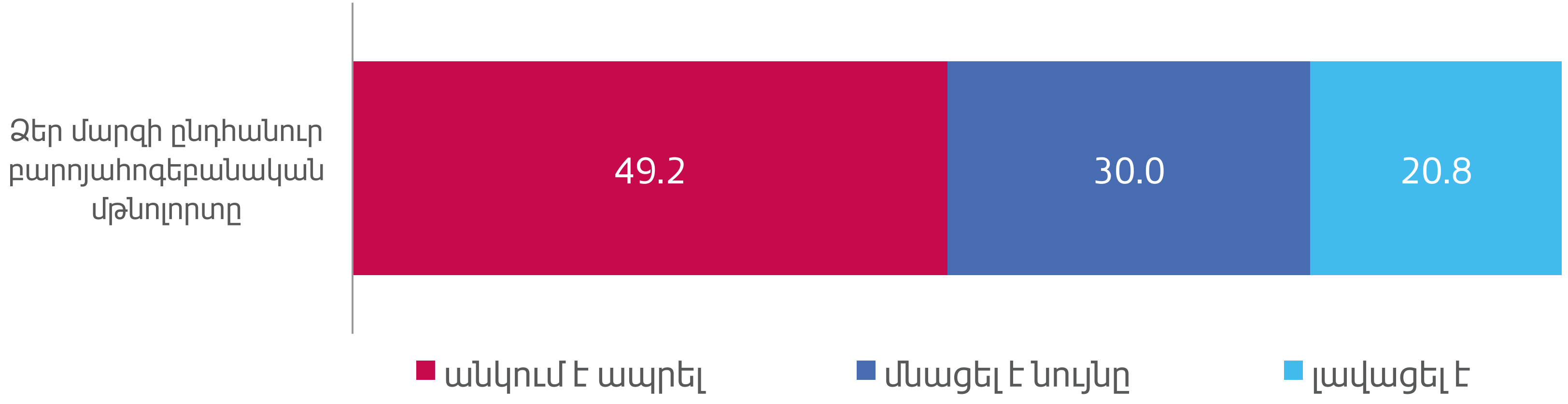

Հաշվի առնելով Ձեր մարզի ներկայիս ընդհանուր վիճակը, ըստ Ձեզ, մոտ ապագայում ինչպե՞ս կփոխվի...(%-ով) :

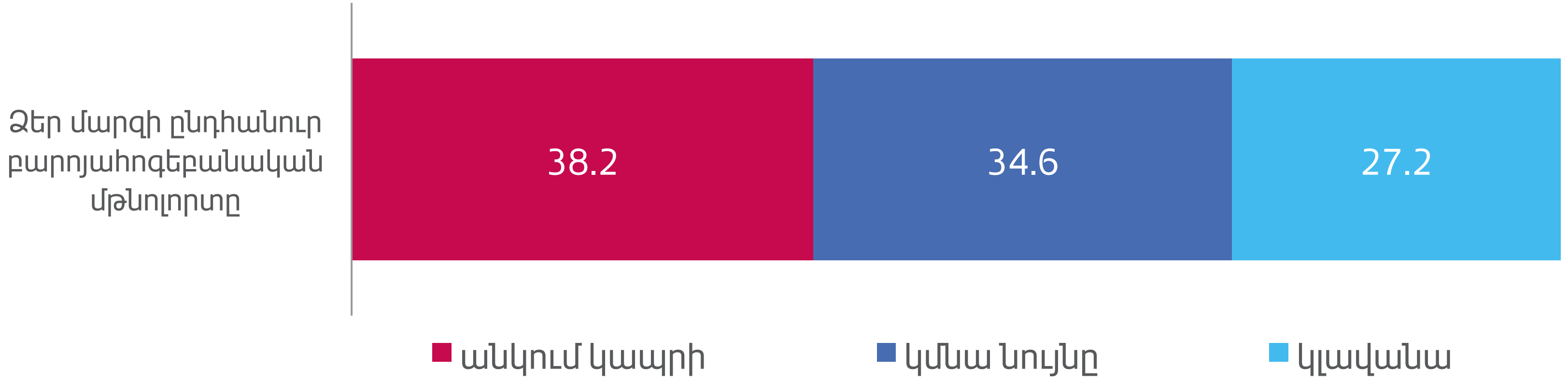

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Մոտ ապագայում մարզի սոցիալ-տնտեսական վիճակի փոփոխության գնահատականը

Ըստ Ձեզ, ինչպե՞ս կփոխվի մարզի սոցիալ-տնտեսական վիճակը մոտ ապագայում (%-ով) :

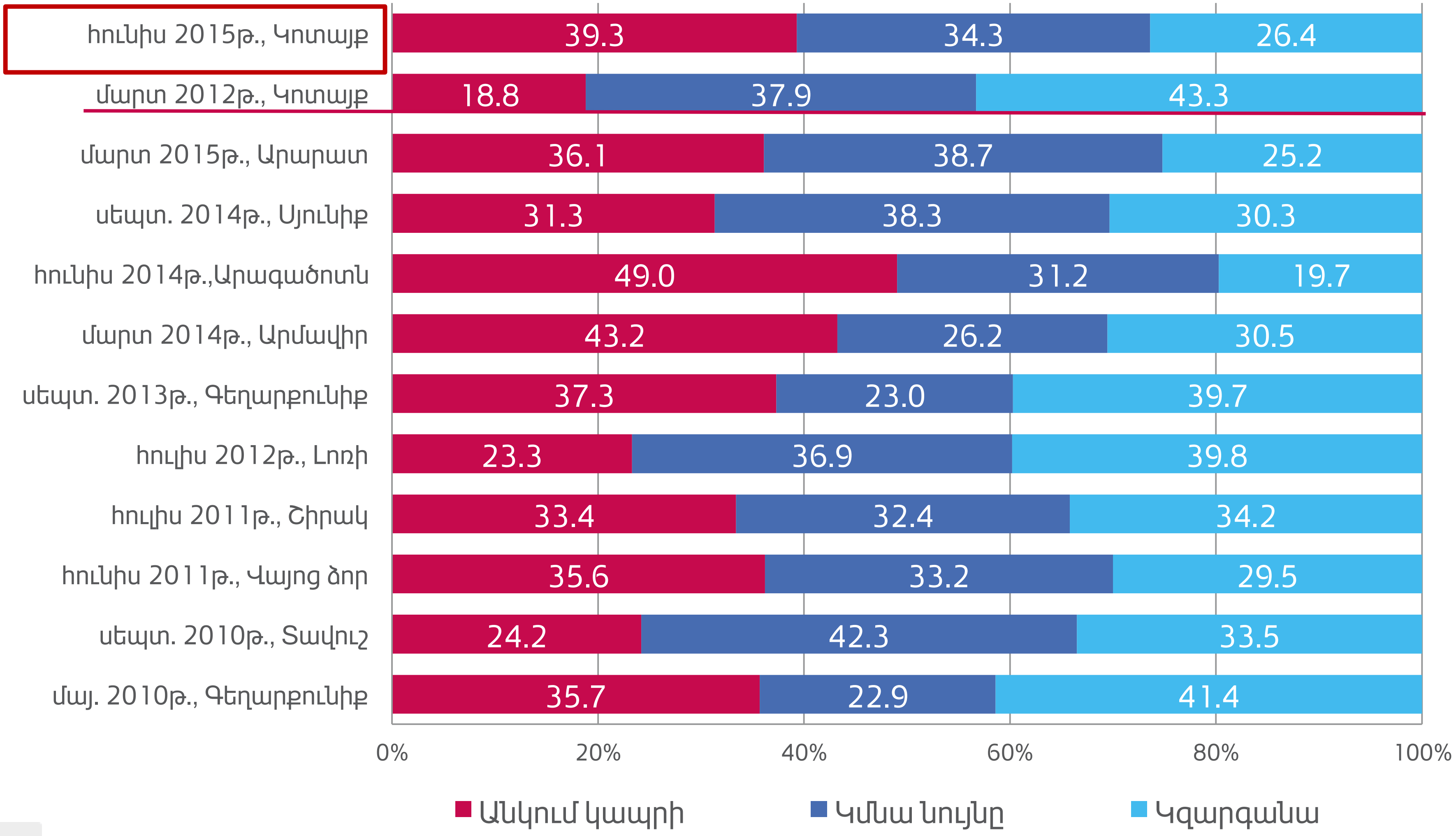

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Մոտ ապագայում ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի փոփոխության գնահատականը

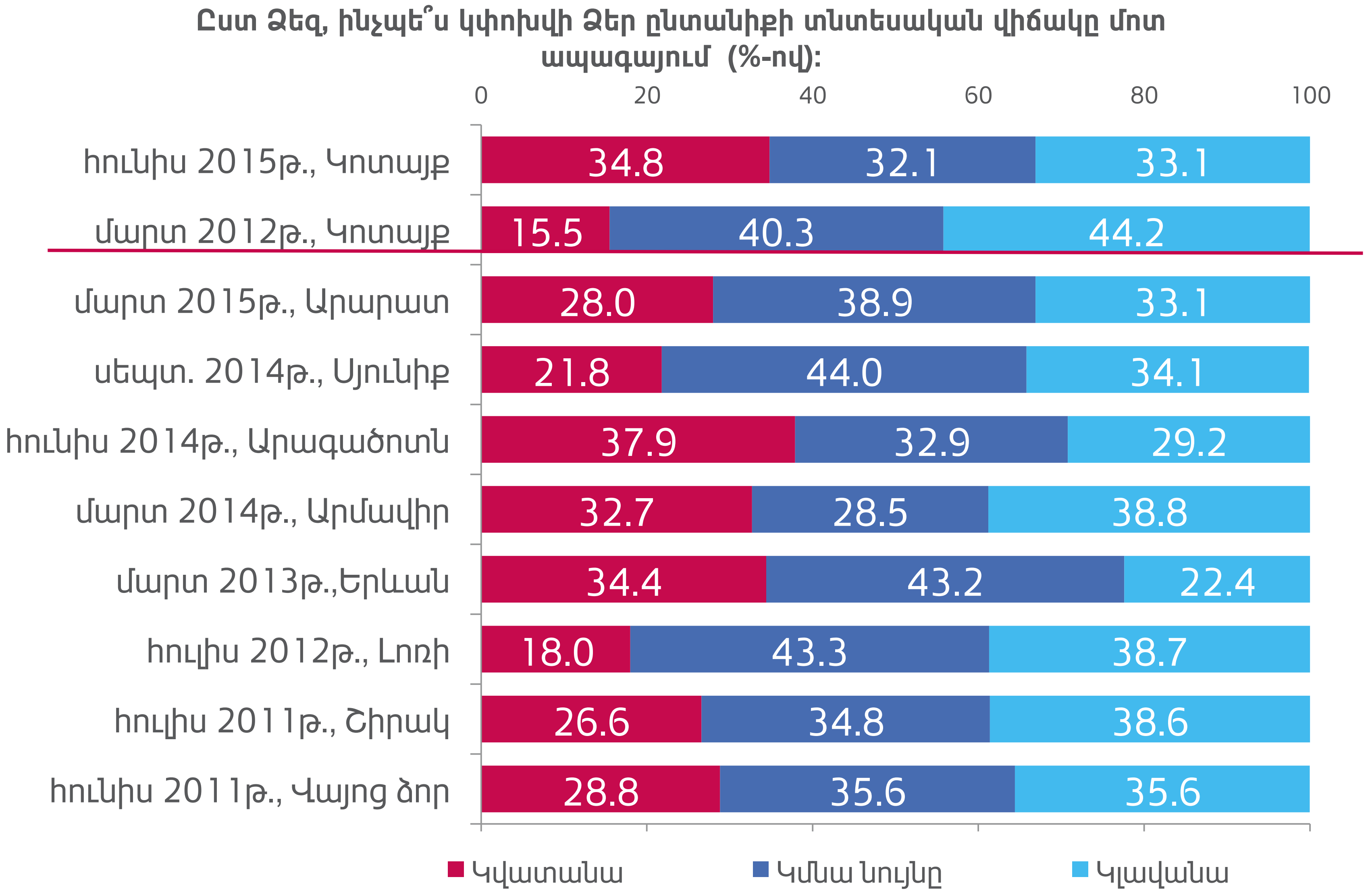

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կոտայքի մարզի հիմնախնդիրներն ու դրանց զարգացման հավանական տարբերակները ըստ փորձագետների

- **Արդյունաբերություն`** ըստ փորձագետների Կոտայքի մարզը արդյունաբերական (ծանր աղյունաբերություն, էլեկտրոնիկա և այլն) լուրջ կենտրոն է եղել և ունի այդ պոտենցիալը: Ներդրումների առկայության դեպքում հնարավոր է զարկ տալ արդյունաբերությանը, քանի որ հնարավորությունները շատ են աշխատուժի, արտադրական տարածքների և այլնի առումով:
- **Թեթև արդյունաբերություն/սննդի արդյունաբերություն`** ըստ փորձագետների դրանք այն ոլորտներն են, որտեղ կաշխատեն հատկապես 35-ից բարձր կանայք, քանի որ երիտասարդները (մասնավորապես բարձրագույն կրթություն ունեցողները) կարողանում են ապահովել իրենց աշխատանքով, իսկ միջին տարիքի կանայք, ովքեր աշխատունակ են և դեռ թոշակառու չեն, դուրս են մնացել աշխատաշուկայից:
- **Տուրիզմ`** ըստ փորձագետների Հայաստանը, մասնավորապես Կոտայքի մարզն ունի այդ պոտենցիալը: Տուրիզմի զարգացումը զուգընթաց խթանում է ենթակառուցվածների կատարելագործումը, որից օգտվում է նաև բնակչությունը: Առանձնացվել է Մշակույթի և Էկոնոմիկայի նախարարությունների նշանակությունը վերջինիս զարգացմանն ուղղված ռազմավարության մշակման մեջ:

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

6. Մարզի պետական մարմինների գործունեությունը

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Մարզի պետական մարմինների աշխատանքի գնահատականը
(հունիս, 2015թ.)

Ասացեք, խնդրեմ, որքանո՞վ էՁեզ գոհացնում հետևյալ պետական մարմինների աշխատանքը Ձեր մարզում (%-ով):

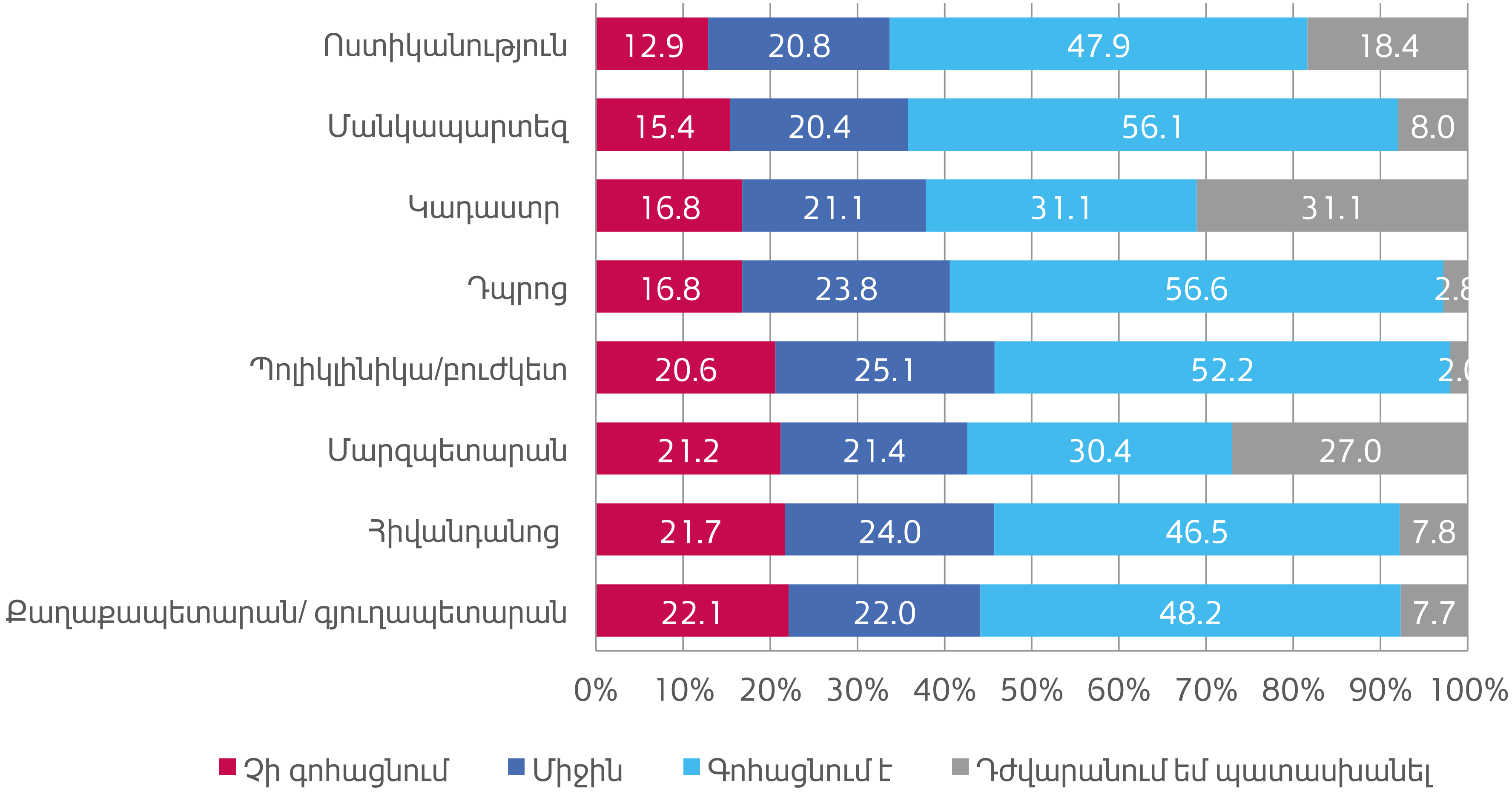

N=897

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Մարզի պետական մարմինների աշխատանքի գնահատականը
(մարտ, 2012թ.)

Ասացեք, խնդրեմ, որքանո՞վ Էձեզ գոհացնում հետևյալ պետական մարմինների աշխատանքը Ձեր մարզում (%-ով):

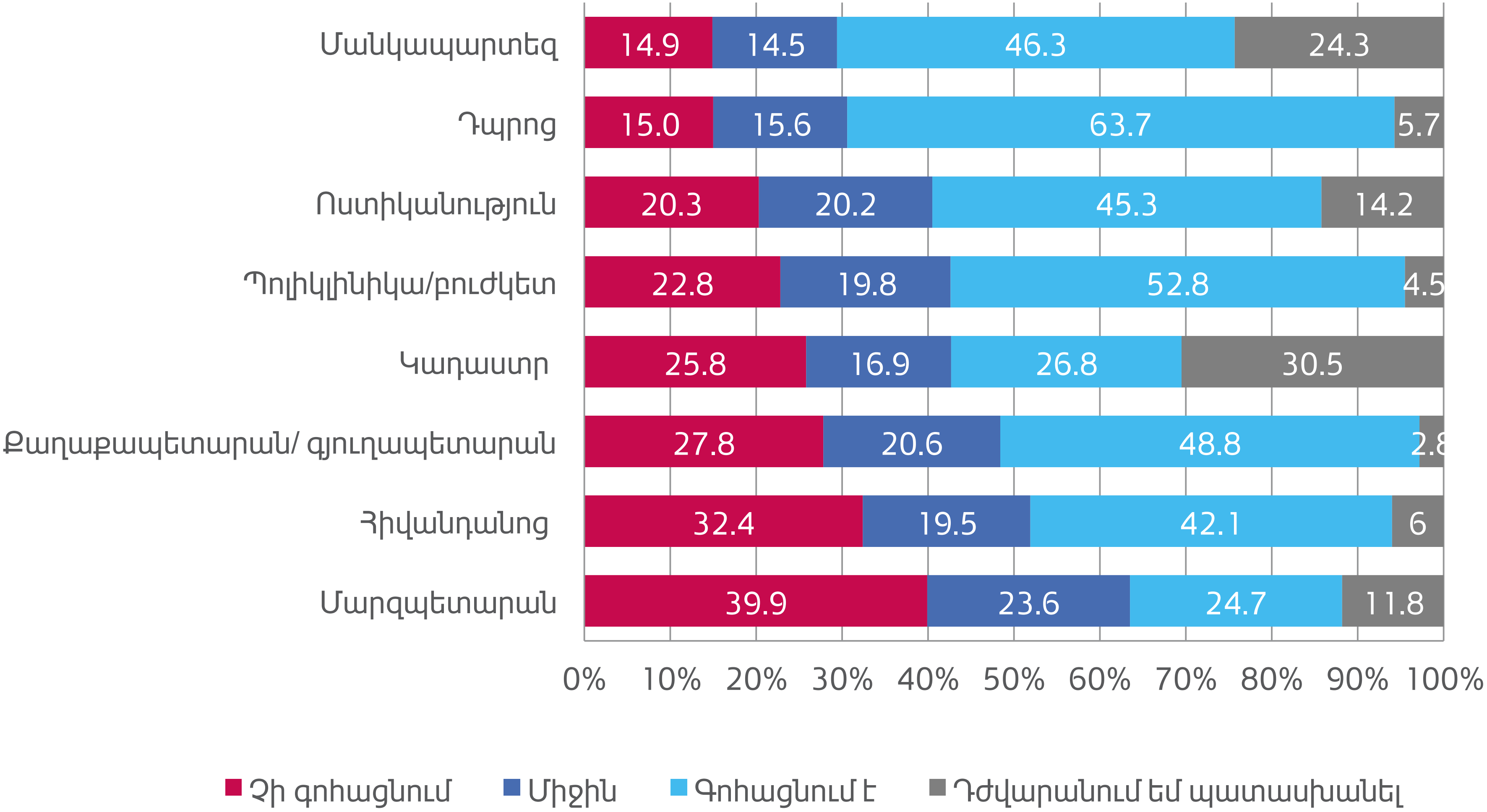

N=897

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Բնակիչների՝ պետական մարմիններին դիմելու հաճախականությունը
(հունիս, 2015թ.)

Դուք կամ Ձեր ընտանիքի անդամները որքա՞ն հաճախ եք որևէխնդրով դիմել / առնչվել այդ պետական մարմիններին վերջին մեկ տարվաընթացքում (%-ով):

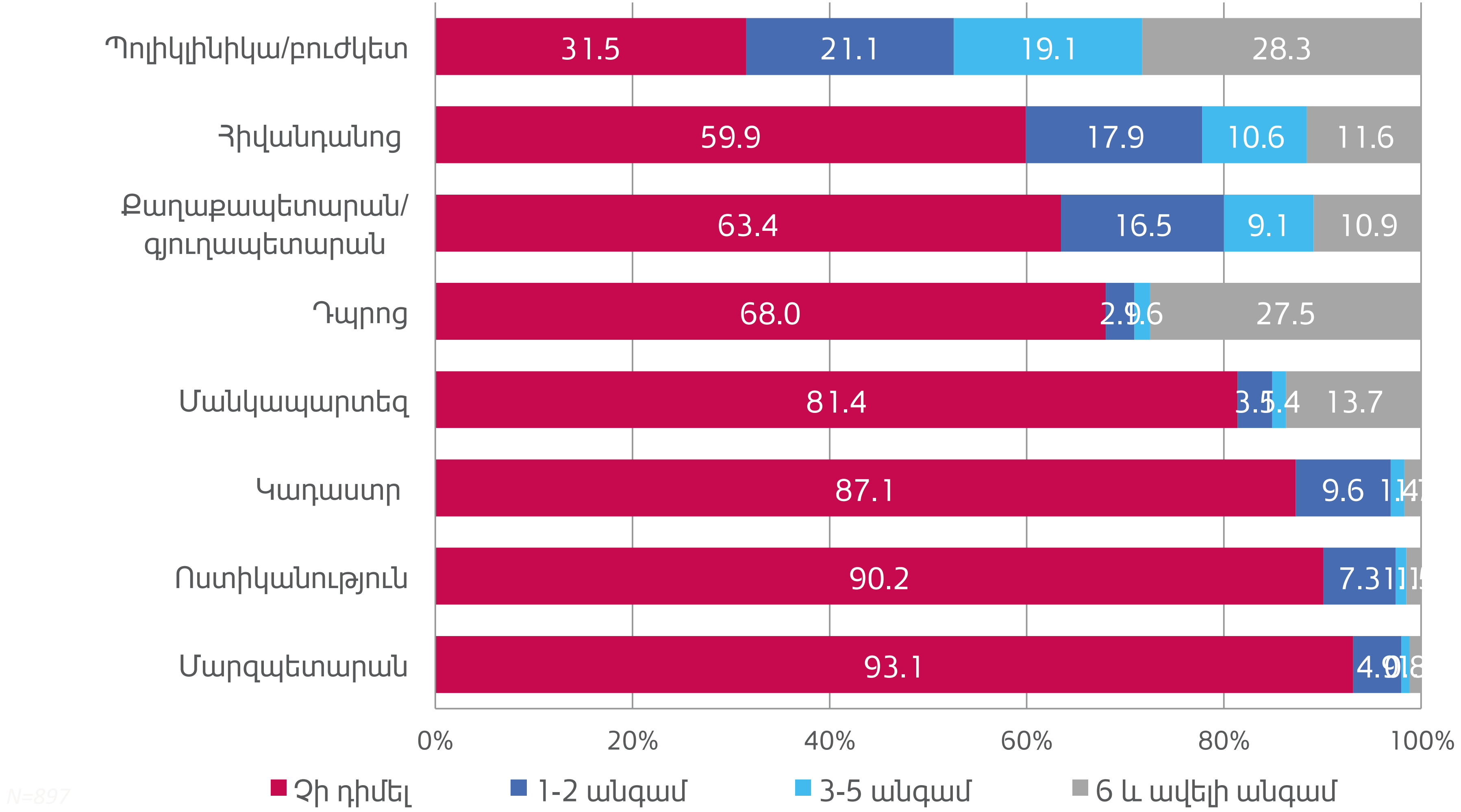

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Բնակիչների՝ պետական մարմիններին դիմելու հաճախականությունը
(մարտ, 2012թ.)

Դուք կամ Ձեր ընտանիքի անդամները որքա՞ն հաճախ եք որևէխնդրով դիմել / առնչվել այդ պետական մարմիններին վերջին մեկ տարվաընթացքում (%-ով):

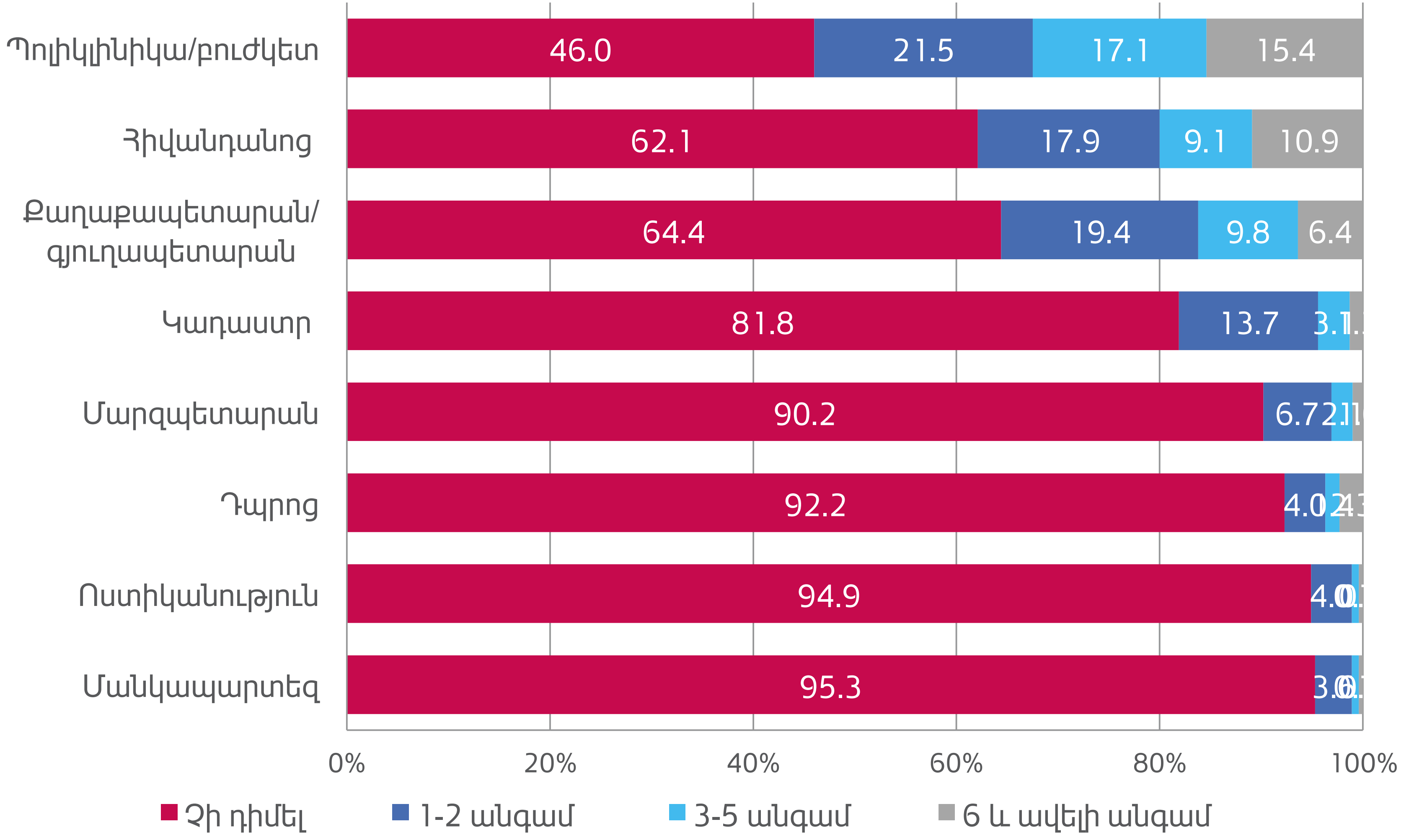

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Պետական մարմինների արձագանքը բնակիչների դիմումներին

(հունիս, 2015թ.)

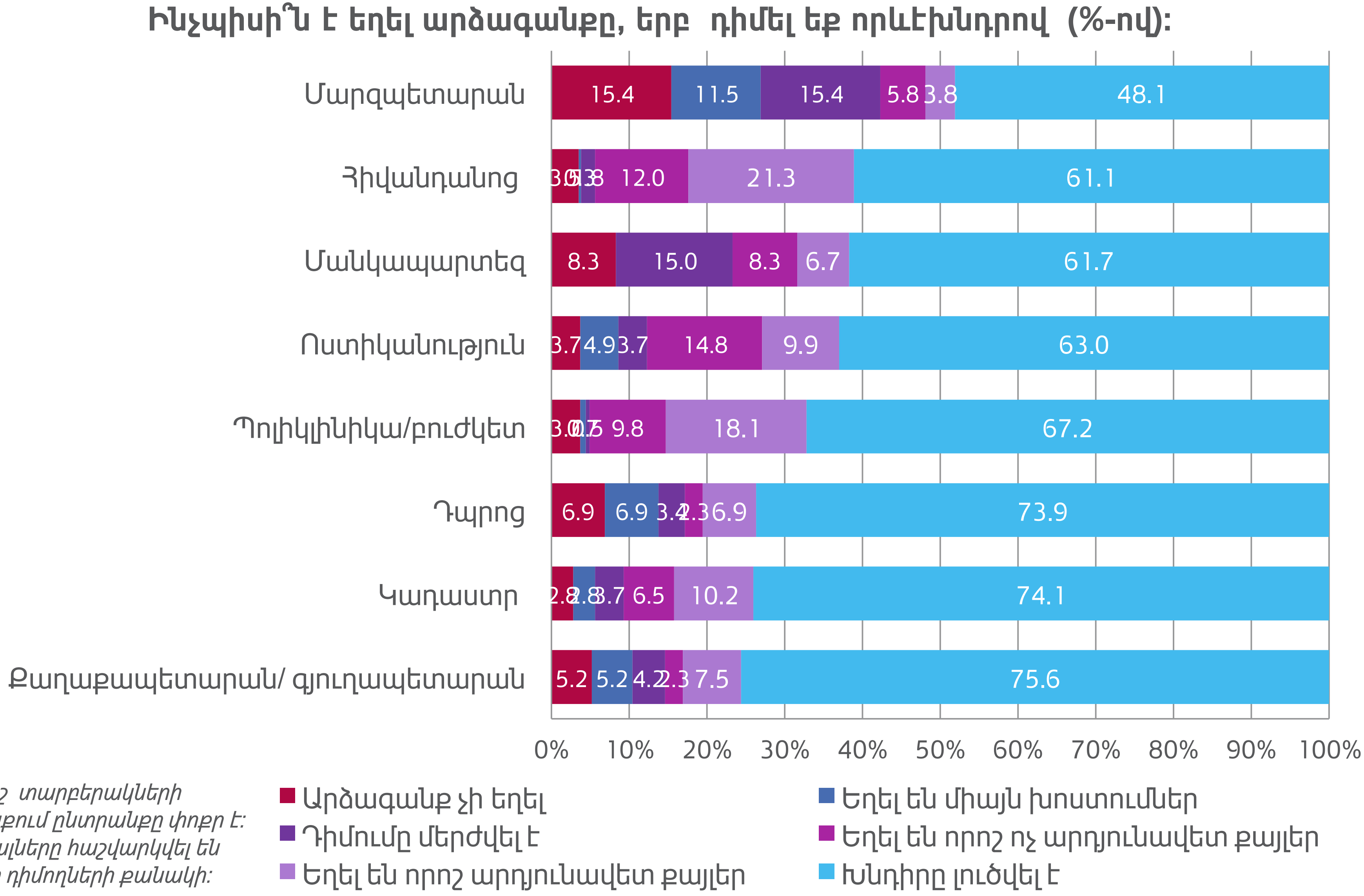

Որոշ տարբերակների դեպքում ընտրանքը փոքր է: Տվյալները հաշվարկվել են ըստ դիմողների քանակի:

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Պետական մարմինների արձագանքը բնակիչների դիմումներին
(մարտ, 2012թ.)

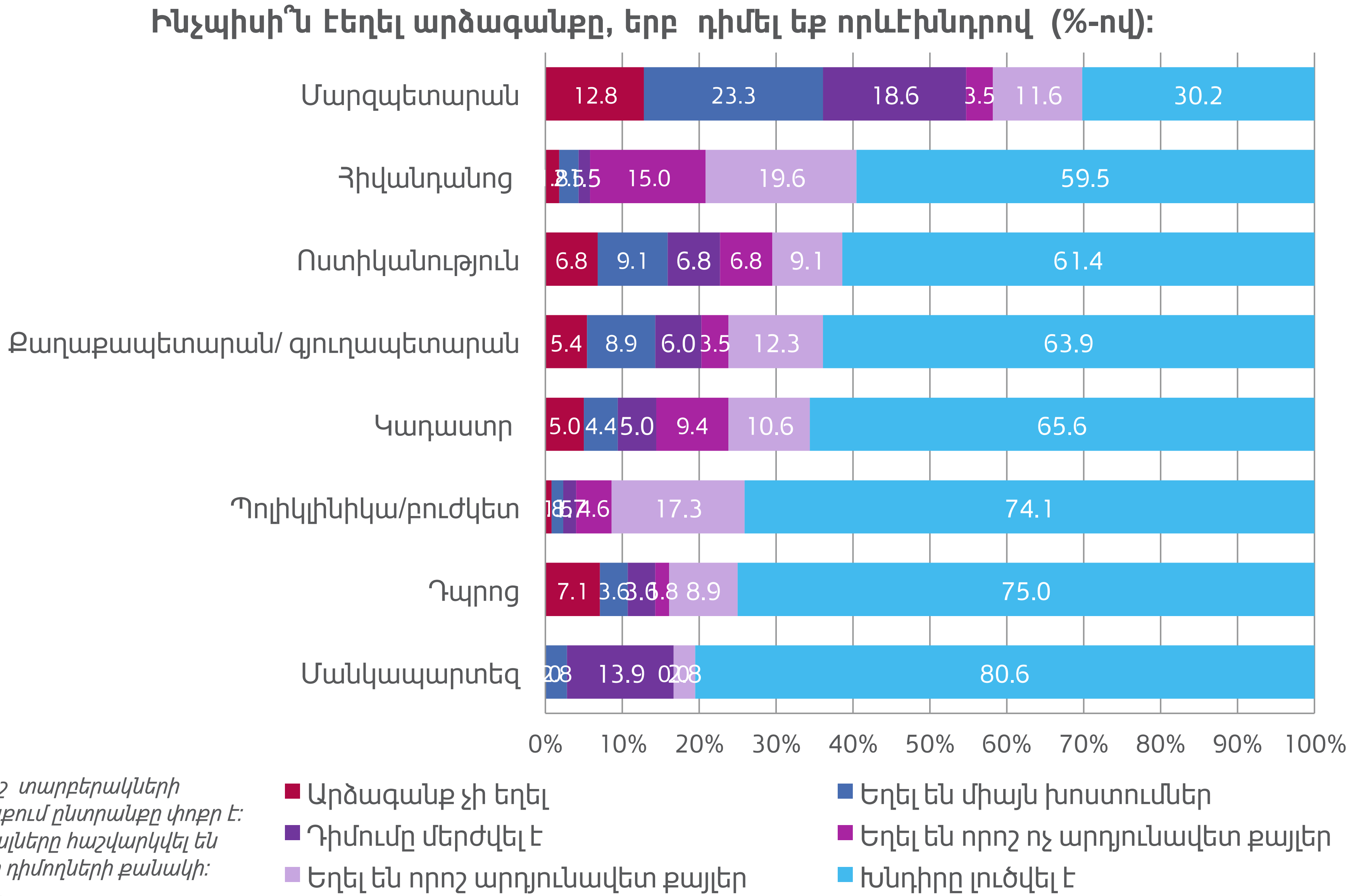

Որոշ տարբերակների դեպքում ընտրանքը փոքր է: Տվյալները հաշվարկվել են ըստ դիմողների քանակի:

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Մարզպետարանի աշխատանքի բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք մարզպետարանի աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

N=715

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

ՏԻՄ աշխատանքների բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք ՏԻՄ աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

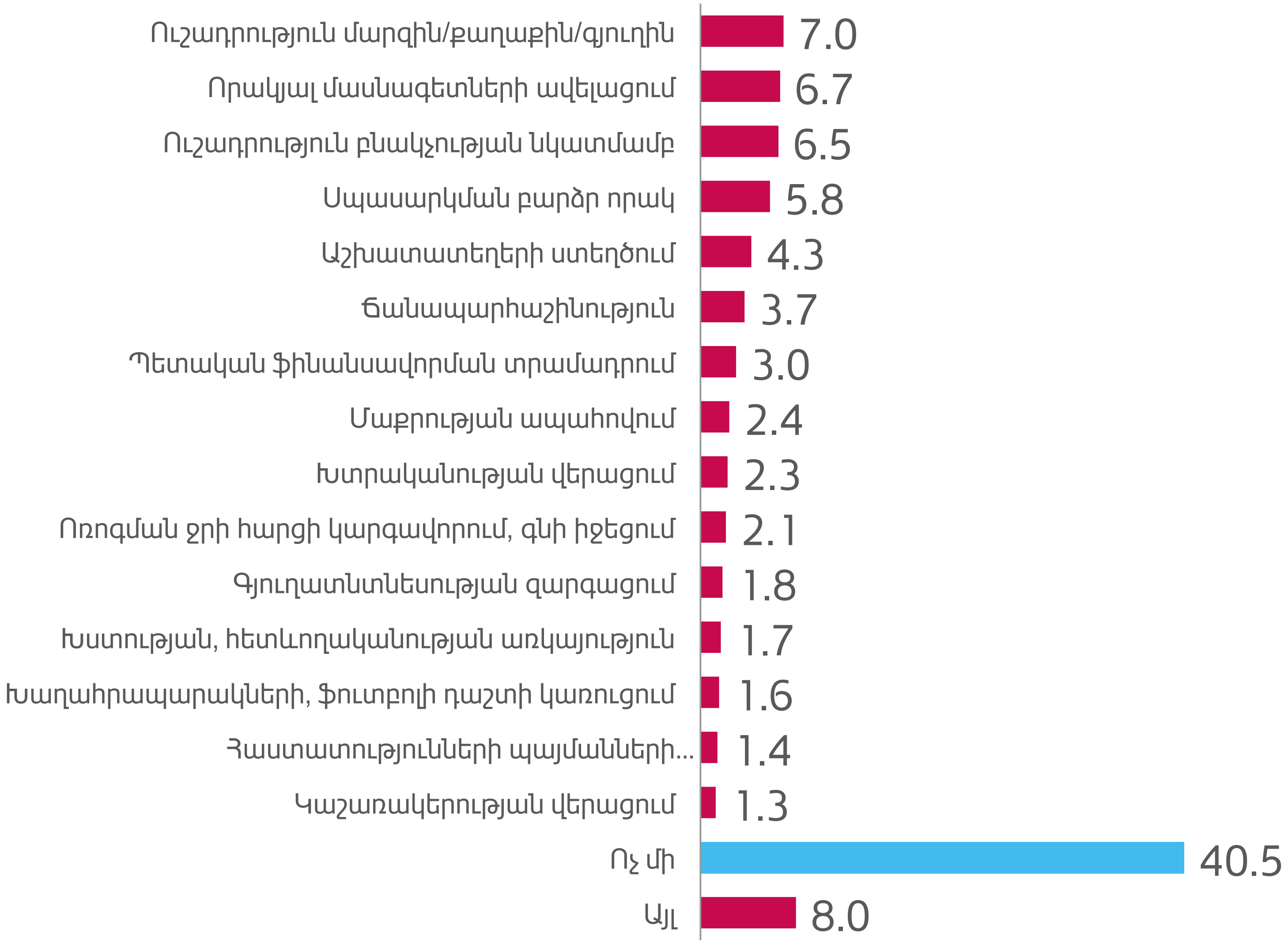

N=780

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կադաստրի աշխատանքի բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք կադաստրի աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

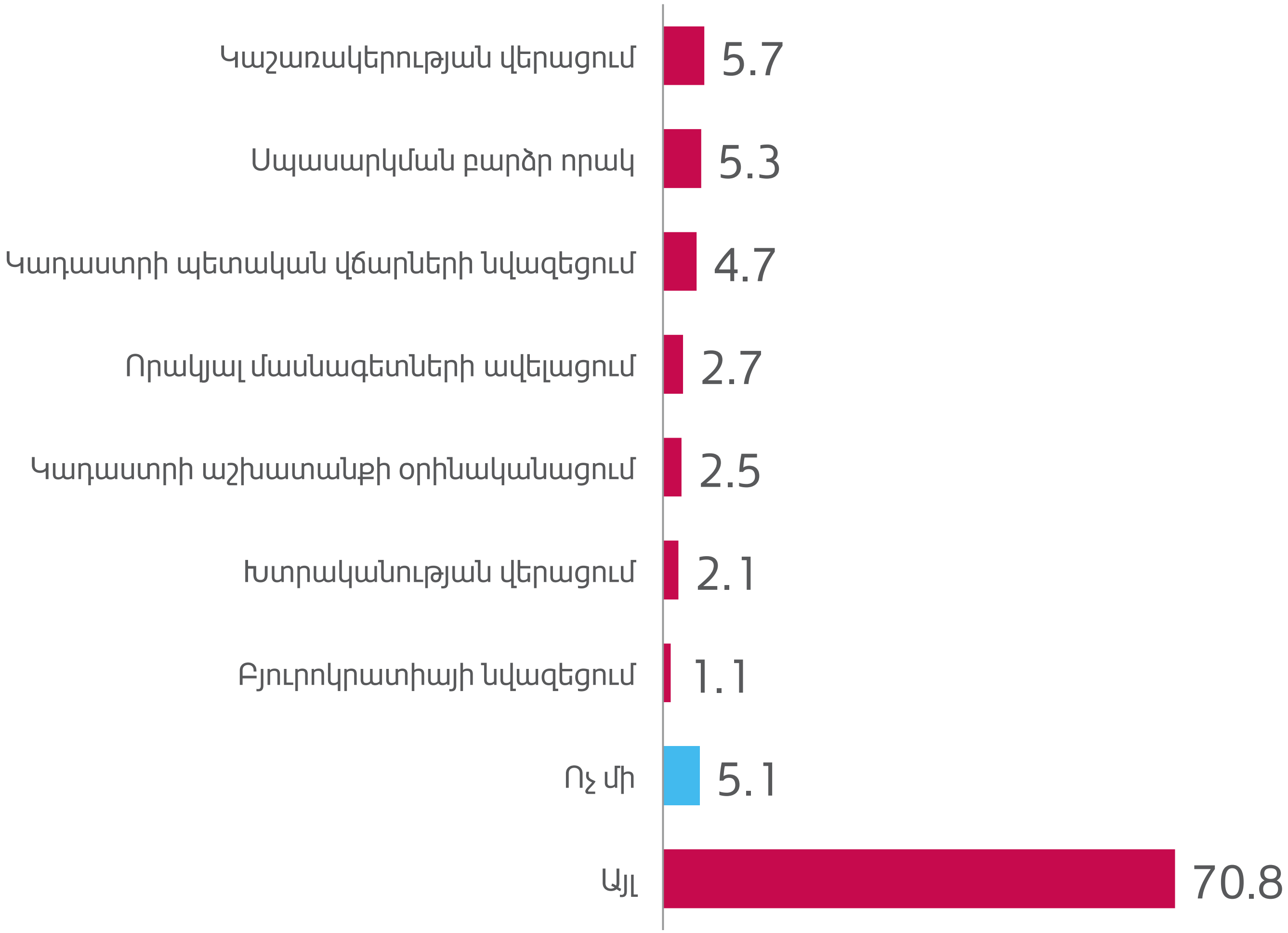

N=602

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Ոստիկանության աշխատանքի բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք ոստիկանության աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

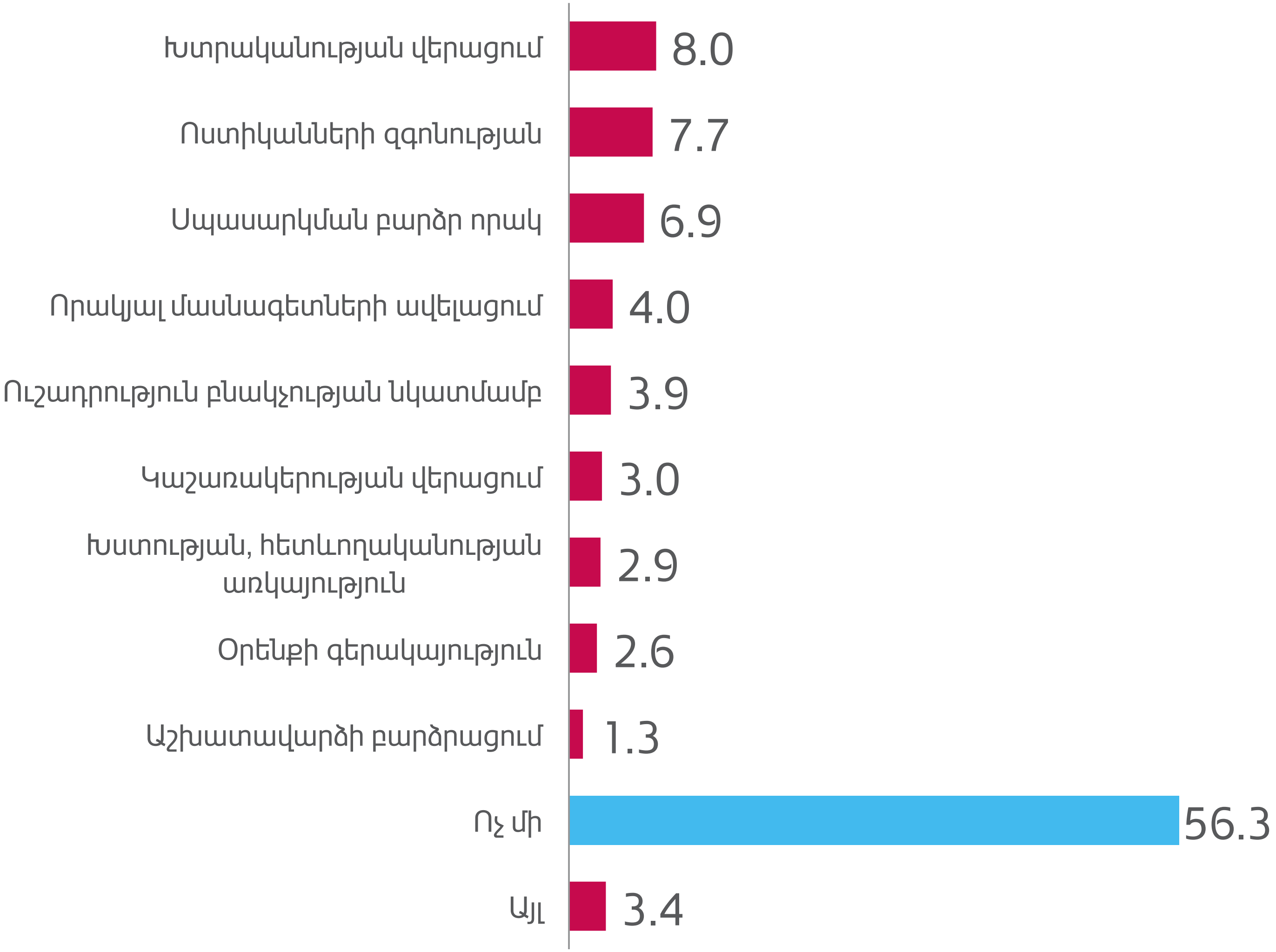

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Հիվանդանոցների աշխատանքի բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք հիվանդանոցների աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

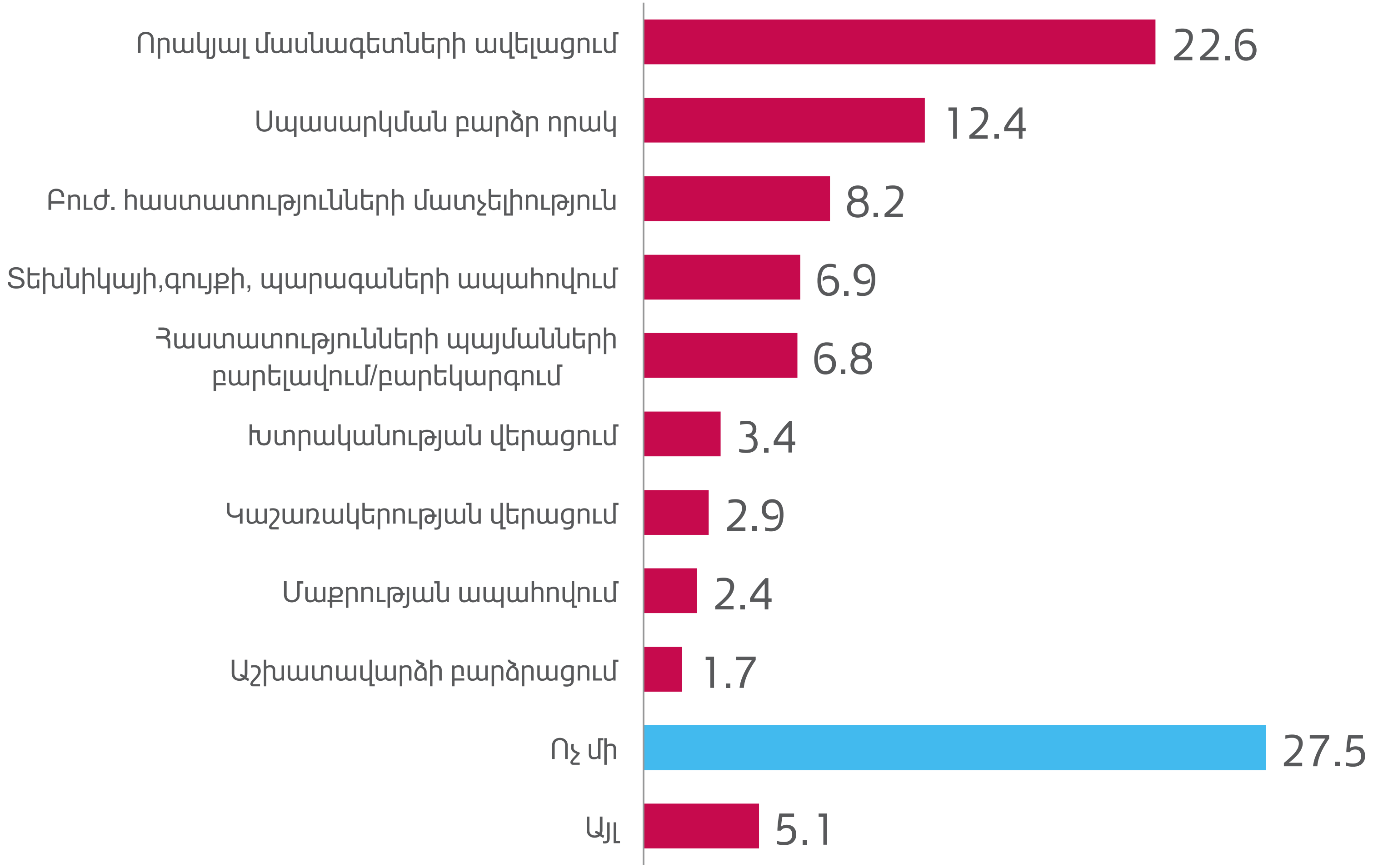

N=840

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Բուժկետերի/պոլիկլինիկաների աշխատանքի բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք բուժկետերի/պոլիկլինիկաների աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

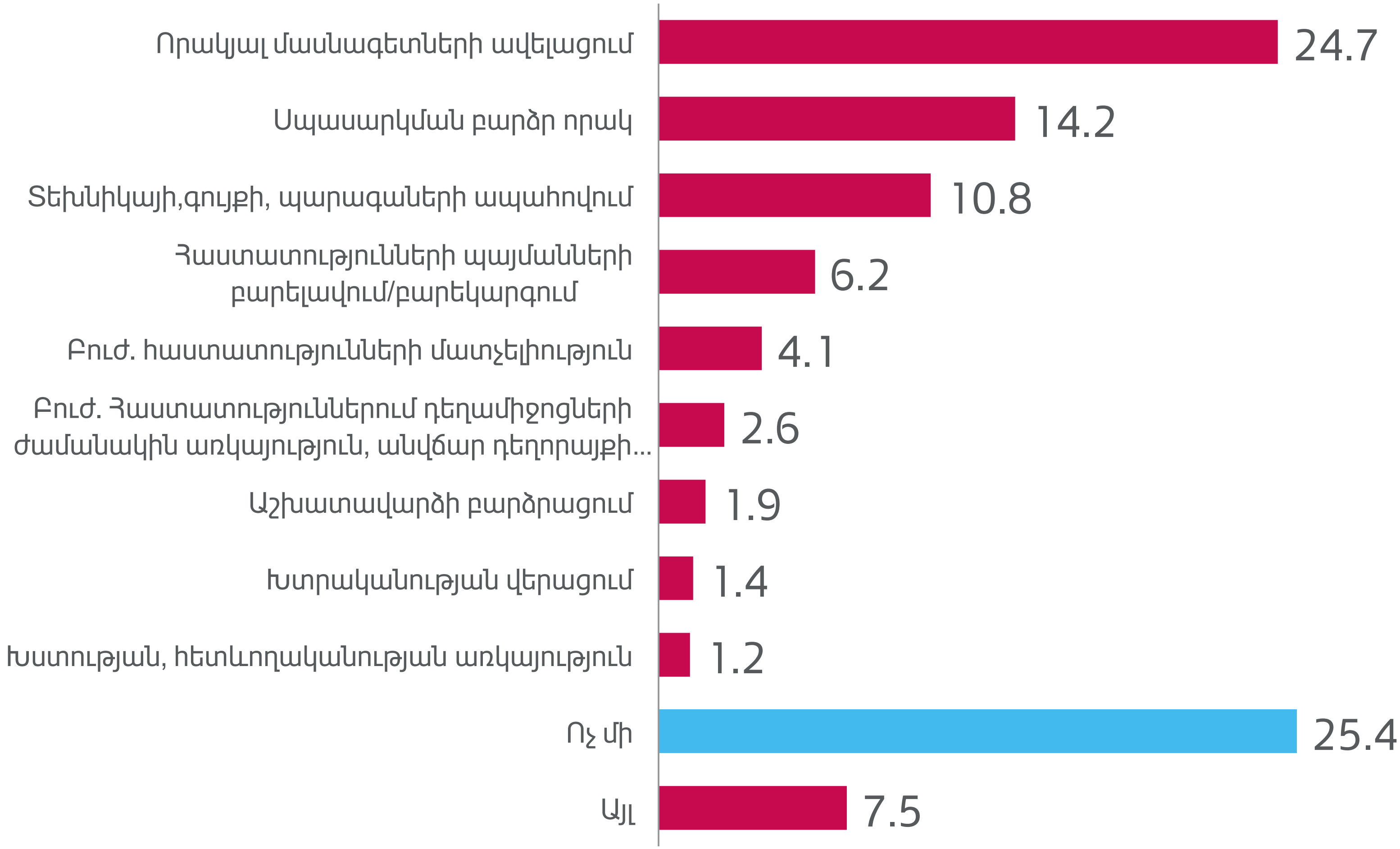

N=816

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Դպրոցների աշխատանքի բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք դպրոցների աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

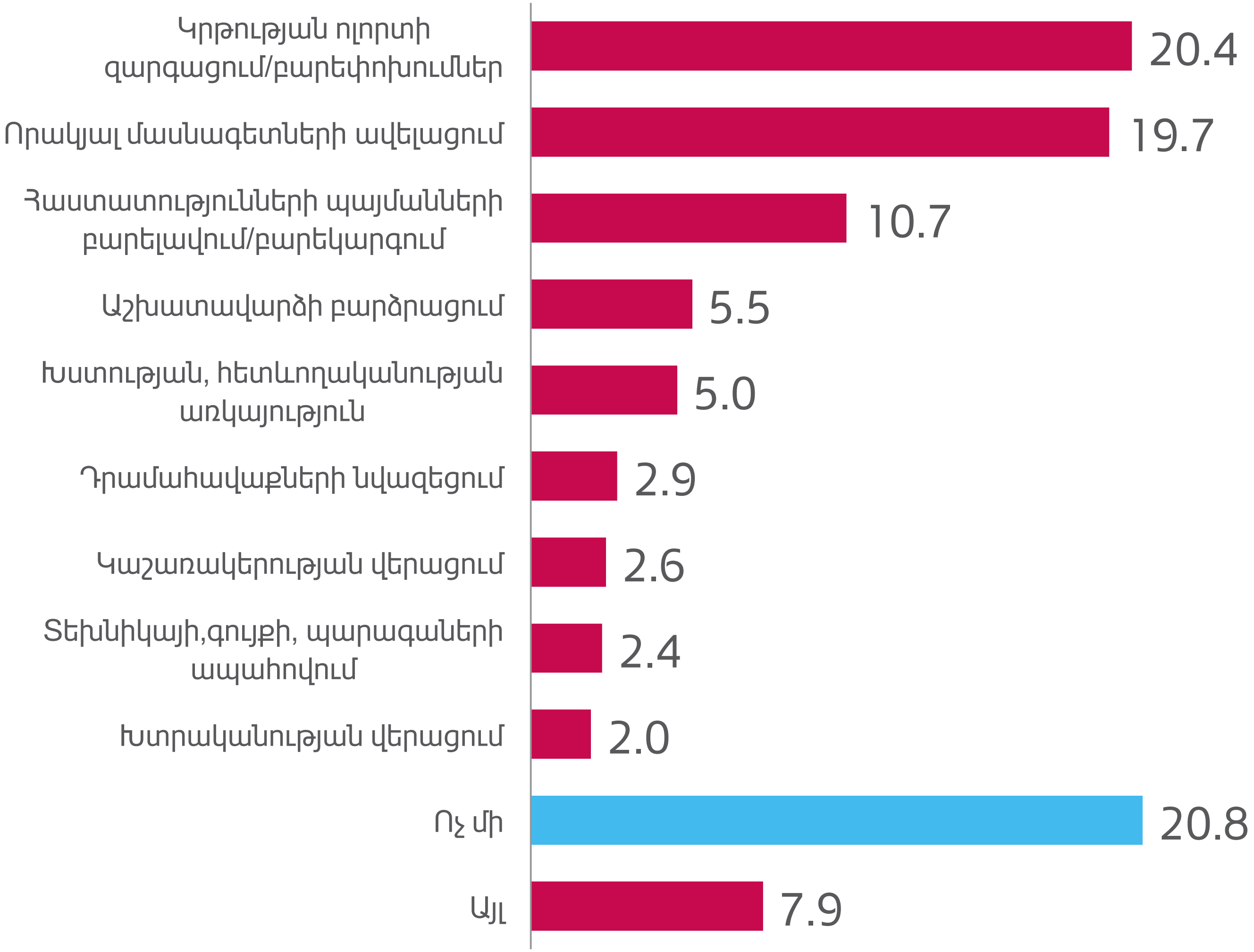

N=794

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Մանկապարտեզների աշխատանքի բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք մանկապարտեզների աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

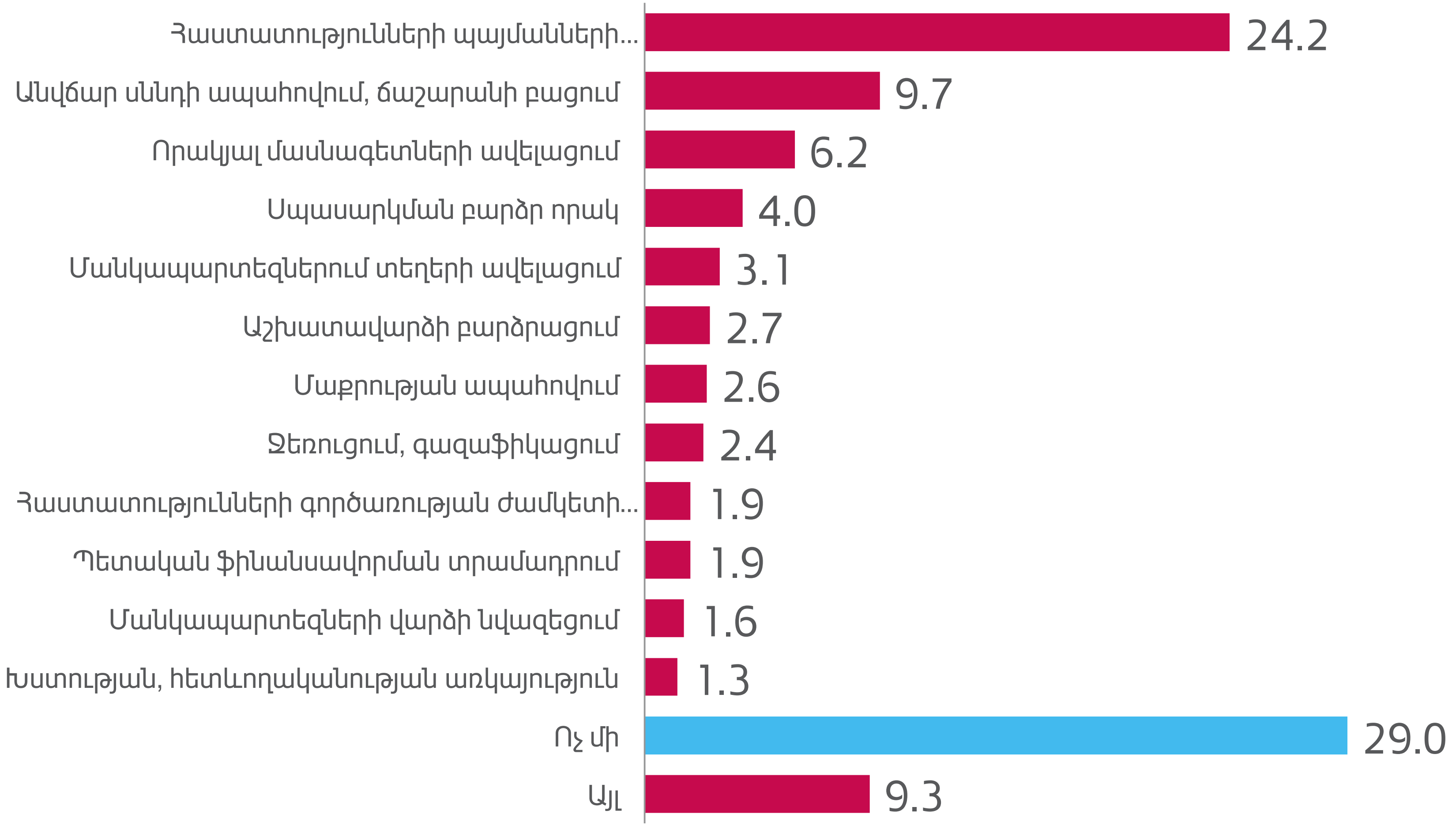

N=747

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

7. Օրենքների խախտումը և կոռուպցիոն դրսևորումները պետական կառույցներում

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Անարդարություններն ըստ ոլորտների

Ո՞ր ոլորտներում են առավել շատ անօրինականություններ տեղի ունենում (%-ով, մինչև 3 պատ.):

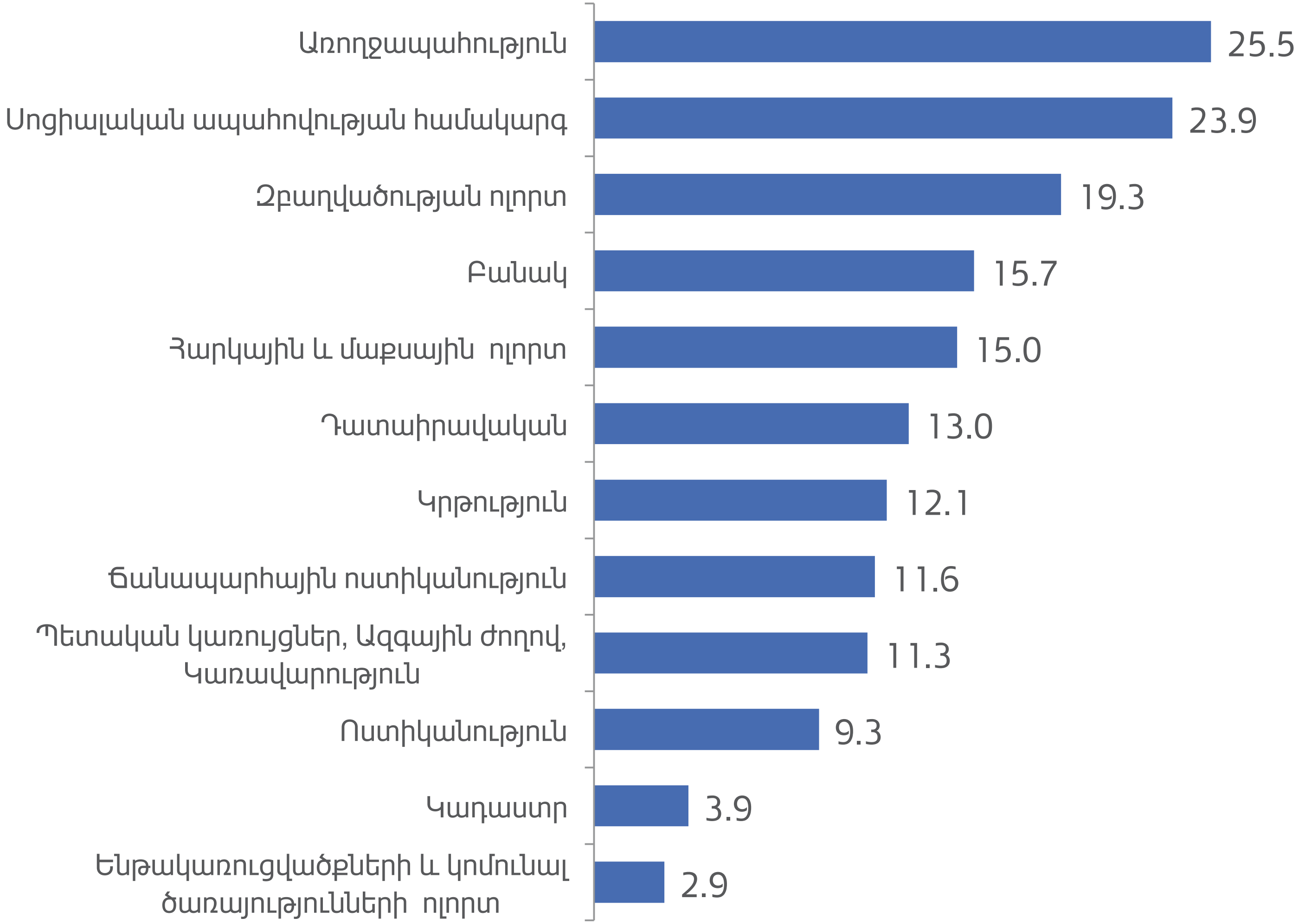

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Անարդարության դրսևորումներն ըստ ոլորտների (1)

Առողջապահություն – 25.5%

1. Կոռուպցիա/ կաշառակերություն
2. Պետպատվերը չի գործում
3. Բարձր վճարներ
4. Սխալ բուժում
5. Ոչ կոմպետենտ մասնագետներ, մասնագետների ցածր որակ

Սոցիալական ապահովության համակարգ – 23.9%

1. Կոռուպցիա / կաշառակերություն
2. Նպաստի/փարոսի բացակայություն
3. Կադրային սխալ քաղաքաքականություն
4. Անօրինականություններ

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Անարդարության դրսևորումներն ըստ ոլորտների (2)

Զբաղվածության ոլորտ – 19.3%

1. Կոռուպցիա / կաշառակերություն
2. Աշխատատեղերի բացակայություն
3. Ցածր աշխատավարձ
4. Ծանոթություններ

Բանակ – 15.7%

1. Կոռուպցիա/ կաշառակերություն
2. Ծանոթություններ
3. Օրինախախտումներ
4. Խաղաղ պայմաններում զինծառայողների մահացություններ

Հարկային/մաքսային – 15.0%

1. Կոռուպցիա/ կաշառակերություն
2. Բարձր տուրքեր, վճարներ
3. Խտրականություն
4. Ծանոթություններ

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Անարդարության դրսևորումներն ըստ ոլորտների (3)

Դատաիրավական – 13.0%

1. Կոռուպցիա / կաշառակերություն
2. Անօրինականություններ
3. Խտրականություն

Կրթություն – 12.1%

1. Կոռուպցիա / կաշառակերություն
2. Խտրականություն
3. Կրթական ծրագրի սխալ կազմակերպում
4. Ծանոթություններ

Ճանապարհային ոստիկանություն – 11.6%

1. Կոռուպցիա/ կաշառակերություն
2. Խտրականություն
3. Անտեղի տուգանքներ

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

8. Համայնքների սոցիալական պատկերը

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքի ապահովվածությունը կենսապայմաններով ու ծառայություններով (1)

Որքանո՞վ է ապահովված Ձեր քաղաքը/գյուղը հետևյալով (%-ով) :

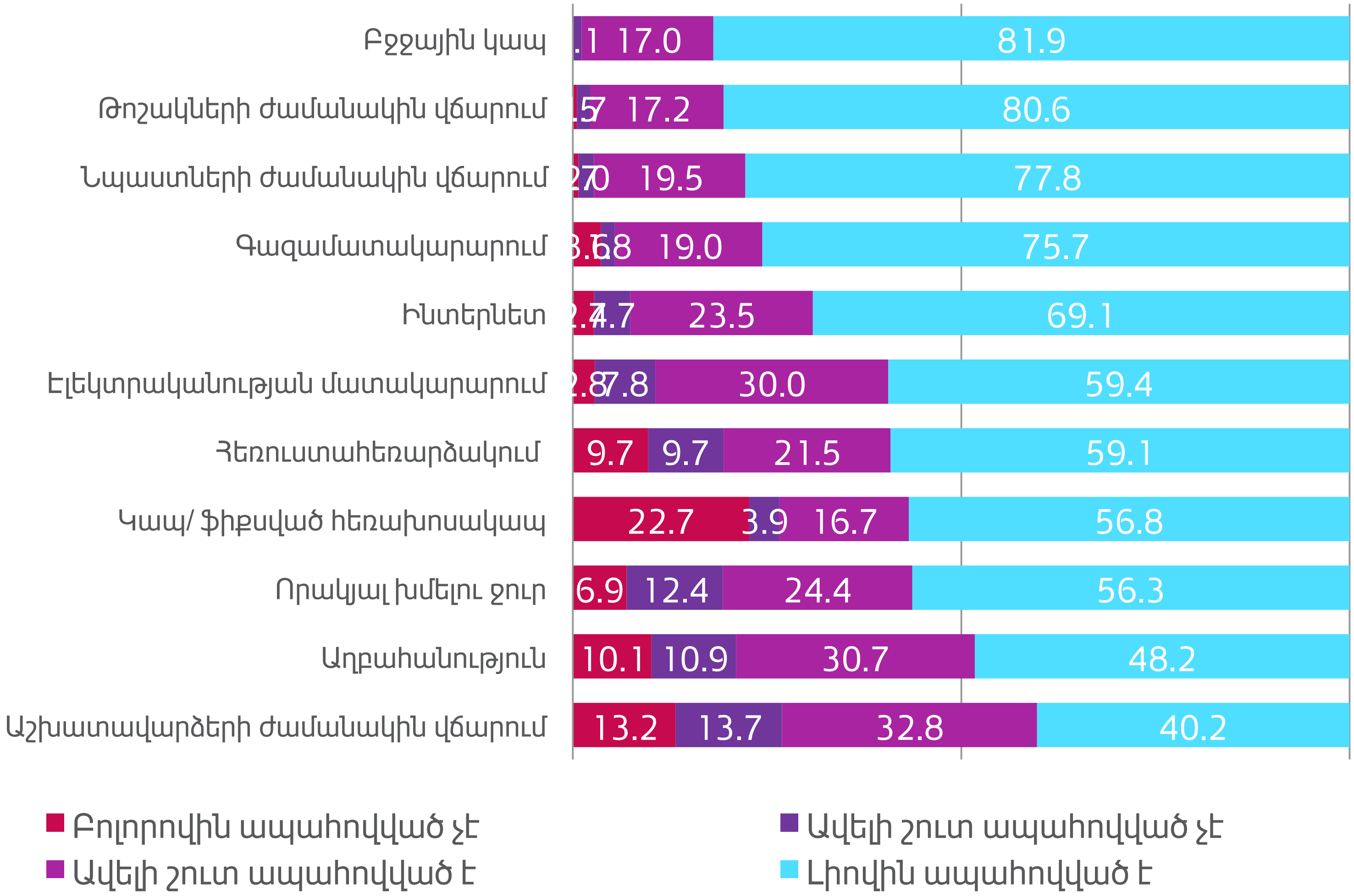

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքի ապահովվածությունը կենսապայմաններով ու ծառայություններով (2)

Որքանո՞վ է ապահովված Ձեր քաղաքը/գյուղը հետևյալով (%-ով) :

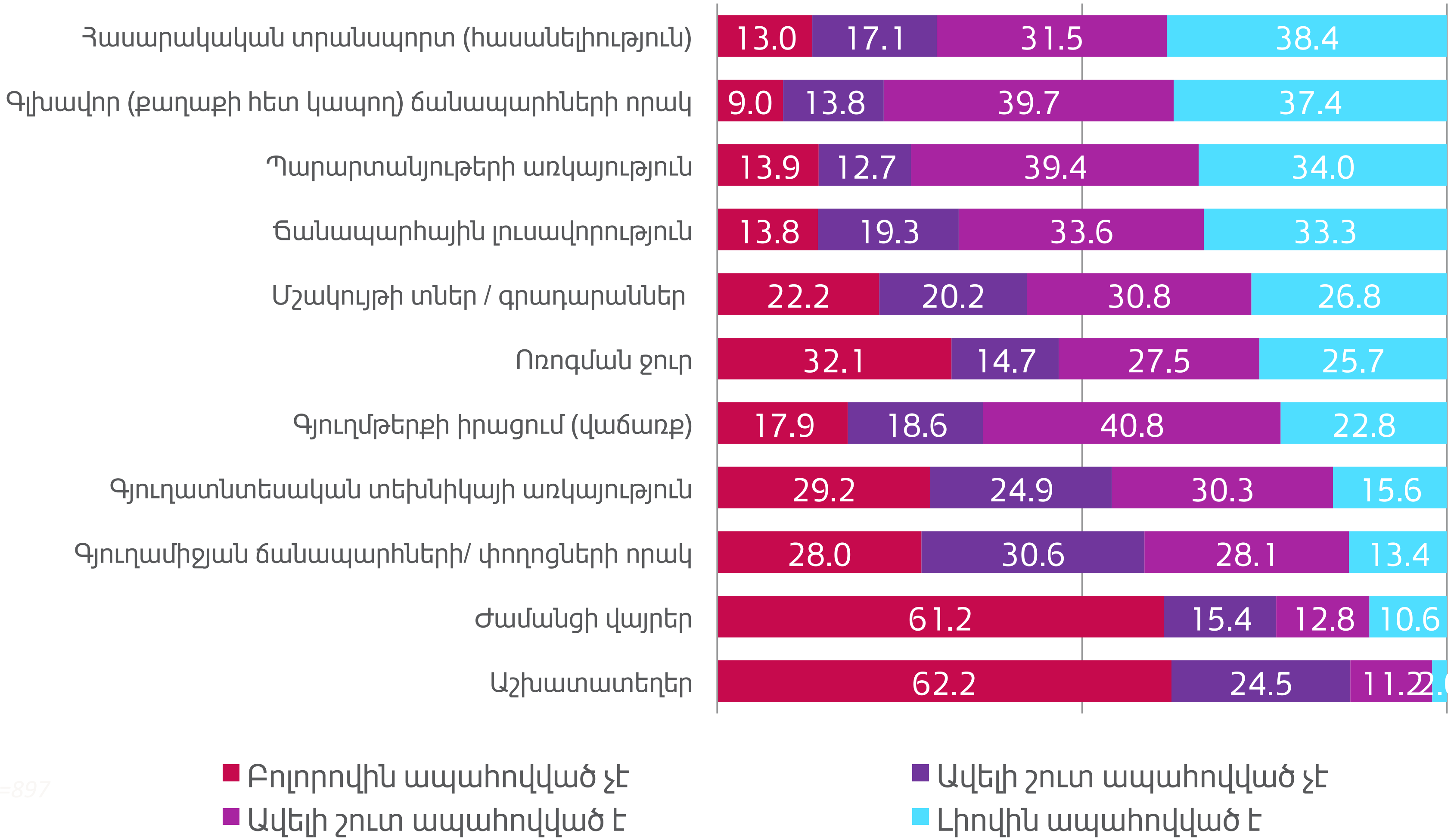

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքում իրականացված աշխատանքներ, ծրագրեր

Ասացե՛ք, խնդրեմ, վերջին երկու տարիների ընթացքում քաղաքի/գյուղի զարգացմանն ուղղված ի՞նչ աշխատանքներ են տարվել (%-ով):

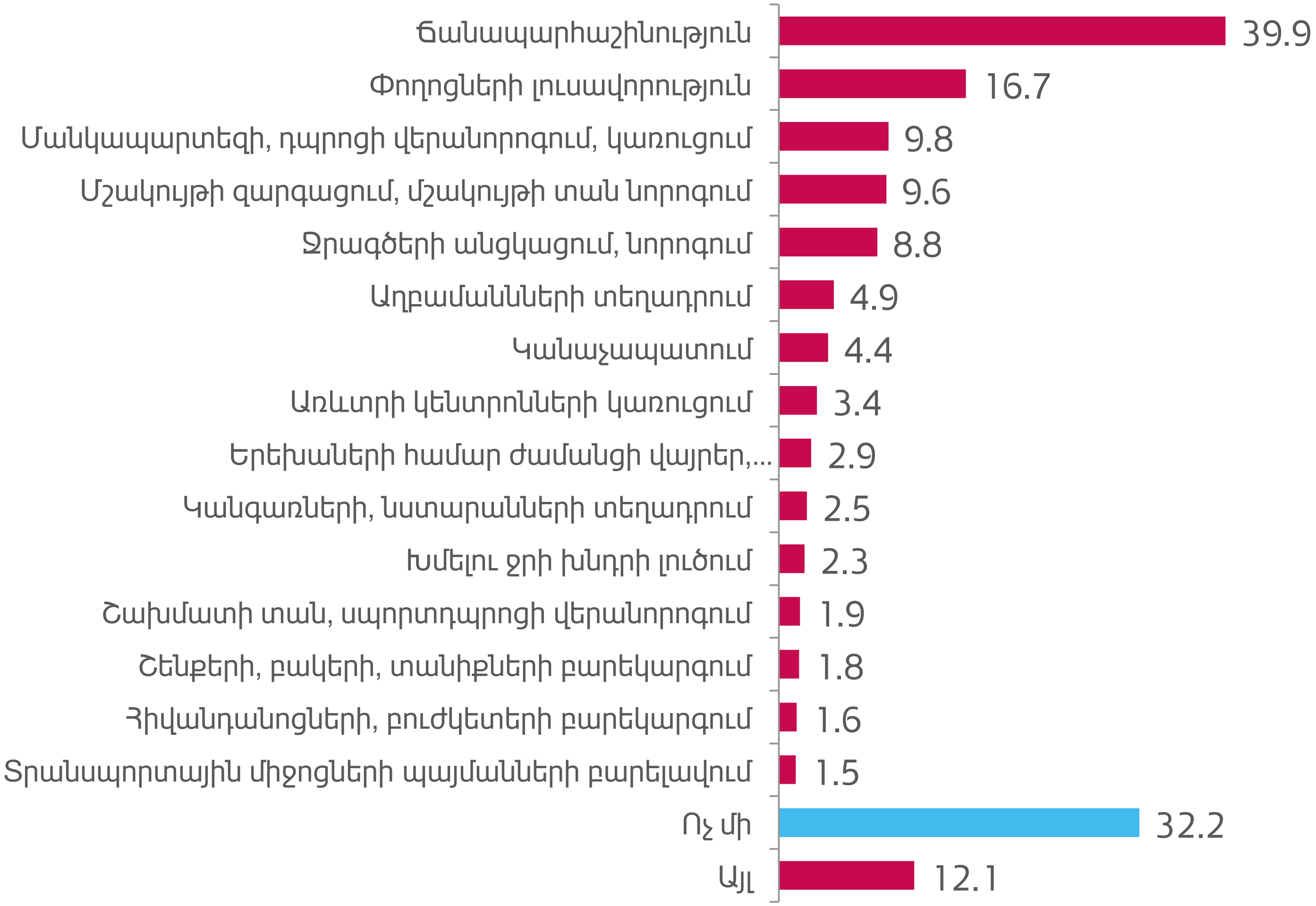

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքում իրականացված աշխատանքների, ծրագրերի գնահատականը

Որքանո՞վ են հաջողված եղել այդ աշխատանքները (%-ով):

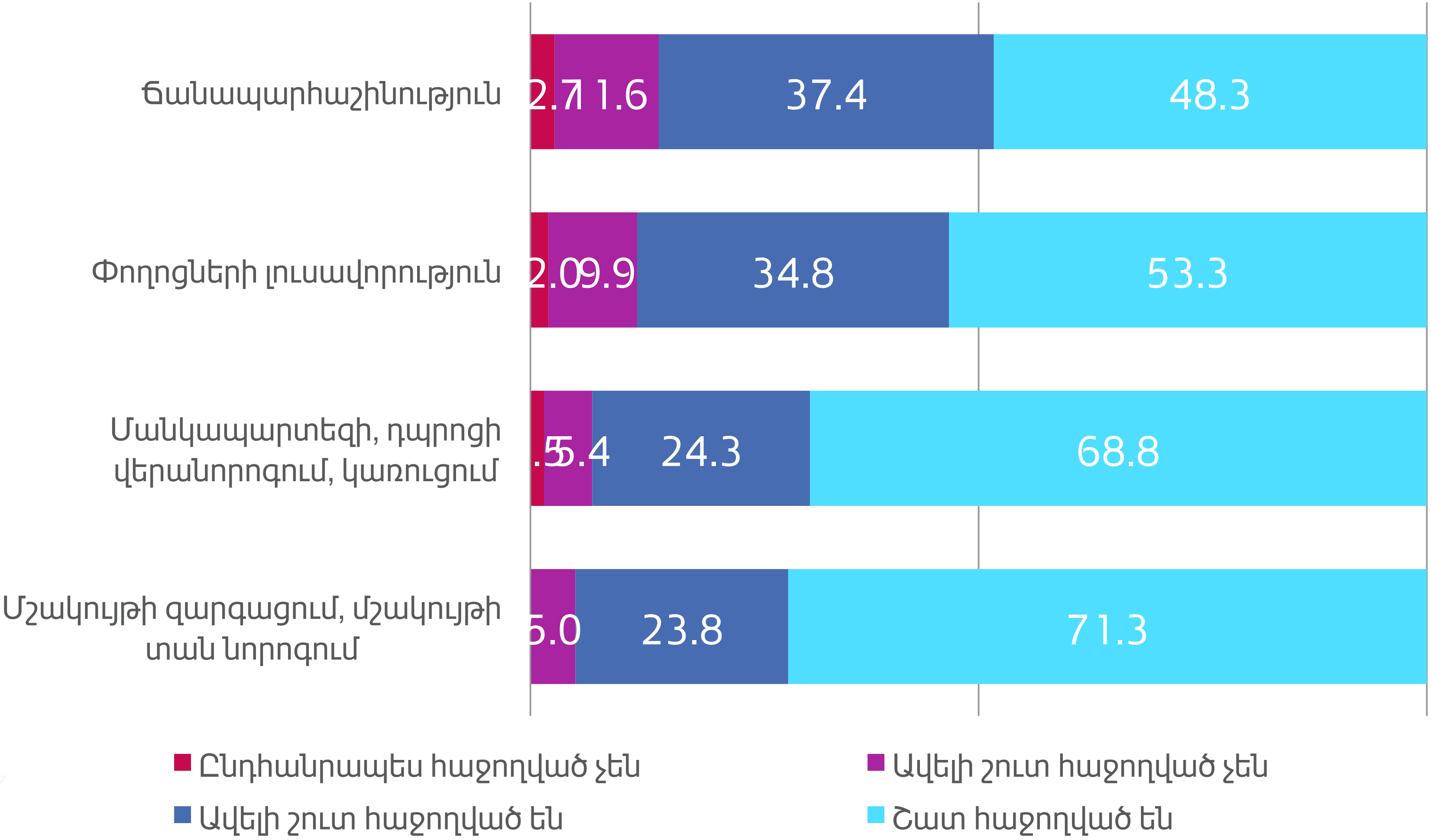

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Կոտայքի մարզի զարգացման առաջարկները

Կոտայքի մարզի զարգացմանն ուղղված ի՞նչ երեք առաջնահերթ քայլեր պետք էձեռնարկի նոր/ապագամարզպետը (%-ով):	Ըստ նշված հարցվողների առաջարկների %-ով
Աշխատավարձի բարձրացում	**69.7**
Առողջապահության ոլորտում բարեփոխումներ	**11.6**
Սպորտի զարգացում/խթանում	8.7
Հիվանդանոցի, պոլիկլինիկայի, բուժկետերի վերանորոգում	7.2
Կոմունալ վճարների թանկացման վերահսկողություն	5.7
Գյուղմթերքի իրացման հարց	5.5
Գնաճի կանխում	5.1
Թոշակների, նպաստների բարձրացում	4.9
Բնակարանների / տների տրամադրում	4.6
Ճանապարհների/փողոցների/բակերի լուսավորություն	4.3
Անվճար բուժզննում, բուժօգնություն, բուժօգնության գների իջեցում	4.1
Կենսամակարդակի բարձրացում	4.1
Ոռոգման ջրի հարցի կարգավորում	4.1
Նորաստեղծ ընտանիքներին օժանդակություն	3.1
Մշակույթի զարգացում	3.0
Անասնապահության զարգացում	3.0

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

9. Վարկեր

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Վարկ ստանալու համար դիմածների և չդիմածների հարաբերակցությունը և խնդիրների առկայությունը Կոտայքի մարզում

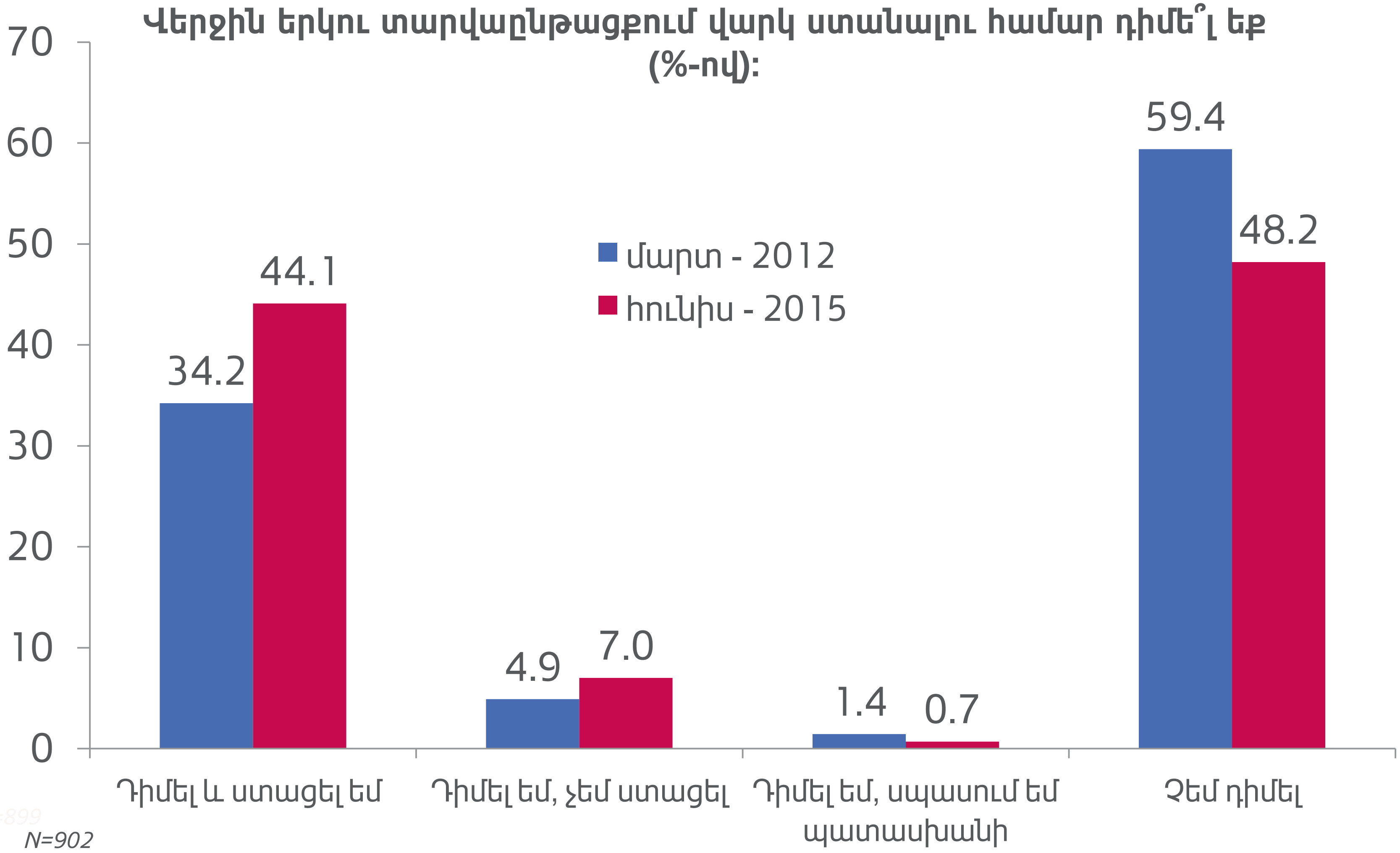

N=902

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Վարկ ստանալու համար դիմածների և չդիմածների հարաբերակցությունը և խնդիրների առկայությունը Կոտայքի մարզի գյուղաբնակների և քաղաքաբնակների մոտ

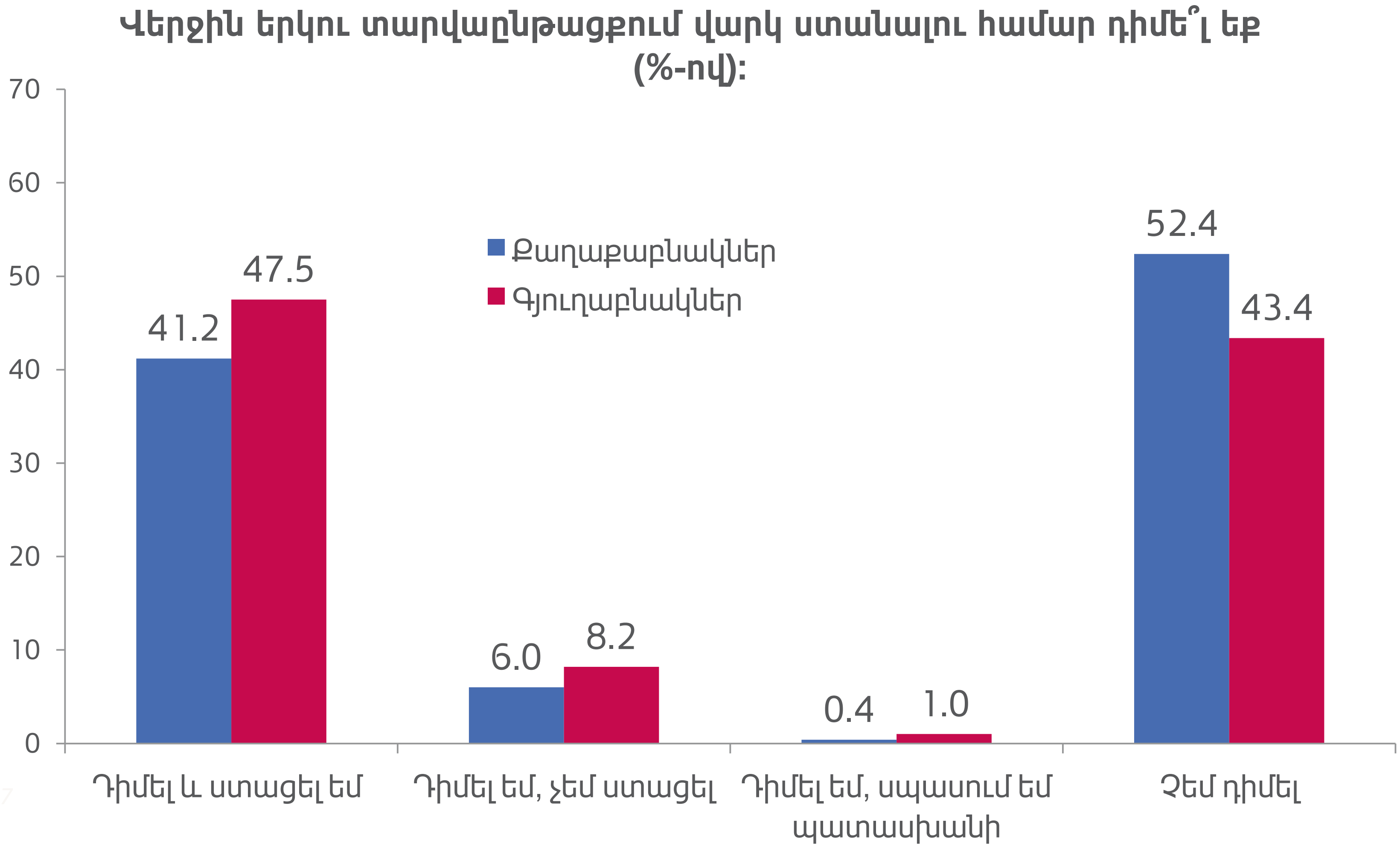

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Վարկի հետ կապված խնդիրներ

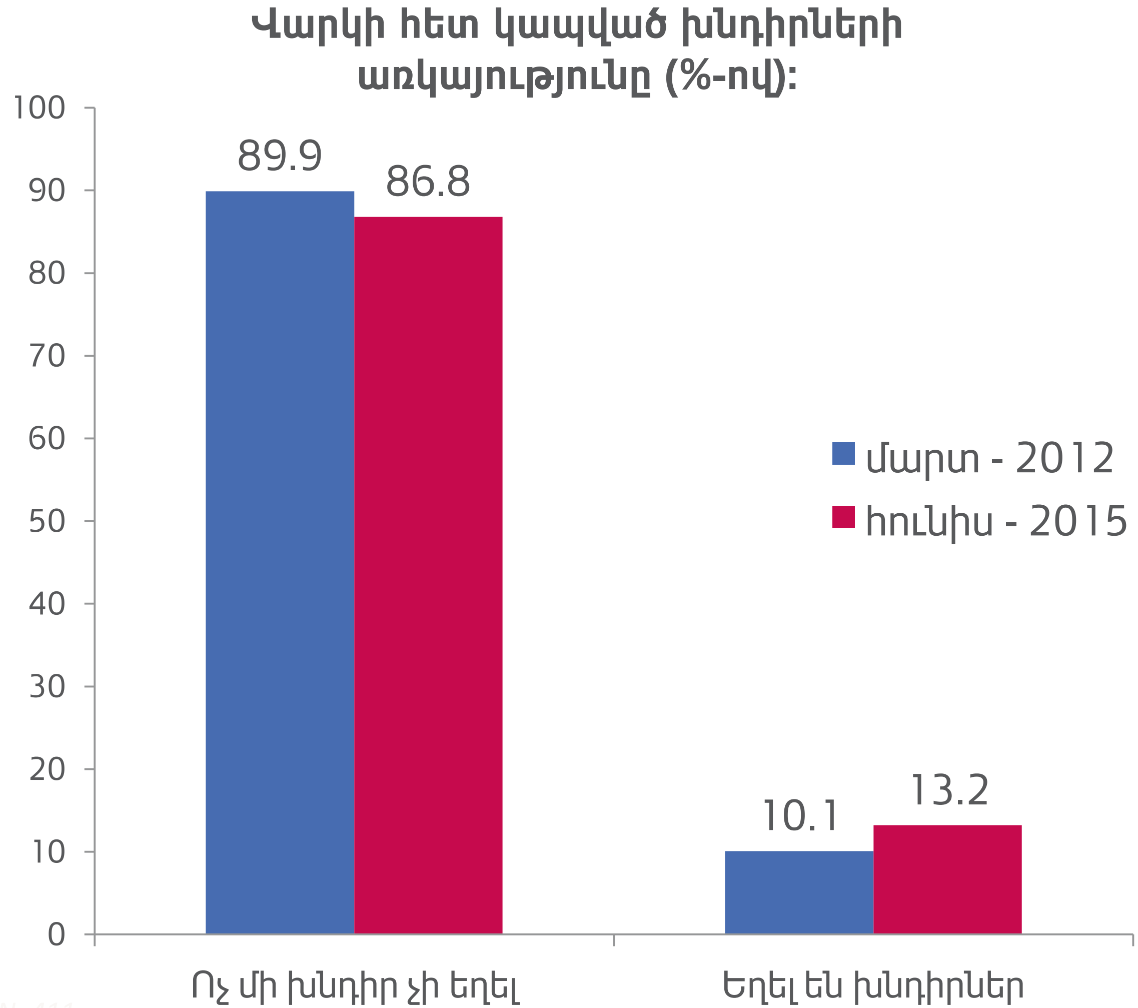

Վարկերի հետ կապված հիմնական խնդիրներն են.

- Վարկը մարելու հետ կապված դժվարություններ
- Քիչ գումարի տրամադրում
- Բարձր տոկոսադրույք
- Թղթաբանություն
- Վարկային պատմությունների հետ կապված խնդիրներ

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

10. ՀԴՄ կտրոնների տրամադրումը մարզերում

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

ՀԴՄ կտրոնների տրամադրումը խանութներում

Ձեր համայնքի խանութներում գնումներ կատարելիս վերջին անգամ Ձեզ ՀԴՄ կտրոն (չեկ) տվե՞լ են, թե՞ ոչ (%-ով):

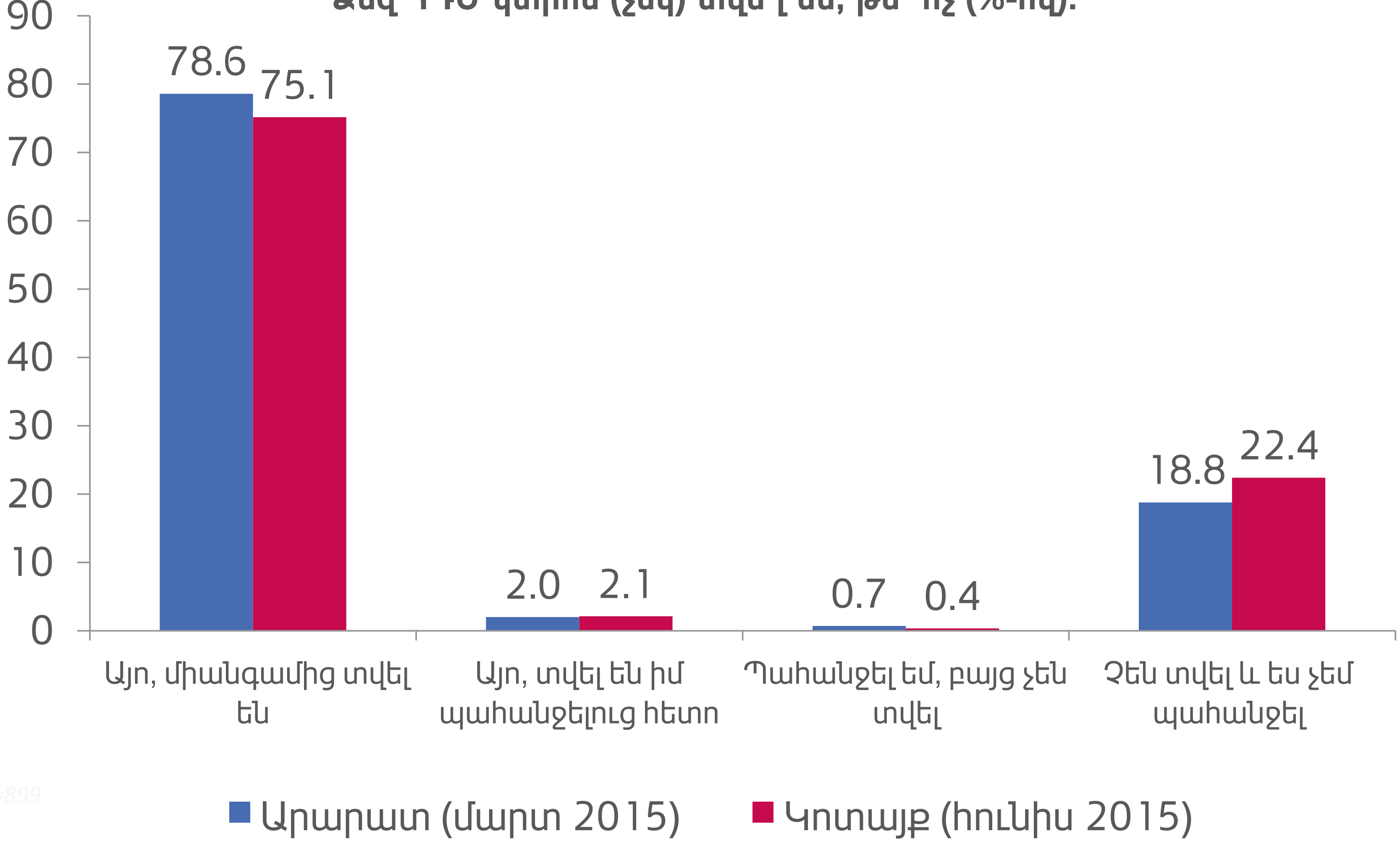

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

11. Եզրակացություններ

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Եզրակացություններ (1)

- **2015թ. հունիսին Կոտայքի մարզում իրականացված հարցումների շրջանակում նկատվել է հարցվողների կողմից ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի վերաբերյալ բացասական գնահատականի աճ** երեք տարի առաջ իրականացված հետազոտության արդյունքների համեմատությամբ: **Ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի վերաբերյալ սպասելիքները ևս առավել հոռետեսական են նախորդ հետազոտության ցուցանիշների համեմատությամբ**, ընդ որում բացասական գնահատականի ցուցանիշը աճել է ավելի քան երկու անգամ:

- Մարզի ներկայիս և ապագայում սոցիալ-տնտեսական վիճակի վերաբերյալ գնահատականները առավել բացասական են ընտանիքի վիճակի վերաբերյալ տրված գնահատականների համեմատությամբ, ինչը բնորոշ է բոլոր մարզերին: Այն տենդենցը, որը դուրս էր բերվել ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի վերաբերյալ, նկատվում է մարզի սոցիալ-տնտեսական վիճակի վերաբերյալ տրված գնահատականներում ևս. **բնակիչների տրամադրությունը առավել հոռետես է դարձել թե մարզի ներկայիս և թե ապագայի վիճակի վերաբերյալ:** Առավել «դժգոհ» մարզեր են՝ Կոտայքի, Արագածոտնի, Արարատի և Արմավիրի մարզերը և մայրաքաղաքը:

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Եզրակացություններ (2)

- **Ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի փոփոխությունից** դժգոհությունների տոկոսային ցուցանիշը Երևանում 2013թ. մարտի տվյալների համաձայն, կազմում է 39%: Մինչ այդ ամենից բարձր ցուցանիշը գրանցվել է Արագածոտնում՝ 2011թ. մարտին (49%), այնուհետև Կոտայքի մարզում՝ 2015թ. հունիսին (40%): 2012թ. սեպտեմբերի դրությամբ, գոհունակության առավել բարձր ցուցանիշով աչքի է ընկել Արմավիրի մարզը (25%), սակայն 2013թ. հունիս և 2014թ. մարտ ամիսներին կատարված հարցումները գրանցել են գոհունակության մինչև 10%-ի անկում՝ պայմանավորված այդ ժամանակահատվածում տեղացած ուժեղ կարկտահարությամբ:

- 2013թ. հունիս ամսվա հարցումների արդյունքում, Արմավիրի մարզի բնակիչները աչքի են ընկել **ընտանիքի՝ ապագայում բարեկեցության վիճակի** վերաբերյալ առավել հոռետեսական գնահատականով (44%): Սակայն, 2014թ. մարտի դրությամբ իրավիճակը համեմատաբար բարելավել է. բացասական գնահատականի ցուցանիշը նվազել է ավելի քան 10%-ով: 2013թ.-ի սեպտեմբերից մինչ օրս, Գեղարքունիքի մարզի բնակիչները ապագայի վերաբերյալ ամենից լավատեսորեն էին տրամադրված: Կոտայքի մարզի բնակիչները աչքի են ընկնում ընտանիքի ապագայի վերաբերյալ առավել հոռետես հայացքներով՝ զիջելով միայն Արագածոտնի մարզի բնակիչներին:

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Եզրակացություններ (3)

- 2013թ. մարտի դրությամբ մայրաքաղաքի **սոցիալ-տնտեսական վիճակի փոփոխությունների** վերաբերյալ բացասական գնահատականի տոկոսային ցուցանիշը կազմել է 57%, որն ամենից բարձրն է եղել մինչ այդ գրանցված ցուցանիշների շարքում: Մայրաքաղաքին առավել մոտ գտնվող մարզերի բնակիչները աչքի են ընկնում մարզի բարեկեցության գնահատականների առավել ցածր ցուցանիշով՝ մյուս մարզերի բնակիչների համեմատ (Արարատ, Արագածոտն, Կոտայք):

- Ապագայում **մարզի սոցիալ-տնտեսական վիճակի փոփոխության** վերաբերյալ գնահատականների համաձայն, առավել հոռետեսորեն են տրամադրված Արագածոտնի, Արմավիրի և Կոտայքի մարզերի բնակիչները: Գեղարքունիքի բնակիչները կարող են դիտարկվել որպես ամենալավատես մարզ, քանի որ նույնիսկ երեք տարի անց և սոցիալ-քաղաքական փոփոխություններին զուգընթաց, իրենց լավատեսությունը գրեթե անփոփոխ է մնացել:

- **Սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական ակտիվությամբ** առավելապես աչքի են ընկնում մայրաքաղաքի բնակիչները, մարզային բնակչությունից՝ Շիրակի, Վայոց ձորի և Գեղարքունիքի բնակիչները: Կոտայքի և Արագածոտնի մարզերի բնակիչները քիչ ավելի պասիվ են այլ մարզերի բնակիչների համեմատությամբ:

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Եզրակացություններ (4)

- **Բոլոր մակարդակներում որպես կարևորագույն հիմնախնդիր առանձնացվել է գործազրկությունը**, որի տոկոսային կշիռը, սակայն, որպես կարևորագույն խնդիր նվազել է բոլոր մակարդակներում:

- **Քաղաքային համայնքներում** որպես առավել սուր հիմնախնդիր դիտարկվում է գործազրկությունը, ինչպես նաև աղքահանությունը և ճանապարհաշինությունը: Երեք տարվա ընթացքում գրեթե յոթ անգամ աճել է աղքահանությունից դժգոհողների թիվը:

- **Գյուղական համայնքներում** երեք հիմնական խնդիրներին են՝ խմելու ջրի, ճանապարհաշինության և ոռոգման ջրի հիմնախնդիրները: Նախորդ հետազոտության համեմատությամբ գրեթե 7%-ով աճել է խմելու և ոռոգման ջրից դժգոհողների թիվը:

- **Մարզային մակարդակով** առավել սուր երեք խնդիրներն են գործազրկությունը, ճանապարհաշինության և ոռոգման ջրի խնդիրները: Գործազրկության տոկոսային կշիռը նախորդ հետազոտության համեմատությամբ 9%-ով նվազել է, իսկ ճանապարհաշինության և ոռոգման ջրի խնդիրները աճել:

- **ՀՀ մակարդակով** որպես կարևորագույն խնդիրներ նշվել են գործազրկությունը, գնաճը և գազի, լույսի սակագնի թանկացումները: Երեք տարվա համեմատությամբ գործազրկության ցուցանիշը նվազել է, գրեթե երկու անգամ աճել է գնաճից դժգոհությունների թիվը, իսկ գազի, լույսի սակագնի թանկացումը նշվել է որպես առանձին հիմնախնդիր հարցվողներից 20%-ի կողմից:

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Եզրակացություններ (5)

- **Ըստ բնակիչների սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական ակտիվության ցուցանիշի, Կոտայքի մարզի բնակիչները միջին դիրք են գրավում այլ մարզերի համեմատությամբ:** Ամենից ակտիվ բնակչությունն ունի Երևանը, իսկ մարզերից՝ Շիրակը, Գեղարքունիքը և Սյունիքը:

- **Բնակիչները իրենց մարզը առավելապես բնութագրում են որպես հողագործության և անասնապահության մարզ**, սակայն, նախորդ հետազոտության համեմատությամբ նվազել է հողագործության, որպես մարզի առանձնահատկության տոկոսային ցուցանիշը: **Որպես մարզի թերզարգացած ոլորտ հիմնականում նշվել է առողջապահությունը,** ինչը բնորոշ է բոլոր մարզերին, որով և պայմանավորված է վերջինիս՝ որպես զարգացման համար ամենից ցանկալի ոլորտ առավել հաճախակի նշվելը:

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Եզրակացություններ (6)

- **Կոտայքի մարզը հիմնականում ապահոված է կարևորագույն կենսաապայմաններով և ծառայություններով, հիմնական դժգոհությունը ուղղված է աշխատատեղերի և ժամանցի վայրերի բացակայությանը**, ինչպես նաև ոռոգման ջրի, գյուղտեխնիկայի և գյուղամիջյան ճանապարհների վիճակին:

- Նախորդ հետազոտության համեմատությամբ **նվազել բնակիչների կողմից պետական մարմինների աշխատանքի վերաբերյալ դժգոհությունների տոկոսային ցուցանիշը**: Մարզի բնակիչները առավելապես գոհ են դպրոցի, մանկապարտեզի և պոլիկլինիկայի աշխատանքից:

- Հարցվողների կողմից պետական մարմիններին ուղղված **առաջարկները վերաբերում են կադրերի որակի բարձրացմանը, հաստատությունների բարեկարգմանը և բնակիչների նկատմամբ ուշադրության բարձրացմանը**:

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.

Շնորհակալություն

Copyright © 2015, IPSC LLC. All rights reserved.